

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlitter sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 227.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 111.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, augusztus 15.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezéreltek: Párt és pártvezér.
- A balkáni események.
- A modern rajzolás. Irta: Zima Tibor.
- Egyrés-másrés. Irta: Lux Terka.
- Tífusz-járvány a katonák közt.
- A megdorgált nagylaki pap.
- Lukácsiu megszólalása.
- A válság eseményei.
- Feltört vasuti kocsik.
- A Hittelmann-gyár tolvajai.
- A Jugend-viceei.
- Panamázó lelkes.
- Eltélt sugírás.
- Rákóczi-induló a világi fegyverletétel helyén.
- A mineriták nagygyűlése.
- Színház érdekeségei.
- Királygyakorlat és búcsú.
- Eltűnt pénzeslevél.

Párt és pártvezér.

Arad, augusztus 14.

A király ma Bécsben meghallgatta a magyar és az osztrák miniszterelnököt, meghallgatta a külügyminisztert is és elhatározta, hogy a budai várakban *penteken* fogadja a magyar politikai élet meghívandó kitűnőségeit. *Khuen-Héderváry* az uralkodónak egy órai kihallgatáson is jelentést tett a helyzetről s így végezvén dolgát, Hédervárra utazott, honnan vasárnap fog visszatérni Budapestre.

Ez minden, amit e pillanatban a politikai helyzet kialakulására nézve tudunk. Így ki lesz a dezinálandó miniszterel-

nök, pláne, hogy mi lesz annak a programja, ez a két kérdés ma homályosabb, mint bármikor. Még mindig hoznak ugyan újabb és újabb neveket forgalomba, de a valószínűség jellegét e kombinációk a legkevésbé viselik magukon.

A szabadelvűpárt tagjai között, különösen kint a választókerületekben, mind jobban megerősödik az a vélemény, hogy ezuttal nem szabad a pártnak a dezinálandó miniszterelnök politikai programját bevárni, hanem a *dezinált miniszterelnök kötelessége lesz majd a párt állásfoglalását magáévá tenni.*

Ez okból a szabadelvű pártban tisztázni kell az eszméket. Első sorban az országos szabadelvű pártnak *politikai vezért* kell választania és nem szabad megnyugodnia abban, hogy úgy, mint eddig, mindenkor a kormányelnök legyen a szabadelvűpárt vezére.

Hiszen megtörténhetik, hogy a párt maga sem áll egyetértésben a miniszterelnök politikai állásfoglalásával és ilyen esetben szükséges, hogy a kontraverziák kiegyenlítése végett a politikai pártvezér a párt nevében tanácskozzék, irányt mutasson és a párt akaratát kifejezhesse a kormány elnöke előtt.

Igaz, hogyha a párt a miniszterelnök politikájával nincs megelégedve, kifejezheti ezt azzal, hogy egy főbenjáró detsnél leszavazza a kormányt és elutasítja. Am ilyen eset sohasem a parlamentünk történetében; nem

dulhatott elő, mert maga a miniszterelnök volt mindig a párt vezére és senkinek eszébe sem juthatott olyan gondolat, hogy a vezér és a párt között véleménykülönbségek is lehetnének.

De éppen most, a katonai kérdések tárgyalásánál volt az első eset, amidőn a miniszterelnök politikája nem kvadrált teljesen a szabadelvűpárt politikájával. Az obstrukció miatt azonban a szabadelvűpárt nem juthatott azon helyzetbe, hogy szavazhasson és így soha senki nem fogja azt megtudni, hogy vajjon, ha a katonai kérdésekben szavazásra került volna a sor, a szabadelvűpárt nem szavazta volna-e le a miniszterelnök javaslatát?

Abban az időben, ha a szabadelvűpárt politikai álláspontja nem a kormányelnök vezéreltéhez lett volna kötve, hanem a pártnak magának külön politikai vezére lett volna, akkor az történik, hogy egy pártértékeleten, amelyen a miniszterelnök jelenléte nem feszélyezi senkinek a gondolatnyilvánítását: vagy bizalmasan, vagy nyilvánosan határozott volna a párt; vagy azt mondotta volna ki, hogy a nemzeti jogok érvényesítését követeli és nem törődik azzal, ha e miatt ezuttal a kisebbség akarata jut is győzelemre, vagy esetleg elutasította volna ki, hogyha még eddig vártunk ezen jelekre, még néhány esztendő múlva várjuk a jobb

Nem tudok én...
...a kicsinyek, a...
...Tél Gáborné s...
...hogy az bizony...
...helyett timsót vett...
...ske, s azzal szóta...
...releveszt.

...n, ennek a szé...
...a következőse,
...fogadni főzósasz...
...forint, tizenkét...
...gyertyaszentelő...
...mát, mert meg...
...slnak meglátszott,
...arnak főzött haja...
...volna olyan na...
...Alig hogy meg...
...part ő lett az ur min...
...rű fiatalokon.

...tól. Pietykának, há...
...A faluba ő hordta...
...tít vitt, annyit ho...
...egy-egy éles tövis...
...ította át olyan ügye...
...urta, vérig hatott.

...ideig s lopva som...
...ki a házból, nehogy...
...szs bánásmód...
...ig töltötte meg

...volna! — sóhaj...
...ne?
...Mert az én

anyám az nagyon hatalmas a szonyom Józsi...
...Ejnye, hogy az nem jutott eddig is...
...eszünkbe. De ha késett, nem mult. Meg me...
...red-e tenni?
...En? Már hogy én? — selypíté Anna...
...huzódózva.

...Eppen hogy te. Asszonyok dolga az...
...ilyen!
...Az asszonyoké? Jól van hát. Holnap el...
...küldöm.

...Dehogy küldte, dehogy. Sőt mert észre...
...vette Télné, hogy forralnak valamit, még ház...
...sártosabb lett: ember, állat nem maradhatott...
...meg nyugton miatta. Gazdáját kamasznak ne...
...vezte, apró gazdasszonyát veréssel is fenye...
...gette.

...Hát mégsem kergetted el! ... — szolt...
...Józsi szemrehányóan. — Látod... látod!...

...Annácska megint sirva fakadt, odaborult a...
...Józsi nyakába és behunyva szemeit, szeliden...
...suttogta:

...Ne kívánd azt tőlem, Józsi! Nem me...
...rem... nem tenetem. Te vagy a férfi...

...Meg is mutatom — vágott közbe Józsi...
...kevélyen.

...De bizony csak a szónál maradt ez is. Ad...
...dig-addig halogatta holnapról holnaputánra,
...míg egyszer csak eszébe jutott az Anna anyja.

...Eredj érte kis pehelykém... O majd...
...elküldi a cselédet.

...Hová gondolsz? Egy napi ut, ebben a...
...nagy hidegben

...Nem...
...mmi bajod, úgy betakargat...
...sztek.

...nem vanom, de a csengőket is...
...teszszük a lovakra.

...Majd bizony! En a csengőimet nem adom...
...koptatni.

...En pedig nem megyek a csengők nél...
...kül, — durcáskodék Anna, — inkább marad...
...jon hát a Télné; ugyis jó asszony az... hála...
...az istennek, hogy itt van.

...De mi ilyenkor a harag, ha nem bárány...
...felhő?

...Esz se lett belőle, úgy mult el hirtelen.

...Anna elutazott az anyjéért s másnap, mint...
...mondva volt, estefelé be is robogott Csillomék...
...portájára a csengős szán.

...Előre ugrott le a kis menyecske s besza...
...ladt férjéhez:

...Jaj, eihoztam!... Fussunk el mesz...
...szire. Siessünk a kertbe, mert mindjárt kezdí.

...Azaz, hogy már kezdte is. Még alig, hogy...
...kikászálódott a nagy bundából, már fent a...
...kocsin rágyújtott:

...Ej hó! Hol az a személy? Hadd lássam...
...azt az áspis kigyót! Majd mindjárt megmuta...
...tom én neki az utat innen! Hej Télné, vén...
...Télné! Jöjjön csak ki!

...A gyerekek összebujtak a kertben egy dér...
...tól csillogó ribizke-bokor mögött: orcáik egy...
...mást érték s nem a hideg csipte, de az ijede...
...lem, az izgatottság festette pirosra. Lélegzetük...
...elállt; sziveik hangos n dobogtak.

...Hallod? Jaj! hallod-e? — suttogta An...
...na, a mint egy-egy erősebb hangot odahozott a...
...szél, — Istenem, Istenem, csak szerencsésen...
...végződnek ez a rettenetes nap!

tározta volna el a párt és a pártnak elnöke ezt közölte volna a miniszterelnökkel, fordulóhoz jutott volna a politikai helyzet. De mert ez nem történhetett meg, a párt tagjai minden politikai támaszték nélkül lődörögtek a parlamentben és abszolúte semmi szerepet nem tudtak maguknak találni abban a küzdelemben, mely a legnagyobb mértékben fölizgatta az ország hangulatát.

Ennek többé nem szabad megtörténnie. A szabadelvű-párt olyan eszmények letéményese, melyek nem népszerűtlenek az országban; kellő pártvezetés mellett ezen eszményekért a nemzet legjobb elemeit lehet sorompóba állítani. És a szabadelvűség zászlója alatt olyan hazafias lelkesedésnek lehetünk szemtanúi, mint a milyent a 48-as eszmékkel szoktak kelteni szerte a hazában.

A nagy pártban eddig csak keveseknek jutott érvényesülés, mert az újabb időkben nem volt pártélet, mert nem volt a pártnak szervezete, mert nem volt a pártnak vezére. Most, az új kormányalakulás idején ezeket a régi hibákat kell elsősorban pótolni és erre annál nagyobb szükségünk van ezuttal, mert ime már világosság kezd derengeni az országban; a nemzet megérti, megérzi, hogy az 1867. évi alkotások alapján is biztosan elérhető a nemzeti függetlenség és önállóság.

p.

A képviselőház elnöksége felhasználta a képviselőház szünetét arra, hogy egy kis pihenőt tartson. Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke Eberhardtra családja felé utazott. Tallian Béla alelnök Török-Kanizsára és Daniel Gábor alelnök ma Erdélybe olaszteleki birtokára utazott. Távollétük alatt az elnökség ügyét Andor Gyula elnöki tanácsos intézi. Csávossy Béla ház- és elutazott ma torontálmegyei birtokára és a házaügyi teendőket a szünet alatt Dessewffy Arisztid titkár végzi. Apponyi kivételével csak a k. v. vásárok érkeznek vasárnaponként. Albert már a...

feljő a fővárosba, miután őt az elsők között hallgatja meg a felség.

A parlamenti bizottság jelentése. Budapestről jelenti tudósítónk: Az eddigi parlamenti gyakorlat szerint a képviselőházi bizottságok jelentései csak akkor kerültek a nyilvánosság elé, a midőn azokat a bizottságok előadó a képviselőháznak már bemutatták. Nagy konsternációt idézett tehát elő a képviselőház elnökségében és a képviselők, illetve a parlamenti bizottság tagjai körében, hogy a bizottság jelentése már ma megjelent a lapokban, mielőtt még a bizottság plénuma elé került volna. Maga Szivák Imre előadó felháborodva tiltakozott az idő előtti közlés ellen. A képviselőház elnöksége nevében Andor Gyula elnöki tanácsos ma vizsgálatot indított az indiszkréciónak. A vizsgálat során kiderült, hogy a gyorsíródában csupán három példányban másolták le a jelentést. Mind a három példányt zárt pecsételés levélben küldték el Rekhonyi Gyula elnöknek, Miklós Ödön helyettes elnöknek és Andrássy Gyula grófnak. Ezenkívül a képviselőházi könyvtárba 8 példányt készített el, a melyeket a bizottság tagjainak küldtek el. Így kiderült, hogy az indiszkréciót nem a képviselőház személyzete követte el, hanem vagy tájékoztatásból adta át egyik bizottsági tag, valamelyik hírlapírónak, vagy véletlenségből került egy hírlapíró keze ügyébe a jelentés. Andor Gyula tanácsos a vizsgálatról jelentést tesz Apponyi Albert gróf házelnöknek.

A balkáni események.

(Nagyszabású garázdálkodás.)

— Az Aradi Közlöny távirati átiratából. —

Arad, augusztus 14.

A külföldi hatalmak beavatkozásától erősen fél a török kormány. Bár maga most már túllontul meg van győződve arról, hogy a felkelés és a nyomában járó pusztulás eddig el nem ért arányokat öltött, mégis a külföldre irányuló hírek borzalmasságát tőle telhetőleg enyhíteni igyekszik.

Ezzel szemben a Balkán más részeiről a valóságot jobban megközelítő hírek érkeznek és amennyire lehetséges, közlik a részleteket, amelyek a helyzet komolyságát riasztó színekben mutatják be. Egyre világosabb lesz az is, hogy Bulgária szítja a felkelést. Titkolt szándéka, hogy Törökországot a háború megkezdése szorítsa, azt akarván ezzel elérni, hogy a balkáni hatalmak a török kormánytól, mint

a nyílt harc kezdeményezőjétől pártfogásukat elvonják.

Oroszország, dacára, hogy épen Roszkovszki konzul sajnálatos meggyilkolása szinte felhívja az ellenséges álláspont elfoglalására, de sőt az orosz közvélemény is szenvedélyvel fordul a törökök ellen, ezidőszent békés magatartást mutat és várja, hogy a török kormány megfékezze és leverje a lázongókat.

Ma érkezett távirataink a következő jelentéseket tartalmazzák:

A portának az osztrák-magyar és orosz nagykövetségekhez intézett legutóbbi közlései azt mondják, hogy a sibestesei várépületben elhelyezett pokolgépek a szaloniki és európai vonat megérkezésénél kellett volna felrobbanni. Már három héttel ezelőtt kísérletet tettek hat zsákocskára dinamit szállítására. A szaloniki vilajetben Landuraban (Menlik járás) gyilkosságok és gyújtogatások, a kaferini járásban pedig rablások és gyilkosságok fordultak elő.

A monasztiri vilajetből jelentik, hogy Dibre közelében Kathadikban egy komitébenda mutatkozott, a melyet üldöznek. Derbiében a harc egyre tart. A táviróvonalat helyreállították. Az aklini járásban Tasmorban és Nestoban elpusztították a táviróvonalat és egy gyújtogatást követtek el. Derbiében két mohamedáni előkelőség meggyilkolása miatt nagy izgatottság uralkodik. A hatóságok megnyugtatták a lakosokat és fegyvereket és lőszerket koboztak el. Pengastaban bandaharc folyt. Husz komitébelt megölték, a többi elmenekült. Metroviste faluban tíz órán át tartó bandaharc volt. 150 komitébelt elesett. A csapatok vesztesége egy halott és két sebesült.

Derbiében és környékén a bolgár lakosság a hegyekbe menekült. A hatóságok igyekeznek őt visszatérítésre bírni. A sorovicsi muidir lakásába bombát vetettek. Egy komitébenda a járás főhelyét megtámadással fenyegeti. Monasztir és Szaloniki közt néhány helyen megrongálták a táviróvonalat. Castoria mellett egy komitébenda elrabolt 100 szekér gabonát és a kocsikat. E közben egy görögöt megölték és egy gyermeket megsebesítettek.

A monasztiri kerületben fekvő Tirnovo községet egy komitébenda körülzárt és gyújtogatások történtek. A közlés vége azt mondja,

ról és a kartali Major Jánosék Anna

egyiknek bábu kellene még, a másiknak piros-sárkány, nem feleség... Vagy ha még... kerestek

— A földalatti villamos. — Okulás a katasztrófából. — A brutális tömeg.)

Irta: Lux Terka.

Budapest, augusztus 14.

Az utóbbi hetek, speciálisan pedig a közelmúlt napok viharai, fölkavart szenvedelmét után ez a hét valóságos üdülés volt a politikától elcsigázott lelkünknek. Ezen a héten szünetelt a politika. A válság napjai egy kis vakációhoz juttatták honatyáinkat, a kik siettek fölhasználni ezt a kis szabadságot és szaladtak haza kerületeikbe vagy birtokaikra, a kiknek pedig nem akadt dolga vidéken, azok itt a fővárosban verődtek össze pártközli, illetve, pártkülönbökre nem tekintő baráti kompániákká és kávéházi megvendéglői asztaloknál, a Kossuth Lajos-utca aszfaltján és — Os Budavár- virálynain intézgették egyéb foglalatosságai közepette a szegény baza sorsát is.

Fölteszem legalább, hogy az os-budavári pezsgős pavillonok enyhe hűvösében azért sorakoztak glédába politikásaink körül a behűtött palackok, hogy hazafiúi bánatukat fojtsák bele a jó urak Champagne gyöngyös nedűjébe. Hogy nem csekély mennyiségű bánat elűztéséről volt szó, arról élénk tanúságot tehet

dig valamilyen szörnyűségnek, hogy addan az irányban okos akció induljon meg. Háborukat kell viselni, véres háborukat, hogy a világbéke eszméje kihajtsa a szivekben; Nagyváradon, Szombathelyen és másutt végzetes párbajoknak kell megessniök, hogy a párbajellenes mozgalom életre keljen. És így tovább.

S aztán még egy megismeréssel járt a párisi földalatti katasztrófa. Kiderült, hogy a párisi közönség sem jobb a Deákné vásznánál. Külön-külön tán udvarias és finom minden francia, mint lovagias a magyar. Am tömeggé verődve, közönséggé alakulva egy huron pendül a művelt francia és lovagias magyar. Mihelyt közönséggé bővül: brutális, izgága, tolatkodó. Ez a közönség okozta nálunk pár évvel ezelőtt a zugligeti pünkösdi villamos-katasztrófát, ez okozta a párisi bazár égéskor történt szerencsétlenséget és ez a közönség az oka jórésben annak is, hogy a Metropolitan katasztrófájának annyi áldozata lett. A ki elolvassa a szerencsétlenség részleteiről szóló táviratokat, igazat fog adni nekem ebben. Hogy tehát ne történhessenek ilyen katasztrófák, azt kell kívánnom elsősorban: javuljon meg a közönség!

pal meleg van és és olyanok a lakálnak bent a főkóc, csak köldé tudja mindentegség, ha egyszer A mi századunk Őrült kinokat áll a Maroder-szobá Garnisons-Spítál Itt a környék falvak, de ott az vannak. A legromlásznak a 46 tiszték lakásai. A legénységé ügyfás-színek." a tüzitője.

SZ híre

idom
ya sz
Szombat: Délutáni
hózat. Este: Drótos
Vasárnap:
Drótos tót,
Hétfő: Ot
mélyzet jutalom

hogy a komitbandák *Mannlicherrel felfegyverkezve* és zászlósan jelennek meg a különböző pontokon.

Az *athéni* macedónok a miniszterelnöktől engedelmet kértek, hogy fegyveresen átkeljenek a határon testvéreik támogatására. A miniszterelnök megtagadta az engedelmet és azt tanácsolta nekik, hogy nyugodtan maradjanak.

TÁVIRATOK.

A marokkói harcok.

Páris, augusztus 14. A Havas ügynökség jelenti Marriából: A pretezens e hó 7-én hatalmába ejtette a közelben fekvő Tazza várost, de a marokkói csapatok megtámadták és megverték, mire a pretezens elmenekült. A benissassok jelentékeny törzsét is legyőzték a marokkói csapatok.

Japán az oroszok ellen.

Jokohama, augusztus 14. A szjōuli japán követ óvást emelt a Jonganphoi, most már hivatalosan megerősített orosz koncesszió ellen és utalt Jonganphonak az erdőirtási helyektől való távoli fekvésére és ama terület szabálytalan birtokbavételére, a melyet megszálltak, mielőtt tárgyalni kezdtek. Ily eljárás káros Korea függetlenségére és integritására.

A modern rajzolás.

Irta: Zima Tibor.

Arad, augusztus 14.

A napokban az aradi fa- és fémipar iskola kebelében felállított iparos tanonciskolai rajzitanítókat képző tanfolyam alkalmából, *Réti Odön* szakiskolai tanár úr szives kalauzolása mellett érdeklődtem az ipari rajzoktatás iránt, kíváncsi lévén a módszerre, amelylyel az aradi szakiskola rajztudós tanára eléri azt, hogy növendékei olyan szemmel láthatóan előkei eredményt produkálnak a rajzolás mesterségében. A szakiskola hivatása az, hogy szellemi és technikai dolgokban művelt iparosokat neveljen, akik a maguk önállóságából tudjanak teremteni, akik munkájukhoz a maguk eszének, képességének teremtő erejét használják fel és ne azt a sablont, amit a mester három, vagy

öt éven keresztül lábszíjjal és pofokkal vert bele az inasába.

Ebből a szempontból tehát a rajzitanítás igen fontos eszköz az iskola kezében. Nem csupán azért, mert a növendéket önálló gondolatának, izlésének, találékonyságának, eszméjének kifejezésére képessé teszi, hanem azért is, mert izlését nemesíti és fejleszti benne a csinosra való törekvést. Ez utóbbi általános kellék, nem csak az iparosnak van rá szüksége, hanem mindannyiunknak, még nekünk is, akiknek minden kézimunkai ügyességén az az egyetlen csin, hogy a sorainkat egymás alá rendben írjuk.

A középiskolák nem nevelnek rajzművészeket, igaz, de ha összehasonlítanánk annak a tizenkét-tizenhárom éves iparisolai növendéknek rajz-munkáját azokkal a rajzokkal, amelyeket mi készítettünk tizennyolc éves korunkban a gimnázium hetedik-nyolcadik osztályában (azóta ott is megváltozott a rajzitanítás módja és módszere), hát bizony elszégyelhetnénk magunkat, ha egyuttal hanyagság, ügyetlenség, vagy bármilyen más irányú felelősség súlyát is éreznénk magunkon mi középiskolát végzettek. Ilyet azonban nem érzünk, nem voltunk kötelesek többet tudni akkor, mint amennyire megtanítottak. Pedig amire a rajzból tanítottak minket, azt tudtuk; mert az nem latinul ment.

Elemiben-e, középiskolában-e nem tudom, de arra emlékszem, hogy a rajzitanulást a pontnál kezdtük. Egy rajzfűzet lapját telerajzoltunk ponttal. A másik lapjára egyenes vonalakat rajzoltunk, hol függőlegest, hol vízszintest, hajszálvonalakat és árnyékoló vonalakat — mindegy, az volt a fő, hogy egyenes legyen. Ha nem volt egyenes, jött a radirgummi. Azután rajzoltunk ferde vonalakat és tört vonalakat, végül görbitetteket is, ezeknek koronája volt a kör. Persze mindent gummi segítségével. Aki élelmesebb volt, az vékonyan megcsinálta a félkört és a kört cirklivel (aki nem volt diák, az már akkor is körzőnek nevezte a cirklit) s azután szabadkézzel vastagabban áthuzta. Így aztán tele lett a fűzet mindenféle egyenes és görbe vonalakkal. Év végén, mikor a vizsára kiállították a rajzainkat, mindegyiké olyan volt, hogy jelest lehetett rá adni. Nem volt köztünk egy is, akinek vonalai ne lettek volna eszményi egyenesek és a legszabályosabban görbék. Persze a radirgummi révén. De ha a rajzvizsgán a táblára mindegyikünkkel egy kört raj-

zoltattak volna föl, hát olyan „karrikatúrákat” láthatott volna a tisztelt vizsgáló-bizottság, hogy nem ismert volna rá arra a self-mademségre, mely a rajzfűzeteinkből kihencegett. Ezt a metódust lehetne tulajdonképpen „látszattani rajzolás”-nak elnevezni, ha ezt a rossz kifejezést le nem foglalta volna magának egy más módszer. Mert amit a rajzban produkáltunk, az igazán csak látszat volt, emmi egyéb. Önállóságról, eredetiségről halvány sejtelmünk sem volt.

A rajzitanítás újabb és helyesebb iránya az önállóságra igyekszik rászorítani a rajzolni tanulókat. A kaligrafikus rajz, melyből hiányzik a szellem, az élt, kezd letűnni a tanítás látóhatárából. Jó egynehány évtized kellett hozzá, míg rájöttek, hogy az akantusz és a meander nem arra való, hogy a növendékben a rajzolásra való képességet fejlessze, mert nem érti, nem tudja miért kell azt neki centiméterrel meghatározott hosszúságu vonalakkal megrajzolni, annyit tud csak, hogy azt a gépies munkát el kell végeznie, mert különben szekundát kap. Ugy vannak vele a tanulók, mint az étvágytalan ember az ebédjével. Nem azért eszik, mert éhes, hanem mert ebédelni szokás.

Igaz viszont, hogy sem a középiskoláknak, sem az ipari szakiskoláknak nem célja az, hogy tanulóiból van Dyck-okat, vagy *Munkácsykat* képezzenek, de az is téved, aki azt hiszi, hogy az ilyen, vagy amolyan tanítási módszer, aszerint amint az jobb, vagy rosszabb, festő, rajzművészeket, vagy kontárokot nevel. Egyiket sem. Az iskolai rajzoktatást úgy fogjuk föl, mint egy eszközt a művelődésre. Ebből a szempontból pedig határozottan fontos, hogy az a művelés alá vett ifju gépiesen alkalmaz-e, avagy önállóan teremteni igyekszik. Higgyék el, sokkal értékesebb dolog egy görögdyűnyét kezdetleges vonásokkal megrajzolni, mint egy meander-szallagot matematikai szabályossággal és pontossággal — leképezni.

Hasonlítsuk össze ezt a katedrális, vagy matematikai, vagy kaligrafikus, vagy bárminek nevezendő módszert az ugynevezett „látszattani rajzolás”-sal. Ez a kegyetlen magyarsággal elnevezett módszer abban áll (*Lyka Károly* „högrendszer”-nek nevezi), hogy a rajzó növendékek el egyszerű konurokkal határolt tárgyakat tesznek: egy gyümölcsöt, egy vázát, s azt nekik úgy ahogy tudják, le kell rajzolniuk. Eleinte persze kezdetleges a rajz, határozatlanok a vonalak, naiv, egyszerű a kivitel, — de mindenesetre önálló. A gyümölcs nyomorék, a váza elakar dűlni, de hogy végkép föl nem borul, az már a rajzó fiu saját külön ügyességének, látó szemének köszönhető. Ez komoly dolog. A szemével jól megnézte ő, hogy ez a pohár egyenesen áll, de rajzilag is

intézte el, melyek közül kiemelendő az, hogy *Battonya* csanádmezei község elszakad az ottani ev. ref. egyháztól és külön ágostai evangélikus hitközséget alakít. Az egyházmegye ezen határozatot jóváhagyta és a battonyiakat erkölcsileg és anyagilag támogatni fogja az egyházalakítás munkájában.

A makóiak templomépítésre kaptak segílyt.

A szokásos tárgy határozatok között érdekes az egyházmegyei közgyűlésnek azon határozata, melyet *Bór Lajos nagylaki* lelkész ügyében hozott.

Bór Lajos nagylaki ág. ev. pap, pánszláv létszékével tette ismertté nevét az egyházmegyében. A lapok legutóbb keményen megtámadták a hazafiatlan papot, aki mindenáron tot klézsiát akar teremteni a nemzetiségekkel bővelkedő községben.

Az egyházmegyei közgyűlés elé a *Bór Lajos* lelkész hívei hazafias részének panasza folytán került ez az ügy. A múlt évben, mikor minden becsületes magyar község megünnepelte *Kossuth Lajos* születésének századik évfordulóját, *Bór Lajos*, a dühös pánszláv kijelentette, hogy ő nem ünnepel. Minden könyörgés hasztalan volt, *Bór Lajos* csökönyösen megmaradt elhatározása mellett. A hazafiatlan papot ezért féljelentették.

len, meghiusítani törekszik az *Emke* működését, román nyelv kultusza alatt nemzetiségi érdeket táplál; és hogy egy ily egyesület ünnepe *egy magyar város polgármestere*, a ki hozzá magyar ember is, részt vegyen, ez a legnagyobb foku meghotránkozást hívja ki. Csodálatos lenne, ha Nagybanán nem akadna magyar ember, a ki a polgármestertől ezt a vas-kos hazafiatlanságot ne kéréne számon.

A közgyűlésen a románok az ország minden részéből nagy számmal jelentek meg, ilyésként *Pap György* (Pop de Bazesti) elnöklésével Aradról *Rusu Sirianu* János, a *Tribuna Popului* szerkesztője vett részt. A román lapok referádái megemlítik a jelen voltak között, *Demian* Atanáz, azzal a megjegyzéssel, hogy „a ki 1892 ben, a memorandummal, szintén Bécsben volt.”

A társasvacsora során történt *Lucaciu* megszólaltatása. *Rusu Sirianu* János a román sajtó részéről felköszöntőt mondott és *Lucaciu* Lászlóra üritette poharát.

Még néhány pohárköszöntő következett, azután a jelen volt *Lucaciu* akarták hallani, a ki zajos szetreáskák között szólásra is emelkedett.

Sokan — így kezdte — félreértették az ő

kocsiról is leverték a zárat, csak hogy ezt nem lehetett megállapítani, mert időközben a teherkocsik közül többet vidékre távolítottak. Az eddigi kár jelentéktelen, alig haladja meg a 60 koronát.

A betörők kézrekerítésére megindított vizsgálat úgy látszik már ma a rendőrség kezébe adta a vakmerő tolvajokat.

A rendőrség ugyanis elfogott egy *Gulyás* Tóth Pál nevű, bács-topolyai illetőségű veszedelmes betörőt, a ki betöréses lopásért legutóbb hat és fél évi fegyházat ült. *Gulyás* csak a múlt év februárjában szabadult meg, s már több rendbeli lopás bűn terheli a lelkét. De ezenkívül is el volt már ítélve a veszedelmes alak egyizben két, majd egy és félévi börtönre.

Gulyás a rendőrségen bevallotta, hogy foglalkozás nélküli egyén, utazó kártyacsalo. Most Szegeden akarta a sipisták könnyű, de jövedelmező bűnös mesterségét folytatni.

Gulyással együtt letartóztattak egy ugyan-csak bács topolyai illetőségű rovott multu egyént. A rendőrség azt hiszi, hogy a vasúti betörés tettesel nem mások, mint *Gulyás* és társa. A vizsgálat ebben az irányban folyik.

Lát már annyit, hogy a feladatát, ha csak félig is, fölfogta és véghezvitte, a rajzolás célját megértette s bizonyára meglátta a rajza hibáját is. Egy két hét múlva az eléje tett serleg egyenesen fog állni s a gyümölcse nem lesz pupos. Azután nemcsak látni, de észrevenni is fogja, hogy az elébe tett tárgy világosságot kap és árnyékot csinál s lassankint eljut oda, hogy — és ez már nem csak a rajz szempontjából fontos — amit néz, azt látja is. Es épen ebben van a dolog ereje. A növendék fia vagy leány látni tanul, a maga fölfogásából, ítélőképességéből kell táplálkoznia, cincs rászorulva, a radirgummira és a sablonra. Ha a vonásai nem hajszálvékonyak, hanem durvák, az nem baj, ha a végek nem geometriai pontossággal kapcsolódnak, hanem könnyedén, talán hanyagul is, az sem baj, mert a természet a maga alkotásait sem előírás szerint teremti. Egy termő fának két gyümölcse nincs egyforma.

Hogy evvel a módszerrel nemcsak az önállóság, az eredetiség, a találékonyság, szóval a szellemi művelődés, hanem a rajzolni tudás, mint kézi ügyesség is kifejlődik, az természetes, de példa rá egyébként az a sok igazán komoly, ügyes rajz, melyet a fémipariskola növendékei produkáltak. Sőt ami még több: tessék megnézni az iparostanonciskolai tanítókat képző néhány hetes rajztanfolyam résztvevőinek rajzait. Az előbbieken a növendékek rajzainál az önállóság, az eredetiség, a helyes felfogás az, ami szembeötlő, az utóbbiakban pedig, amelyeket ugyan felnőttek készítettek, de olyanok, akik azelőtt rajzolásról iront sem vettek a kezükbe, a kivitelezés kézi ügyesség föltűnő. S mind e két eredményt a rajzitanításnak ez az újabb fölvett módja hozta létre, (azért újabban fölvett, mert maga a módszer ősrégi, prakszisa is nagy, csak nálunk a használata új.)

Értékesebb és plauzibilisak sikerét is mutat azonban ez a rajzitanítási módszer. Az aradi szakiskolában minden évben pályázatok irnak ki eredeti rajzokra. Ahhoz, hogy valaki egy rajzot (a szó népszerű használatában) kitaláljon, ha semmi egyéb, de önállóság kell. Eredetiség talán nem, tíz-tizenöt éves fiutól sok volna egy teljes önállóságú munka minden originalitását megkövetelni s mégis kétségtelen, hogy olyan értékes, határozott művészi becsértékkel bíró munkákat a kaligrafikus rajz előiskolája sohasem produkálhat.

Bármilyen célját is vegyük hát a rajzitanításnak, ha már az iskolákban foglalkoznak ezzel, úgy dobják sutba inkább ma, mint holnap azt a hideg, száraz, érzéketlen rajzolást, mely csak tetszetős külsejével henceg, a tartalma pedig majdnem a semmivel egyenlő.

Egyről-másról.

a palackok számának félelmetes növekedése, a miről csodás legendák és legendás csodák keringenek a város falain belül. Rebesgetik, és aligha minden alap nélkül, hogy egynémely tüzeobbvértü ellenzéki honmentő annyira mértéken felül kacérkodott volna Clicquot üveggyével, hogy végezetül egy-egy jótékony gummikeretű jólelkű kocsisának kellett őket atyai pártfogásába vennie. Persze a temperamentumos honatyák a gummikerekű alkalmazásba vételét merőben másként magyarázzák. Es pedig azzal, hogy:

— Csak nem ülhetek a földalattira!

Es ezen a ponton kénytelenek vagyunk igazat adni nekik. Valóban úgy van, hogy csak nem ülhetek a földalattira! Drága életüket, a mely a hazának, a szegény, sokat szenvedett hazának van szentelve, csak nem tehetik kockára könnyelműen! Hadd üljön a földalattira az, a ki leszámolt életével és elméjében öngyilkos gondolatokat forgat.

Ilyenféle mondások járnak mostanában, mert mindenkit óvatosságra, bizonyos tekintetben talán fölös óvatosságra is készítetett a párisi Metropolitan katasztrófája. Az óvatosságra tulajdonképpen sohasem árt és végre is, ha módunk van rá, miért ne legyünk legalább annyira okosak, hogy a más kárán tanuljunk?

Nekünk is van földalatti vasutunk, szebb és jobb mindannyinál, a melyeket e nemben a külföldön ismerünk, mégis félsz, ez a mi földalattink is megszenvedi majd ártatlanul a párisiak ügyetlenségét és könnyelműségét. Nálunk nem kell oly nagyon félni, hogy a párisi katasztróféhoz hasonló eset történhetik, mert a mi földalatti vasutunk pályája nemcsak minden ilyen kőzt a legszebben, de egyúttal okosan és célszerűen épült, az állomások nincsenek messze egymástól és a vezetők szakavatottak. Igaz, hogy preventív intézkedések nálunk sem igen vannak és igazat adunk annak a jeles és nagyszerű írónknak, a ki cikkében megírja, hogy általában a modern építkezés, ha minden tekintetben megfelelő is, azt sobasem veszi előre számításba, hogy bizonyos megeshető szerencsétlenségek kikerültessenek. Erre rendszeresen csak akkor kerül a sor, ha az első nagy szerencsétlenség már megtörtént és sürgősen követeli a hiányok orvoslását, a bajok megelőzését célzó intézkedések megtételét.

Igy vagyunk mindennel. Történnie kell min-

Tifusz-járvány a katonák közt.

(A magyar-székelyi gyakorlatozás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 14.

Az aradi 33-ik gyalogezred a csabaiakkal, debrecenieikkel és tomesváriakkal együtt Temes megyében Magyar-Szákos község környékén hadgyakorlatozik, a szegedi 46-ik gyalogezred hadiszállása pedig bent a községben van. Az egyik szegedi újság szerint a Magyar-Szákos községben állomásozó szegedi bakák között tifusz-járvány lépett föl, az ezred július 30-ika óta a legrettebb szenvedéseknek van kitéve, emberi tartózkodásra egyáltalán alkalmatlan helyen van beszállásolva, ahol nemcsak bűzös és ihatatlan az ivóvíz, de gyilkos miazmákkal is tele van.

Az ezred állapotáról magán levelekből értesültek a szegediek, ahol most a lakosság nagy kétségbeesésben van a szegedi fiúk miatt. A levelek így szólnak:

„Ma, 5-én este ideérkezett Fehértemplomról Ziegler Alfréd tábornok, dandárparancsnok. Ez egy... kegyetlen ember, ettől fél a baka, mint a tüztől, mert ez még ahol lehetné is, ott se könnyít a bakán. Tavaly augusztus 23-án vezetett egy gyakorlatot, amikor a 46-os ezredből 480 ember kidőlt az uton. Facset és igazfalva között volt ez. Ez még most is eszükbe jut a 46-osoknak. Ezért félnék a most kezdődő dandárgyakorlatoktól. Dacára annak, hogy vannak itt szép, rendez községek, ide tettek bennünket ebbe a nyomoruságos oláh faluba, ahol semmi sincs. Az élelmi cikkek nem hogy drágák, de egyszerűen nem léteznek. Sokat kell szenvedni a vízhiány miatt is, különösen később még, mert most nem nagy utakat teszünk. Tegnap volt orvosi viziten 50—60 ember. Ebből hét Temesvárra kórházba ment.“

A következő levél már arról panaszkodik, hogy egyre több legény esik gyomor-betegségre. Ez már a tifusz előjele.

„A legénységet — írja a levél — eltiltják a gyümölcsvegetől; mert ennek tulajdonítják a sok gyomorbetegséget, ami lehet igaz is, de jobban a rossz víz és egészségtelen lakásoktól van az.“

A legutolsó levél már konstatálja, hogy a tifuszjárvány föllépett. Ez a levél a következőleg hangzik:

„A 46-osok közt a tifusz egyre jobban terjed. Ott a rossz víz és a ronda lakások.

gondák a pezsgőpalackokról. — A földalatti villamost Jakabot és Szabo Mátyást nyolc-nyolc napi elzárásra, Elefánt Albertet pedig, mint aki 16-ik életévét már betöltötte, hat havi börtönnel sújtotta. A vádlottak az ítéletben megnyugodtak.

TANÜGY.

Iskolai értesítés.

— A szülők figyelmébe. —

Arad szab. kir. város összes községi elemi és polgári fiú és leány iskolák osztályaiban, valamint a női ipariskolában a rendes tanulók szabályszerű felvétele az 1908—4-ik iskolai évre az iskolaszék határozata alapján f. év szeptember hó 1., 2. és 3-ik napjain az illető iskolákban eszközöltetik, ugyanazon napok délután jain pedig a felvételi és javító, valamint a magánvizsgálatok is megtartatnak.

Ezek nyomán a rendes iskoláztatás szempontjából felhívattak mindazon szülők és gyámok, kiknek 6—12 éves, tehát mindennapi iskolába járnai kötelezett gyermekük van, hogy azokat a kitűzött napon vagy legfeljebb az iskolai év első hetében annál is inkább pontosan beírassák a lakásukhoz közelebb fekvő iskolákba, mivel azon időn túl jelentkezők csak az esetben fognak felvétetni, ha azok számára a tanteremben még hely van. Megjegyeztetik továbbá, hogy a szülőknek és gyámoknak szabadságukban áll gyermekeiket a háznál, vagy bármely

dig valamilyen szörnyűségnek, hogy abban az magyar politikusok kihallgatását. Egyébként a politikát teljes szélcsend uralja, ma még újabb kombinációk sem merültek föl.

A félhivatalos újságokból itélve, Bécsben nem hajlandók engedelményekre, vagy pedig képtelenek az osztrák viszonyok miatt. Ezért stagnál nálunk is minden. Mielőtt ezeket a tárgyi kérdéseket el nem intézik, a magyar miniszterelnök személyére nézve kár találgatásokba bocsátkozni.

A politikusok nagy része különben nincs is a fővárosban és ma este a szabadelvű pártkör is üresen kongott. Az ellenzékiek is elutaztak az ünnepek előtt, sőt maga Kossuth Ferenc is pihenni ment Ceglédre.

Mai távirataink a következők:

A miniszterelnök Bécsben.

Egyik esti lapnak Bécsből jelentik: A magyar válság megoldásával még a magyar miniszterelnök meghallgatása előtt akirály előzetesen nemcsak a katonai és közös tanácsadóival, hanem az osztrák miniszterelnökkel is tanácskozott. A ka-

születeket a legfelsőbb kihallgatásokra. A második audienca.

Bécsből táviratozza tudósítónk: A király délután fél 2 órakor Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt fél óráig tartó újabb kihallgatáson fogadta. Khuen azután Goluchowszki gróf külügyminiszterrel értekezett s ennek végeztével elutazott Bécsből.

A délután folyamán külön kihallgatáson fogadta a király Goluchowszkit és Wessersheimb osztrák honvédelmi minisztert.

Délután negyed 5-kor a király Ditrichstein szárnysegéd kíséretében Schönbrunnba utazott.

Mikor jön a király?

Bécsből táviratozzák a Bud. Tud.-nak: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma reggel ideérkezett és délelőtt 10 órakor magánkihallgatáson volt a Felségenél a Hofburgban. A miniszterelnök jelentést tett a parlamenti helyzetről és a pártviszonyokról és a kihallgatás folyamán előterjesztést tett a válság megoldása végett meghívandó személyiségek tekintetében is.

U Felsége, mivel a legfelsőbb születésnapot még Bécsben fogják megülni,

* **Az utolsó előadások.** A marosparti arában az idén több hétköznapon nem lesz előadás. Szombaton és vasárnap, a két ünnepnapon, délután és este is lesz előadás s ezzel a tulajdonképeni nyári szezon bevégeződik. Hétfőn még kivételesen lesz előadás a karszemélyzet jutalmára, előadják *Kerekes-Pungur* Mihálynak „*Obrenovics Sándor*, a belgrádi dráma” című szenzációs darabját, melynek keletkezése és megírása annyi derűs hírlapi tudósításhoz szolgáltatott anyagot. Szombaton délután *Gyurkovics Iednyokat*, este a *Drótostót* ot adják s ugyan- evvel vasárnap be is fejezik a szezont. A még hátralevő előadásokkal a *Drótostót* egymásután nyolc előadást ért meg. A szintársulat kedden este nyitja meg a makól új színházat ünnepies műsorú előadással.

* **Az Ember tragédiája Bécsben.** A bécsi Jubileums-Theaterben szeptember hónap folyamán az *Ember tragédiája* kerül színpadra fényes díszletekkel és jelmezekkel, melyek Burghard és Frank színházi festők tervei szerint készülnek. Evát *Körnerne*, Ádámot *Schmidt* játssza és a kisebb szerepeket is a színház elsőrangú művészeire bízták. Az *Ember tragédiáját* Bécsben 1892-ben adták először elő, a nemzetközi színészeti kiállítás alkalmából.

A megdorgált nagylaki pap.

(A csanádi ág. ev. egyházmegye gyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 14.

A csongrád-csanádmegyei evangélikus egyházmegye tegnap délelőtt tartotta az évi közgyűlését Szegeden, az evangélikus templomban.

A gyűlés előtti napon az előértekezletet tartották meg. Az egyházmegyéből a következők jelentek meg:

Petrovics Soma esperes, szentesi lelkész, Hász Antal egyházmegyei főügyelő Magyarbányesről, Leszich László és Draskay Ede dékánok, dr. Jeszenszky és dr. Molecz Lajos jegyzők, Réthy Károly egyházmegyei főügyész, Grob Vilmos kir. tanfelügyelő Makórról, Saguly János pitvarosi, Czinkóczy Márton albérti, Chován Viktor ambrózfalvi lelkészek, Benka Gyula szarvasi főgimnáziumi igazgató, dr. Mátéffy Ferenc szentesi polgármester, a szerkesztő egyház főügyelője, dr. Laurovich János és Halmy Gyula tanárok. Szegedről: Kern Lajos, Pazár Béla, Hauser Rezső Sándor, Thomay József lelkész stb.

Az egyházmegyei közgyűlés a szokásos fo-

Panamázó lelkész.

(Visszaélések egy internátusban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 14.

Az aradi gör. kel. román szentszékhez fel- tünést keltő följelentést érkezett a belényesi gimnázium hitoktatója ellen, akit a diákok szü- löi a lehető legsúlyosabb váddal illetnek, a leg- súlyosabb ami tanárt és lelkészt érhet.

A belényesi gör. kel. gimnáziumnak saját internátusa van, amelyben a szegényebb sorsu tanulók mérsékelt díjért ellátást nyernek. A ki- adásokon felül megmaradó összeget az internátus alapítványa javára kell fordítani. A vádak szerint *Damandi Miklós* dr. intézeti hitoktató, aki tavaly az alumnus rektora volt, ezt a kötelességet tel- jesíteni elmulasztotta. A díjakat nemcsak hogy nem szolgáltatta rendeltetési helyére, de a mint a följelentés mondja, a rektor ur *saját céljaira* fordította a diákoktól beszedett pénzt és *hitelbe* fözetett a kis alumnusokra.

A hitel azonban az egyszerű okból, mert a hitoktató nem fizetett, egyszer csak beszűnt s ami ezután következett, az csaknem hihetetlen. Egy szép napon a diákok *nem kaptak enni*. Csak ép- pen a jókora *marcsis* szelők a kezükbe, amint a diáknép a kenyeret nevezi. Egyéb nem akadt

Az egyházmegyei közgyűlés Bór Lajos lel- készt *hazafiatlan magatartása miatt megdorgá- lásra* ítélte. Az egyházmegye közgyűlésének ha- zafias határozata az egyházmegyében bizonyára megelégedést fog kelteni.

Lukácsiu megszólalása.

(Az *Associatiune* napja. — Polgármester a nem- zetiségi ünnepen. — Egy másik memorandista. — *Russu Sirianu* tósztyja. — *Lucaciu önmagáról*. — *A szabadság apológiája*.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 14.

Nagybányán, a magyarországi románok kulturegyesületének közgyűlésén újra megszól- lalt a román nemzetiségi politika egyik elné- mult harangja, a kolozsvári memorandum per egyik hőse: *Lucaciu László*.

Mikor a lacfalusi pópa — körülbelül öt éve — *Aradon* volt s itt népgyűlést akart tar- tani, a melyet azonban a batóság betiltott: ez az egyik utolsó szereplése volt neki. Azután a román nemzetiségi politika a görög keleti román egyház belső villongásaival kapcsolódott össze. Mangra mellett és ellen csoportosultak a románok, főként az aradiak, akik lassankint magukhoz ragadták a nemzetiségi politika gyepeljét a szobeni románoktól. *Lukácsiu*nak, aki görög katolikus vallású, ezekben a mozgal- makban semmi része nem lehetett, s ezek alatt egészen megfeledkeztek róla. Az egyházi ügyek terén ő is emlegettette magát; így a hazafias szellemű *Szabó Jenő* szamosújvári püs- pököt bevádolta Rómában a pápánál; majd a lacfalusi bucsukat igyekezett fölhasználni a nemzetiségi agitációk céljaira; mind hiába. A románok nem vettek tudomást *Vasile Lucaciu*- ról: mintha meghalt volna.

Most, hogy a Mangra által támasztott egy- házi harcok elültek, *Lucaciu* újra föl akarják támasztani a nemzetiségi politika részére. Al- kalmul használták fel a románok kultur-egyle- tének, az *Associatiune*-nak ez idej, *Nagybányán* tartott közgyűlését.

Mielőtt magáról az eseményről szólnánk, egy felháborító, botrányos dologról kell meg- emlékeznünk. Az *Associatiune* a közgyűlése alkalmából bankettet tartott, a melyen részt vett és *felköszöntött mondott Nagybánya város polgármestere, Gellér Endre*. Az *Associatiune*

tornak hatalmas tapasztalatai vannak s azokat értékesíti is most. Minden vitás ügyben tud utbaigazítást adni, tudja, hogy hol mit kell kér- ni s hogy panaszszal, feljelentéssel, kérvény- nyel kihez kell fordulni.

Emellett sokkal olcsóbb, mint az ügyvédek s csupán ajándék címen fogad el a felektől néhány forintot.

Az ügyészi megbízott hosszú lajstromot készített *Huszóczi* különféle prókatoroskodásáról. Így többek közt kérvényt intézett egy ügyben az igazságügyminiszterhez, természetesen nem a saját, hanem egy ujaradi polgár nevében; há- zaság kihirdetése alóli felmentvényért kér- vényt készített a temesmegyei alispánhoz, ugyan- csak ehhez intézett még egy másik kérvényt is. Ezekon kívül az ujaradi járásbíróshoz nyolc kérvényt szerkesztett.

Az ujaradi járásbíróshoz beigazoltnak látta a zugirászat miatt elkövetett kihágást és az öreg zugprókátort egy hónapi fozházra ítélte. A bíróság enyhítő körülménynek vette a vád- lott tu magas korát, súlyosbító körülménynek azt a megrögzöttséget, melylyel a zugirászat- tal foglalkozik.

Felebbezés folytán az ügy a temesvári tör- vényszék elé került, mely az öreg *Huszóczi* sza- badságvesztés büntetését leszállította 14 napi fozházra.

hallgatását. Igaz, hogy hosszú ideig nem hal- latta szavát. Álmodt ez alatt, és a román nép irodalmának szentelte minden idejét. Arra tanít bennünket ez az irodalom, hogy a román nyelv édes, harmonikus és annak párja nin- csen. Fontos hivatása van a román nyelvnek, hogy a kulturát terjessze a Kárpátok mentén és a Duna kapuinál. Hallottuk — folytatta — a polgármesternek szavát, aki dicsérettel em- lékezett meg az egyesület előrehaladásáról. Két testvére van a mi nyelvünknek: a szabadság és az erkölcs; mindakettőnek *késik a hajnala*, pe- dig ezek nélkül a románok kulturája el se kép- zelhető. Az erkölcsről egy magyar költő mond- ja, hogy a nélkül Róma rabigába görnyed; sza- badság nélkül pedig nincs élet.

A beszédet a nélkülözött szabadság apoló- giájával fejezte be. Körülbelül ez volt a tartal- ma *Lucaciu* nagybányai felköszöntőjének. Hogy ezzel újra be fog-e vonulni a román nemzeti- ségi politikába a „lacfalusi remete”, azt kivüle tán csak azok tudják, a kik ennek a megszól- laltatásnak rendezői voltak.

Feltört vasuti kocsik.

(Betörők az állomáson.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, augusztus 14.

Vakmerő lopás történt az éjszaka a sza- badkai teherpályaudvaron. Eddig ismeretlen tettesek a pályaudvarnak a honvédiaktanya fe- löli részén álló teherkocsik közül *kilencet fel- törték*.

Az állomásfőnökség még az éj folyamán egy és két óra között értesítette a rendőrséget, melynek részéről *László Géza* kapitány nyom- ban megjelent a helyszínén és megindította a a vizsgálatot. Először is az éjjeli szolgálatot tel- jesítő alkalmazottakat hallgatták ki. Ezek kö- zül *Miskolczi Ferenc* váltóőr és *Vig Imre* kocsi- tolók előadták, hogy látták a betörőket a miut menekültek a lopott holmikkal, de nem mer- tek utánuk menni. Mikor pedig a betörők lát- ták őket, az elemelt áruk egy részét hátra hagyva, futásnak eredtek.

A vakmerő tolvajok a nyomban megejtett vizsgálat szerint kilenc kocsit törtek föl. Érté- kesebb küldemények hiányában azonban csak két kocsit dozmáltak meg, melyekből tíz cso- mag fehér és színes vásznat loptak el. Nem lehetetlen azonban, hogy a betörők több ko- lékeiről, de a katonáit el is tiltja attól, hogy a világosi *Rákóczi*-induló egészen meglep.

Elmélkedvén pedig fölötte, három es- hetőség látszik valószínűnek. Az egyik: hogy a dolognak nincs semmi különös je- lentősége. Nagyobb községbe vonult az ezred, pihenő előtt volt, s ilyenkor szinte szokásos, hogy jókedv-élesztés céljából rá- huzza a banda a *Rákóczit*. A második: hogy az ezredes, nem tekintve az ötven- négy esztendő előtt történt eseményeket, tisztán egy háborus tény emlékét tisztelte meg a *Rákóczival*. Végül lehet egy har- madik is: hogy az ezredes a világosi fegyverletét mint az osztrák hadsereg győzelmének eseményét tekintette, s ezért, mint k. u. k. ezred, szólaltatta meg a bandát az ünnepi nótára. Ambár ez a leg- utóbbi mégis kevésbé valószínű: mert ak- kor aligha a *Rákóczival* köszöntötték vol- na ezt a helyet.

Akár mint történt: a kétfejű sast vi- selő magyar fiuknak, a kik az ezredben masiroztak, bizonyára megdobbant a szi- vük, mikor a világosi fegyverletével sikkján a kurucok indulójának tüzes hangjai har- santak föl.

A Mittelman-gyár tolvajai.

(Művelődési kereménység.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 14.

Arad tolvaj-világának négy fiatal csemé-téje valóságos rabló-hadjártot végzett a régi Mittelman-gyárban. Négy tagból állt a fiatal tolvaj-társaság, egy a legidősebb 16 éves, a többi tiz-tizenkettő. Ez a bűnös konzorcium hosszabb idő alatt 1600 korona értékű vasat és rézét lopott el a régi gyár épületéből.

A fiatal tolvajok mindegyike már többször volt lopásért, betörésért és orgazdaságért büntetve. Egy közülük: *Gaszmann Jakab*, aki mindössze tizennégy éves, már kétszer volt büntetve lopás miatt. A banda többi tagja: *Major Lajos*, *Geczoj István*, *Szabó Mátyás* s közülük a legidősebb, a 16 éves *Elefánt Albert*.

Ez a tolvajtársaság éjszakák idején belopózott a Mittelman-gyár épületébe s lopkodta onnan az ott felhalmozott vasakat. Ezt a mesterséget valóságos f. letszerűséggel folytatták: két fiu az épület sarkán állt éri, lesték hogy közelg-e valami veszedelem. Az Elefánt-fiu állt rendszerint az ajtóban, bent pedig *Gaszmann* végezte a munkát.

Megtették több ízben azt is, hogy a lopott vasak elszállítására *kocsit fogadtak*, a kocsit elvitte az első szállítmányt, azután megfordult s vitte a másodikat. Ilyenformán ezerhatszáz korona vasat loptak el hosszabb idő alatt. Ezen az értékes mennyiségen nevetségesen poton áron adtak tul a tolvajok. Meg van állapítva, hogy egy százkorona értékű kazáncsövet öt darab sport-cigarettaért adtak el. A jövedelmet, ha nem is arányosan, de felosztották maguk között, s a vasak 1600 korona értékéből egyiknek 20, a másiknak 30 fillér jutott, aki legtöbbet kapott közülük a nyereségből, annak 44 fillér és nyolc cigaretta jutott, holott ezerhatszáz koronának ötödrésze 500 koronánál több. Egy-egy közülük tehát ötszáz korona értékű vasat átlag 85 fillérért adott el.

Az aradi törvényszék ma ítélkezett a fiatal bűnösök fölött. A bíróság elnöke *Fábián Lajos* dr. ítélőtáblai bíró volt, tagjai *Köllner János* és *Zubor Gyula* bírák. A vádhatóságot *Fikker Károly* alügyész, a vádlottakat pedig dr. *Krái* Lajos ügyvéd helyettesse, dr. *Deutsch Izsó*. A törvényszék a bűnösök közül *Major Lajost* három havi fogházra, *Geczoj Istvánt*, *Gaszmann* Remélhető, hogy ezekben se fogja tovább megbotránkozni a Jugend a magyar közönséget.

A minoriták nagygyűlése.

(Külföldi aradi lelkes.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 14.

A minorita rendtartományi gyűlés a mai nappal véget ért. A gyűlés tagjainak nagy része már el is utazott Aradról. *Fonzi József* dr. elnök keddig marad itt, megvárja, amíg elkészül a jegyzőkönyv s ezt aláírja.

Fonzi megtekintti itteni időzése alatt a város nevezetességeit. Aradon nagyon szívesen tartózkodik s általában szereti a magyarokat. Ez a rokonszenve vezette el a vértanúk szobrához és a vesztőhelyre. Meg fogja még nézni a várat, az ipartelepeket s más látnivalókat.

A rendfőnök és az aradi házfőnök megválasztása mellett Aradot különösebben érdeklő része a gyűlésnek az a kitüntetés, melyben az aradi rendház egy kitűnően képzett, rokonszenves tagja, *Monay Ferenc*, rendfőnöki tükör részesült. Mint tegnap megtudtuk, időleges kormánytanácsossá és a növendékek mesterévé választották. Így a marosvásárhelyi teológiai intézet vezetője lesz magister címmel.

Ez az előléptetés annyiban sajnálatos, hogy

jellegű iskolánál taníttatni, az esetben azonban kötelesek erről az iskolaszékek bizonyítványt előmutatni.

Az egész évi tandíj az elemi fiu és leányiskolák I—VI-ik osztályaiban a helybeliekért 12 korona, a vidékiekért 24 korona; a polgári fiu és leányiskola összes osztályaiba a helybeliekért 24 korona a vidékiekért 48 korona, mely összegnek fele a beiratás alkalmával, a másik fele pedig az iskolai év második szakában, február hó első napjaiban fizetendő. A polgári leányiskolában a francia nyelvi oktatásért külön 12 korona tandíj jár, mely szintén félévenként 6 koronával fizetendő.

A tandíjon kívül fizetendő még a nyugdíj hozzájárulási díj címen minden gyermek után 30 fillér, könyv és szertárdíjban az elemi iskoláknál 40 fillér, a polgári iskoláknál 1 korona.

Az n helybeli szegénysorak szülők vagy gyámok, kik gyermekeik vagy gyámoltjaik részére tandíjmérséklést vagy elengedést nyerni éhajtának, ennek elnyerése végett i. évi augusztus hó 24-étől szeptember hó 1-éig a belvárosi kapitányi hivatalnál a Poltura, Sága és Gáj külvárosokban, valamint a tanyákon lakó lakosok pedig a gáji kapitányi hivatalnál jelentkezhetnek, mely alkalmával kivéteik egyben az anyakönyvvezetőknél azon életkor igazolványt is, a melyet az I-ső osztályba kerülő gyermekek hat éves korának igazolására a felvétel alkalmával felmutatni kötelesek. Aradon 1908. évi augusztus hó 14. Az iskolaszék elnöksége.

— Magánvizsgálatok. Az *ujszentannai* állami polgári fiúiskolában a magánvizsgálatok szeptember hó 4-én és 5-én lesznek. *Szabó Béla* igazgató.

(—) A makói iskolák államosítása. A közoktatásügyi kormány a makói községi elemi iskolákat az 1908—4. tanévben állami kezelésbe fogja átvenni. A belterületen egy hat tantermes új iskola épült, a tanyákon pedig 14 állami iskola nyílik meg. Makó városa a dologi kiadásokon kívül az iskolák fentartásához évi 22,000 koronával járul. *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter már kinevezte az állami kezelésbe vett iskolákhoz a személyzetet.

A válság eseményei.

(A miniszterelnök a királynál.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, augusztus 14.

Szinte végtelennek látszik már a válság esemény pedig vajmi kevés történik benne. Ma mindössze annyi történt, hogy a király *Khuen-Héderváry* grófot két ízben is fogadta és megtudtuk, hogy a király *éretlenkedés* *szóval* *hudai* *várlakban* *irt*, *K. Hegyesi Mari*, a budapesti Nemzeti színház tagja adja elő. A megnyitó előadás programját (*Zilahyné Singhoffer Vilma* énekszám, az operett, népszínmű és opera részlet) már ismertettük.

A hathetes makói szezon műsorán főképen az Aradon bemutatott darabok szerepeinek. Lesz néhány olyan újdonság, mely majd októberben Aradon is premier számba megy. Ilyen *Schwimmer Artur* operettje: *Fifin* és *Gaiger* darabja: *Az udvari kaland*, szintén operett. Színpadra kerülnek *Barna Izsó* és *Nyárai Antal*, továbbá *Fejér Jenő* és *Béldi Izor* közös szerzők új darabjai.

A makói időzés alatt a társulatban is lesznek változások. *K. Hegyesi Mari* állandó fellépésekre a színházhoz szerződött, s úgy Makón, mint októbertől Aradon fog játszani. Új tag *Bónis Lajos*, kit *Somló Sándor* a Nemzeti színház igazgatója engedett át *Zilahynak* vírágyvasárnapig. Ez időtől ismét a színtársulat kötelékébe lép *Ternyei Lajos*, kinek szerepkörét tölti be *Bónis*, *Fóti Frida*, az új énekesnő majd csak Aradon lép fel.

Érdekes tagja lesznek a társulatnak *Denk Dolui* és *Denk Mici*, kik Makón lépnek először a színpadra. Az aradi közönség a hangverseny termekből nagyon előnyösen ismeri a kisasszonyokat, kik külön-külön is, és nővérukkal,

tonák nem érintkeztek közvetlenül a felséggel, hanem véleményüket báró *Schiesselnek*, a kabinetiroda főnökének adták át, aki ezt a királyhoz juttatta. O felsége a neki írásban beadott véleményt áttanulmányozta és azután magához rendelte gróf *Golmechowsky* Agenor külügyminisztert és *Körber* osztrák miniszterelnök.

A hírek, melyek kiszivárogtak, magyar szempontból nem valami biztatók; a katonai körök nagyon kevés, a *semmiel határos engedelményekre hajlandók csak* és az osztrák miniszterelnök még ezt is elienzi, mert attól fél, hogy a legkisebb engedmény is meg fogja vadítani a cseheket, akik szintén nemzeti engedményeket fognak kérni. Körülbelül ez a helyzet, mellyel a lemondott miniszterelnök Bécsben találkozik.

O felsége gróf *Khuen* délelőtt 10 órakor fogadta. Midőn e sorokat leadom, a miniszterelnök még a királynál van; előzetesen csak annyit hallottam, hogy gróf *Khuen* csak a kihallgatásra meghívandó politikusok névsorát akarja bemutatni és tájékozást szerezni, hogy mikor jöhet a király Budapestre. Szándéka már délután 3 órakor hazatérni; csak a király parancsára marad esetleg tovább is itt.

Előbbi jelentéseink kiegészítésül megtudtam, hogy a király a katonai előterjesztés áttanulmányozása után telefon útján hívatta *Schönbrunnba Goluchowskyt* és *Körbert*, akik négy órakor jelentkeztek a kastélyban és késő estig ott maradtak. A bécsi sajtó az egész újról nem tudott semmit; előtte ma reggel nagy meglepetés volt a kihallgatások híre, — mert ők — ellentétben a mi tegnapi pozitív információkkal — abban a hitben voltak, hogy a király nem fog *Khuen* előtt osztrák politikusokat fogadni.

Gróf *Khuen* ma reggel fél nyolc órakor minden kíséret nélkül érkezett Bécsbe és 10 órakor jelentkezett kihallgatásra. Mindössze egy órát és 20 percet töltött a király dolgozó szobájában és onnan kijövet, csak annyit sikerült tőle megtudni, hogy ő Felső gróf *Csáky Albert*, mint a főrendiház elnökét és gróf *Apponyi Albert*et, mint a képviselőház elnökét fogja kihallgatáson fogadni, esetleges más hallgatások iránt a miniszterelnök megtagadott minden felvilágosítást. Gróf *Khuen* délután 2 órakor *Hédervárra* utazik és onnan csak hétfőn jön Budapestre, hogy meglátogya az előkészek *szóval* *vonalak* *Ujjalu-Lippán* át akarnak a kegyhelyre eljutni és azért volt szükséges, mert az Arad és *M. Radna* között uton tudomás szerint nincs híd a Maroson és a csolnokon vagy tutajon való átkelés szerint *életveszélyes* lehet és határozottan megtiltandó a híveknek.

— Nagyboldogasszony ünnepe. Osrégi magyar ünnep köszönt reánk holnap, szombaton: Nagyboldogasszony napja, mely valamikor nemzeti ünnepeink között szerepelt. E napon ajánlotta ugyanis Szent István király nemzetünket Szűz Mária oltalmába. Innen az ünnep ósmagyar jellege, innen *Nagyasszonyunk* elnevezés. Augusztus 15-ét ma már csak az egyház ünnepli meg fényes szertartással, szentelve ezt a napot. Isten anyja menybeszállásának emlékére. Az idén Nagyboldogasszony ünnepre közvetlenül vasárnap elé esik s kettős ünnepünk lesz.

— A román püspök itthon. *Papp I. János* aradi görög keleti román püspök *Reichenhallból*, a hol négy heti üdülésen volt, tegnap Aradra érkezett. Tegnap az egyház iskolai tanácsa a püspök elnöklése alatt ülést tartott, a melyen *Csorogár Román*, *László György*, *Russu-Sirián János* és *Boctok Ágost* vettek részt, az előadó pedig *Szekula Szever* volt. Ulás vé-

szerdán utazik Budapestre. Mivel a rákövetkező nap Szent-István ünnepe, Ő Felsége a meghallgatandó személyiségeket csak pénteken fogadja a budai királyi várakban. A meghívandók közt lesznek az országgyűlés mindkét házának elnökei is.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök délután Hédervárra utazott és ott tölti a két legközelebbi napot. Hétfőn a miniszterelnök megint Budapestre érkezik, hogy megtegye az előkészületeket a királyhoz meghívandó személyiségek fogadása iránt.

Különválás Ausztriától.

A P. H. írja: Politikai körökben és pedig nemcsak az ellenzéki részen, hanem a kormánypárton is élénken foglalkoztak ma azokkal a nyilatkozatokkal, amiket Windisgräts herceg, az osztrák urakházának elnöke, a magyar kivánságokkal szemben tett. Különösen az a nyilatkozat szolgáltatott okot kommentálására, hogy Ausztriában a gazdasági különválást fenyegetés gyanánt emlegetik. A magyar politikusoknak erre az a feleletük, hogy Magyarországon a gazdasági különválást mindazok a tényezők örömmel üdvözlénék, amelyek az ország anyagi fejlődése érdekében a gazdasági különválást helyeslik, sőt kívánatosnak tartják. Általában az a felfogás uralkodik, hogy Ausztriában a király elhatározására akarnak Magyarországgal szemben befolyást gyakorolni, amikor aképen tüntetik fel a magyarországi küzdelmet, mintha az az Ausztriától való teljes elszakadásra irányulna.

Ezzel szemben módjuk és alkalmuk lesz a korona tanácsosainak utalni arra, hogy a hadsereg kérdésében a nemzeti követelmények terén a függetlenségi párt tulajdonképpen nem is a 48-as program érvényesítéséért küzd, hanem a 67-es törvények végrehajtását akarja elérni. Ha tehát Ausztriában azt hangoztatják, hogy ezek a katonai követelések a personal unió éltetését készítik elő, ezzel csak a függetlenségi pártnak tesznek szolgálatot. De most nemcsak a függetlenségi párton, hanem a kormánypárton is tért hódít az a nézet, hogy ki kell eszközölni az önálló vámterületet, de egyuttal közös kérdésekben a teljes paritást követelik, különösen pedig a külügyi képviseletben.

semmi: se hus, se leves, se borsó. Ezek a napok egyfolytában ismétlődtek úgy hogy a kis benlakók egyáltalán nem kaptak kosztot és napokig kopáltak, míg a rektor — a vád szerint — fittyet se vetve a dologra, az *Asztra* gyűléseire utazgatótt.

A helyzet végre tűrhetetlenné vált. A belényesi diákok a kutya napokat nem bírták sokáig, s a fölháborító helyzetet föltárták szüleik előtt. A szülők azután panaszos följelentést tettek a szentszéknél Diamandi Miklós ellen, mire a vizsgálatot nagy energiával megindították.

A vizsgálat folyamán történt, hogy Diamandit a szentszék *felfüggesztette állásától*, mert az akkorában megválasztott püspök, Mangra Vazul ellen nagy nyilvánosság előtt sértést követett el, amelyet súlyos fegyelmi büntetéssel kellett megtorolni.

De a vizsgálatot, mely most közeleg a befejezéséhez, más irányban is kiterjesztették Diamandi Miklós ellen. A hitoktató ugyanis tankönyvet írt, egyháztörténetet, amelyet senki sem approbált s könyvmatos füzetben busás pénzen árusított a diákoknak. E könyvnek olyan fejezetei vannak, amelyek a magyar állameszmét is sértik s ez annál sajnálatosabb, mert a belényesi gimnáziumban még Goldis József püspök igen hazafias szelemet teremtett, aminek ápolására ma is gondot fordítanak.

Az érdekes följelentés dolgában, mint halljuk, nemsokára dönteni fog a szentszék s így döntése elé nagy érdeklődéssel tekinthetünk.

Elítélt zugirász.

(A diplomátlan ügyvédek nevezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 14.

Az ujaradi járásbíróság a minap egy hónap fogházra ítélte az ország legöregebb zugirászát Huszóczy Antalt. Petkó Zoltán ujaradi szolgabíró, ügyészi megbízott emelte Huszóczy Antal ellen azt a panaszt, hogy bíróságok és hatóságok előtt felek képviseletével üzletszerűleg foglalkozik.

Huszóczy Ujaradon lakik és 81 éves. Az ujaradiak jobban szeretik és jobban bíznak benne, mint egy ügyvédben. Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nemrégiben érdekes sajtópörré volt Huszóczy Antal a nagyváradi esküdtbírósnál. Töröl BÉLA vingarai főszolgabíró emelt ellene panaszt egy aradi lapban megjelent nyilttéri közlemény miatt. A bíróság Huszóczyt a pörben több havi lezárásra ítélte.

Rákóczi-induló a fegyverletétel helyén.

(Epizód a hadgyakorlaton.)

Arad, augusztus 14.

Katonák vonultak keresztül a világosi hegyek között, a szőlős-csigeréli sikon. Ott, a hol ép ötvennégy esztendeje szintén katonák táboroztak. Csakhogy akkor nem voltak olyan vigak a katonák, mint most: akkor egy levert hadsereg megalázása történt ott, ahol most a manőverek felé tartottak a bakák.

A nagyváradi 37. gyalogezred volt, a mely a király gyakorlatokhoz csoportosuló csapatok felé, Krassó-Szörénymegyébe menetelt. Utközben, a mint a nagyváradi lapok írják: Csermő, Boros-Jenő, Ternova, Világos, Radna-Lippa, Kövesd, Aga. T. Rékás, Remete, N.-Köveresd és Nickyfalva községében tartott gyakorlatot utja közben.

Az ezred e hónap elején volt Világoson s a nagyváradi katonák Karg János báró ezredes vezetése alatt a Rákóczi induló hangjai mellett vonultak be a történetünkben oly szomorú emlékezetű város falai közé. Másnap pihenő volt Világoson, s ez alkalommal me tekintették maguk a tisztek is a nevezetes Bohus kastélyt, ahol 1849-ben Görgey a fegyverletétel dolgában megállapodott az oroszokkal.

Mindenütt másutt, a hol nemzeti hadsereg van, s a hol a katonaság egy a hazaszereteten a polgársággal: ez a legtermészetesebb dolog volna. Illő, hogy ha csatasíkon, vagy valamely hadi esemény színhelyén vonulnak át a katonák, valamely módon kifejezést adjanak az emlékezetnek. Nálunk szokatlan, szinte hihetetlen. Annyira megszoktuk, hogy a közös hadsereg nemcsak, hogy nem vesz tudomást a negyvennyolcas események em-

A Jugend-vicei.

(Magyar-gyalásó karrikatúrák.)

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Arad, augusztus 14.

A *Jugend* című müncheni német képes hetilap humoros részében már régóta gyártja a magyarellenes vicceket. Egyik legutóbbi számában például ez a kép jelent meg: Ausztria asszonya a konyhán van; az egyik kezével leföd egy fazekat, a melyre Csehország van írva, s a melyből *Klofác*, a cseh pártvezér feje készül kifutni. Hanem amíg itt a fődelet leszoritja, a másik fazékból, a mely *Magyarországot* jelképezi, szintén kifut a tej, *Barabás* feje. Szóval, amíg Ausztria az egyik fazékára vigyáz, a másik fazékból, Magyarországból kiút a veszedelem: *Barabás*. A *Jugend* fölfogásában persze Magyarország ép olyan tartománya Ausztriának, mint *Bohemia*, s Ausztria asszonya főzőkanala van hivatva a magyar obstrukciót megrendszabályozni.

De ennél is arcátlanabbul és otrombább módon viccel az utolsó számában. Ez politikai karrikatura. Magyarország céda nőnek van lerajzolva, akit a németiség elrug magától, mivel sok pénzébe került. Hír szerint több fővárosi kávéházban ma elégették a „Jugend” példányait. Mozgalom indult meg a fővárosi közönség körében, hogy a lapot, míg észhez nem tér, bojkottálni fogják. A *Magyar Kiválti és Csomagszállító Résevénytársaság*, mint a Magyar Államvasutak területén gyakorolható újságelárusítás bérlője, a mai napon értesítette a *Jugend* kiadóját, hogy a 33-ik számban megjelent kép és közlemény következtében a lap árusítását a Máv. területén megszüntette. Egyszermind intézkedett az összes állomásokon, hogy a még készletben levő példányokat bevonják. A „Kereskedő Ifjak Társulata” szintén fölháborodással fogadta a *Jugend* támadását és titkársága útján azonnal intézkedett róla, hogy ez a lap többé ne kerüljön az olvasó asztalára. A *Jugend*et tudvalevőleg fiatal müncheni írók és művészek alapították. Művészi izlésű illusztrációi miatt még nálunk is nagyon megszerették.

Aradon úgy tudjuk, csak néhány kávéházba jár a *Jugend*, a hol a szecesszionisták szerkesztésében részt vesznek. A *Jugend* illusztrációi között illy viccekben tör ki.

Monay elhagyja Aradot. Már a napokban távozik városunkból.

Monay kitüntetése Fonzi indítványára történt, miután Fonzi Rómából, hol legjobb tanítványa volt, ismeri tehetségét. Előreláthatólag megkapja a tb. teológiai doktori címet is, mely a teológiai intézet vezetőségével jár. A doktori címet a pápa felhatalmazása alapján a rend római generálisa adományozhatja.

SPORT.

+ Az arad-szegedi kerékpár-verseny. Holnap, szombaton tartják meg Arad és Szeged között a kerékpárversenyt, melyet a Meteor aradi kerékpárklub és a szegedi kerékpárosok és testgyakorlók köre rendez. Az indítás reggel hat órakor lesz a pécskai uti első vámháztól. A távolság 107 kilométer.

Színházi érdekességek.

(Utazás Makóra. — Fogadtatás és megnyitó. — Új darabok, új tagok. — Denk Dollé és Mici a színpadon.)

— Az Aradi Közlöny tudóstóljától. —

Arad, augusztus 14.

Az aradi nemzeti színház vasárnap fejezte be az aradi nyári szezont, melynek utolsó napjaiban uralkodó planéta a *A drótos tót*, mely végig kitart a műsoron; a hét eleje óta játszó s nem elégszik meg egy héten hét nappal, hanem nyolcadszor is színpadra kerül a vasárnap délután révén.

Kedden azután drótos tótot játszik az egész társulat: elvándorol innen *Makóra*. A makói szezont sok kecségtetéssel indul meg. A színház összedült ugyan, de idejekorán felépítették újra, s az új hajlékok meleg szeretettel tették kedvessé a makóiakat. A hagyma-koszorúk árából sokat szánnak a bakér koszorúra, legalább ezt mutatja a lelkes hangulat, melylyel a színészeket várják.

Aradról kedden reggel 7 óra 10 perckor indul a színtársulat Makóra. A vasuti állomásnál a színügyi bizottság élén *Hervay István* főjegyzővel s a dalárda fogadja a színészeket. Délután színpad-ismertető próbát tartanak, este pedig megnyitó díszelőadás lesz. Két prólog kerül műsorra. Egyiket *Várady Antal* írta és *Szilágy Gyula* igazgató szavalja; a másikat, *Ujvári Imre* ev. ref. lelkész

Ungerné Denk Vally urnővel trióban nagyon sok élvezetet szereztek a zenekedvelőknek. *Denk Dollé* az alt énekesnői szerepkörre készül. *Denk Mici* pedig, kinek mezzo-szoprán hangja van, mint énekes naíva próbálja ki tehetségét. *Odry Lehel* készítette elő őket a színpadra. *Denk Mici* a *Bob verceg* Anniejében, nővére a *Troubadour* Azucénájában lép fel először.

Egyszóval a makói szezont érdekesnek készülsz, s ebből még marad nekünk is októberre.

HIREK.

Királygyakorlat és búcsú.

— A megyés püspök körlevele. —

Arad, augusztus 14.

Desseuffy Sándor csanádi megyés püspök most kiadott körrendeletében, mely ebben az évben immár a tizenharmadik, a lelkészeket közelebb érdeklődő értesítéseken kívül a *mária-radnai kegyhely* látogatásáról is intézkedik a *királymandeverek idejében*. Az erről szóló intézkedés a következő:

Egyházmegyém híveinek igen nagy része *Orangyalok ünnepe* és *Kisasszony napja* körül szokott a *mária-radnai kegykép*hez elzarándokolni. Minthogy azonban ebben az esztendőben éppen ezen ünnepek idejében *Lippa* tájékán nagy hadgyakorlatok tartatnak, a melyeken *Csász. és apostoli királyi Felső* is részt vesz és igen valószínű, hogy az *Ujfalu* előtti és az *Ujfalu Lippa* közötti utat a bucsuk elől el lesz zárva, mert a közlekedés ezen az uton a katonaság lövöldözése miatt esetleg életveszélyes is lehet, azért arra kérem a torontál- és temesvármegyei lelkészeket, kiknek a hívei az említett alkalmakor gyalog vagy kocsin, egyenként vagy nagyobb tömegben, *M.-Radnára* zarándokolni szoktak, hogy a híveket a fenforgó veszedelemre előzetesen figyelmeztessék és úgy intézkedjenek, hogy az *Idén* vagy a *Maros folyó jobb partján, Aradon át* tegyék meg az utat, vagy a mit helyesebbnek tartok, a bucsujárás *halasztassék* el *Mária* neve ünnepére (szeptember 18.), esetleg a *Legszentebb Rózsafüzér* ünnepére (október 4.).

Magától érthető, hogy a csongrád-, csanád- és aradmegyei hívek, kik a *Maros folyó partján* teszik meg utat *M.-Radnára*, ezen az uton most is szabadon közlekedhetnek. A fenti rendelkezés kikerül a *Maros bal partján*.

geztével az ott jelen voltak és *Mangra* Vazul vikárius ebédre voltak hivatalosak a püspök asztalához.

— Az aradi ügyvédi kamara közzé teszi, hogy dr. *Parcs* Béla ügyvédet Arad székhelylyel és dr. *Weiss* Frigyes ügyvédet Békés Csaba székhelylyel, az ügyvédek lajstromába felvette.

— A katonákat szabadságolják. Az ujoncozást megakadályozó ex-lex első virágzása idején többször fölmerült a hír, amely különben máig is tartotta magát, hogy a most harmadik esztendőjüket szolgáló katonákat október elsején nem eresztik haza. Ezeket a fiukat ez év végéig, sőt talán azon túl is benntartják, hogy az ujoncokat, akik nincsenek, pótolják velük. Nos, ha ez a hír nem felel meg a valóságnak, amit az is bizonyít, hogy a szabadságolásra vonatkozó rendelet a parancsnoksághoz már megérkezett.

— Házasságok. Nagy Jakab, nagyikindai máv. mérnök e hó 16-án, vasárnap köt házasságot *Kemény* Regina kisasszonnyal, özv. *Kemény* Salamonné urnő leányával Aradon.

Plesch Károly, a sárvári cukorgyár tisztviselője, *Plesch* Herman aradi köztisztviselőben álló ecetgyáros fia, e hó 16-án köt házasságot *Faragó* Ilus kisasszonnyal, *Faragó* Ignác tapolcai állomásfőnök leányával.

Löbl Mór, a budapesti *Löbl* Dávid és fia cég belfagya, e hó 16-án köt házasságot *Kohn* Margit kisasszonnyal, özv. *Kohn* Józsefné urnő leányával, Nagykanizsán.

— A felsőleányiskola épülete. A város közgyűlésének azon határozata ellen, melylyel a Somogyi-féle felsőbb leányiskolának átengedte a siketnéma-iskola épületét, tudvalevőleg felfolyamodással élt *Eliás* Jakab, a siketnéma-iskola igazgatója. A vallás- és közoktatásügyi minisztériól ebben az ügyben ma érkezett le a városhoz a döntés, mely a város közgyűlésének határozatát megsemmisíti s nem adja meg hozzájárulását ahhoz, hogy a siketnéma iskola épülete eredeti rendeltetésétől elvonassék.

— Három temetés. Ma délután temették el *Dömötör* László főreáliskolai tanárt őszinte, mély részvét mellett. A felsőtemető halottas termében állott a koporsója, melyet elhalmoztak virággal családjának tagjai, a főreáliskola tanárai, a Kölcsey-egyesület, tanlérfiak, tanítványok és nagyszámu tisztelői. A halottas ház környékét nagy közönség özdnlötte el, hogy kifejezést adjon a gyászoknak, melyet a tudós tanár elhunytá kelteft. Az egyházi szertartást *Csécsei* Imre ev. ref. lelkész végezte. A tanártársak nevében *Jancsics* Ferenc főreáliskolai tanár tartott bucsubeszédet, mélyen megindítva a sziveket. Megható szép szavakkal vett bucsut a halottól a Kölcsey-egyesület nevében *Edvi-Ilés* László alelnök. A volt tanítványok nevében *Vetlányi* Ernő mondott gyászbeszédet. A közönség soraiban ott voltak, akiket a gyászoló család után a vesz'esség legközelebről érintett, a főreáliskola tanárai *Boros* Vida igazgató vezetése mellett; megjelent a főgimnáziumi tanári kar, s más intézetek tanárai, tanítói; ott volt *Varjassy* Lajos helyettes polgármester, *Sarlot* Domokos főkapitány s a város tisztviselői közül többen, *Márki* Sándor kolozsvári egyetemi tanár, az aradi Kölcsey-egyesület tagjai *Edvi-Ilés* László alelnök vezetésével, *Fényes* Dezső a villamtelep igazgatója, *Nesnera* Aladár szakiskolai igazgató, *Frint* Lajos ág. ev. lelkész, az ev. ref. egyház több vezetőtagjai és igen sokan.

Nagy részvét nyilvánult meg özv. marosjára *Rozsnyai* Mátyásné temetésén, mely ma délután ment végbe nagyszámu gyászoló közönség jelenlétében. *Csécsei* Imre ev. ref. lelkész végezte a gyászszertartást. Megjelent a temetésen *Varjassy* Lajos helyettes polgármester, *Sarlot* Domokos főkapitány, *Ottubay* Károly törvényszéki elnök, *Szathmáry* Gyula nyug. alispán, *Kristyóry* János kamarai elnök, *Posgay*

Lajos dr. és *Vas* Sándor dr. főorvosok, *Ring* Lajos vezetésével a gyógyszerészek testülete és számosan.

A koszorúk jegyzéke a következő: Felejtetlen jó anyáknak: *Ilona*, *Etelka*, *Drága* jó anyáknak: *Kálmán*, *József*, *Szeretett* jó mamáknak: *Jolánka*, *Feri*, *Drága* jó nénéknak: *Vilma*, *Endre*, *Drága* jó Terkáknak: *Jancsi*, *Irón*, *Szeretett* jó testvéreknak: *Fanny*, *Róza*, *Hálás* szeretettel: *Kornél* és *Erzsike*, Őszinte részvéttel: *Ráthy* Viktor, *Kegyelete* jelöl: Az aradi gyógyszerész testület, *Szeretett*ük jelöl: *Malvin* és anyja, *Tiszteletük* jelöl: *Gaal* Ferenc és családja, *Kegyelettel*: *Biedl* József, *Tiszteletük* jelöl: *Juhász*, *Urbán*, *Czirkál*, *Fischer*, *Tisztelete* jelöl: *Gábor* András, A jó nagyságának: *hü* *Erzsike*, azonkívül koszorút küldtek: *Remetey* F. *Dezsőné*, *Ottvös* *Dániel* dr. családja, *Stein* S. ndor.

Lamberger Sámuel, *Lukács* Lajos ügyvéd édesatyját nagy részvét mellett temették ma délután. A koporsó fölött *Krausz* Jónás rabbi-helyettes tartott megható beszédet. A temetésen *Varjassy* Lajos polgármester-helyettes s az előkelőségek nagy serege vett részt.

— Aranymás áldozár. *Kristóffy* János apátkanonok, makói róm. kath. plébános, augusztus 16-án tartja pappá szentelésének 50 éves jubileumát. A kiváló főpapot, akit az egész város közönsége becsül és szeret, csak néhány éve helyezte át *Desszeffy* megyéspüspök a szomszédos Apátfalváról Makóra. A kat. egyháztanács nagyszabásu ünnepségekre készül a jubileum alkalmából s a főpap nagyobb összegű alapítványokkal emlékezik meg ez alkalommal Makó város kulturális intézményeiről. Az ünnepelt *Kristóffy* József orsz. képviselőnek nagybátyja.

— Főhercegnők Dobsinán. *Henriette*, *Gabriella* és *Leabella* főhercegnők tegnap délelőtt automobilon s hintón Alsó-Tátrából a dobsinai jégbarlangba érkeztek. A fenségeket *Hanvay* igazgató kalauzolta a kiket elragadotta barlang szépsége. Előnkben érdeklődtek a fiatal főhercegnők a nemrég lefolyt korcsolya-ünnep iránt, s maguk is csuszkáltak a barlang „Nagy-terme” nek sima jegén. A barlang emlékkönyvében nagy buzgalommal keresték utolsó ott időzésükkor beírt nevüket. Emléklül virágot szedtek a főhercegnők. Ebéd után elkocsiztak a gyönyörű sztrazsenai sziklakapuhoz, hol amateur felvételeket eszközözték a Voruáron újra automobillra ültek s visszautaztak Alsó-Tátrafüredre.

— A Kossuth nóta ellen. Brassó-ból írják az alábbi fölbáborító esetet: Tegnapelőtt este Felső-Tömösről két bécsi uriaszony érkezett egy ismerősével Brassóba, azzal a szándékkal, hogy két-három brassói jó barátjuk társaságában magyar cigányokat, magya: nótát halgassanak. A kis társaság a Kertsch-villa vendéglőjébe ment. Mikor az éjféli utáni egy órát elűtötte, a kis társaság a terrasról az étterembe vonult s a cigányt teljesen maga számára foglalta le. A társaságnak jó kedve volt s a cigány egyre-másra huzta a szebbnél-szebb magyar nótákat. Egyszer a társaság egyik tagjának kedve kerekedett arra, hogy a két bécsi urinőnek bemutassa a Kossuth-nótát. Odaintette hát a primást s eljátszatta. A mulatóktól nem messzire ült egy asztalnál *Alesius* Arnold 50-ik gyalogezredbeli önkéntes-közember két fiatal emberrel s egykedvűen nézték a másik társaság kedélyes mulatozását, amíg a társaság a távozásra föl nem kerekedett. Ekkor *Alesius* önkéntes megfélekedve önmagáról, egy kis botránnyal rögtönzött. A cigányek ugyanis, mikor a mulató társaság menni készült, rázenditettek a Rákóczi-indulóra, majd pedig a *Kossuth-nótára*. Alig hangzott föl az utóbbi nóta első akkordja, fölugrott *Alesius* Arnold s kijelentette, hogy ő tiltakozik ellen, hogy ezt a nótát játssza a cigány. A társaság egyik férfi tagja megbotránkozva vont ezért kérdőre a heveskedő önkéntest, amire *Alesius* önkéntes azt mondta:

— Nekem a „Dienst-Regleme” tan előírja, hogy ennek a dalnak megakadályozza n!

A társaság megbotránkozva hallólószínűtlen kijelentést s egyik tagja cigánynak, hogy most már csak azér a Kossuth-nótát. A cigány bele is kékkor fölkel az önkéntes egyik barátja *János* kolozsvári joghallgató és kivette a primás kezéből a hegedűt. A társaság látva, hogy *Alesius* önkéntes és társai nem respektálják jelenlevő hölgyeket s készek bármilyen botrányra is, távoztak, kijelentve azonban, hogy *Alesius* önkéntes viselkedéséről és kijelentéséről illetékes helyen jelentést tesznek. A megsértett társaság feljelentését már meg is tette az 50. gyalogezred parancsnokságánál és a tábornoknál is, sőt az ügy még a parlamentben is szóba fog kerülni, mert azt a kérdést, E nagyon valószínűtlen, csak tisztázni kell, ho igaz-e, hogy a „Dienst-Reglement” előírja Kossuth-nóta játszásának tüzzel-vassal való akadályozását.

— A budapesti Rákóczi-ünnep. A budapesti Rákóczi-ünnepet rendező nagy bizottság tegnap este népes értekezletet tartott *Gara* József ügyvezető elnök vezetése mellett. A bizottság lelkesedéssel vette tudomásul *Rákosi* Jenőnek az elnökhöz intézett szép levelét, amelyben a védői tisztség elfogadása mellett készségét jelentti ki az ünnepély sikerének előmozdítására. Hasonló lelkes sorokban jelentik be teljes odaadással való részvételüket *Hock* János és *Tóth* János országgyűlési képviselők. *Gulyás* József az Egyetemi Kör elnöke az egyetemi ifjuság, *Rehberger* Henrik pedig az újjászervezett szociáldemokraták csatlakozását hozták lelkes szavakban a bizottság tudomására. A nagyszabásu ünnepély részleteinek kidolgozására *Zsombor* Zsef elnökölte alatt hét tagu bizottságot kütek ki. Az ünnepet valószínűleg október 11-én tartják meg. A bizottság egyuttal elhatározta, hogy a lengyelek fogadtatásán részt vesz tesztületleg.

— Halálozások. Ifjabb *Kellerffy* Koller Mihály miniszteri segédtitkár felesége, született *Porcia* Lujza grófnő, augusztus 12-én, életének 35-ik, házasságának 16-ik évében Budapesten meghalt. *Porcia* Aladár herceg és *Frányozott* Jos gróf aradi honvédhuszár főhadrt, körülvérüket gyászolják benne.

Kövi Ede, az országos magynu kocsin egyesület rendes tagja e hó 10-án már a kiráiban megkövi hosszu időn volt az aradi színházi, amikor *Kövi* András igazgatója alatt ügyelője; két leánya szintén az aradi színház tagja volt. Utóbb *Kövi* Ede színigazgató volt, s a kisebb városokat, mezővárosokat kereste föl társulatával. A télen még Brádon is játszott. Szorgalmas, igyekvő ember volt, akit a városokban, ahol játszott, a közönség nagyon kedvelt.

— Kétszer is nyit az ákácfa... Aradmegyében és különösen Aradváros közvetlen szomszédságában több helyen újra kivirágoztak az ákácfa és az ákácok. Hosszu, meleg, jó őszi időre következtet ebből magyar nép.

— Cincár Markovics családja Magyarországon. Ujvidékről sürgönyzik: *Cincár* Markovics, a meggyilkolt szerb miniszterelnök családja öt napig itt időzött, s ma utazott vissza Szerbiába. A város több előkelő családjánál látogatást tettek, de sehol sem nyilatkoztak a belgrádi véres eseményekről. A család *Cincár* Markovics haláláért elégtételt kér a királytól.

— Megszüntetett statárium. Károlyvárosban és környékén, mint egy zágrábi sürgöny jelentti, a zavargások miatt elrendelt statáriumot megszüntették.

— Főherceg, aki kávéházban terekkozik. *Ferenc* Szalvátor főherceg, ki most pár napig Győrött volt, mint onnan jelentik, hétfőn este fél 11 órakor fényes katonai kísérettel a győri Kisfaludy-kávéházat látogatta meg, ahol társaságával éjféli után fél-... időzött. Ez idő

alát mely
ikere-
am-eren-
töb mint
zák
re: krig
váden
to: és
mal
két

It a társaság egy része tarokkpartira oszlott, iben maga a fenséges vendég járt elől, a bí ur a cigányzenét hallgatta. A tarokk- i közben *Schaumburg-Lippe* herceg többször ndelt magyar nótát a cigánynál, Ferenc Szal- tor főherceg kedvelt nótáit. A főhercegi lá- gató távozásakor a cigányprimásnak negyven ronát adott, a pincéreket szintén gazdagon talmazta. A főherceg szerdán reggel hat óra- kor távozott Győről gróf *Esterházy* Móric gép- kocsiján és a gróf, valamint gróf *Somssich* hu- szárhadnagy társaságában Mosonba ment.

— A legbensőbb érzélem A P. N. közli az alábbi tréfát: Egy vármegyénk főispánja mulatos, vig kedvű ember. Szereti a jó bort, jó cigányt, jó társaságot. A minap egy fővárosi kiránduló csapat érkezett a vármegye székhelyére. A hivatalos fogad- ás a következő napra volt kitűzve, előző este azon- ban a főispán „privatim” is beinvitálta őket egy kis magyaros vacsorára.

Csakhamar bebizonyosodott, hogy milyen fidélis, mint egyes cimborá a főispán ur. Ő járt legelől a po- la van- k üritgetésében, sőt éjfél felé a cigány elébe szab- ott és úgy eljárta a szóló-csárdást, mintha soha- lett volna hivatalos tekintély a világon.

Ilyen körülmények között nem csoda, hogy késő reggelig az asztalnál felejtkeztek. Eszre sem vettek volna, hogy megvirradt már, mert szörnyen eláztak, de a főispán figyelmeztette őket:

— No most erigyetek ám, öntsétek le a feje- teket hideg vízzel és bujjatok énnapi ruhába. Egy óra múlva kezdődik a hivatalos fogadás a várme- gye házában.

A főispán ur is előszólitotta a hajduját és rá- parancsolt, hogy öltöztesse gyorsan diszmagyarba. Biz ez nehéz munka volt; ő méltósága egyre tán- bargott és a feje szédült, gyomra kóválygott.

Node valahogy mégis csak rendbe szédődött és sápadt arccal, de peckesen kiegyenesedve állott a kirándulók csoportja elé a vármegye házában. Egyet- kettőt cselelt botlott, a nyelve, aztán belékezdett az üdvözlő beszédbe:

— Tisztelt uraim! Legbensőbb érzelmeimnek adok e pillanatban kifejezést, amidőn...

A főispán ur egyszerre elfehéredett, gyorsan mult és — kifejezést adott legbensőbb ér- tudvalev- szek alap-

gyetemi tanárok sztrájkja. A bécsi att még r- orvosi fakultásának tudós professzorai

hogyan elhatározták a sztrájkot. Annyira csak most tudódott ki és érthető feltunest kelt, an- nál inkább, mert mindenki tudta, hogy pro- fesszor uraknak van igazuk. Az eset előzmé- nye a következő: Az egyetemen, nevezetesen az orvosi fakultáson három tanszék: a sebés- zeti, a dermatosialis és az egészségügyi nincs betöltve. A forrongás, főként a sebészeti tan- szék be nem töltése miatt van. A tanszék előadója legutóbb *Gruber* tanár volt, de ez kénytelen volt lemondani és Münchenbe menni amiatt, mert nem kapta meg a tanszékéhez feltétlenül szükséges orvosi felszerelést, dacára annak, hogy számtalanszor kérte és sürgette. A tudós tanár távozásá óta az orvosi fakultás tanári kara szintén több ízben kérte a felsze- reléseket, de hiába. A közoktatásügyi tanács nem tett eleget e fontos és a közegészségügyi viszonyok által feltétlenül szükségelt követeli ménynek. A közoktatásügyi tanács a helyett többször felszólitotta a tanári kart, hogy állit- son jelöltet a tanszékre, de a felszerelésről nem akart tudni. A tanári kar azonban nem talált olyan tudóst, aki elvállalta volna a tanszékét a felszerelések nélkül és tudtára adta ennek kö- vetkeztében, hogy kimondja a sztrájkot, ha zá- ros határidőn belül a közoktatásügyi tanács eleget nem tesz a szükségleteknek. Mivel min- denek dacára az illetékes forumok nem akar-

nak még hallani sem a felszerelésről, könnyen megeshetik, hogy az orvosi fakultás tanzái sztrájkba lépnek.

— Szerencsétlenül járt orvos. Dr. *Atlasz* Ede marosillyei járási orvost f. hó 10-én szív- szélhűdés érte, a melynek következtében még most is súlyos betegen fekszik. Állapota ag- gasztó.

— A tékozló fiu. *Bécsből* táviratozzák la- punknak: *Lampel* jómódu mészáros ma agyon- lőtte törvénytelen fiát, azután önmagát. A vé- res tettet azért követte el, mert a fiu sok pénzt elpazarolt a vagyonát végveszéllyel fe- nyegette.

— Egy igazi „demokrata.” A makói m. kir. pénzügyigazgatóság *Rosenbauer* János bat- tonyai kir. adóhivatali díjnokot a battonyai kir. adóhivatalhoz végleges minőségű hivatalszol- gáivá nevezte ki. Persze, erre a legdemokra- tább állásra, ahol az „ur” megszűnik, a díjnok ur igen őszinte alázattal folyamodott és így ju- tott a derekas előmenetelhez.

— *Giron* eltűnt. Brüsszelből jelentik, hogy *Giron* a volt szász királyné ügyének botrányos hőse nyomtalanul eltűnt. Azt hiszik, hogy Ame- rikába vitorlázott.

— Egy gépkocsi kalandja. Egy előkelő bécsi ur furcsa módon szabadult meg az automobiljától. Amint éppen a háza előtt állott a gép, hogy urát kocsizni vigye, egy panamakalapos gentleman lépett ahoz:

— Eladó ez az auto? — kérdezte a chauffert.

— Nem tudom uram; de tessék megkérdezni a gazdáját.

A gazda — fiatal, ismert alakja a bécsi társa- ságnak — tényleg gondolt már arra, hogy tulajd a gépén és ujat vásárol. Szívesen vette tehát az is- meretlen gentleman ajánlatát.

— Báró *Roederer* vagyok, *Berlinből* — mutat- kozott be a vásárló. — Ha nem méri drágán uram, szívesen megvásárolnám ezt a gépet, mert tetszik nekem.

— Tízezer koronaért eladom. Tavaly vettem tízenötezerért.

A báró ur nézte, körüljárta az automobil, az- tán kezét adott.

— All az alku! Tessék, azonnal átadok önnek egy chequet... Amíg az utalványt beváltja, én majd leszek bátor a gépet az ön gépésével ki- vevésházi

bécsi ur, mire a berlini báró beült az autóbá, amely csakhamar tovarobogott.

A bécsi ur nyomban elment a bankba bevál- tani az utalványt, de... olyan nevű urnak nem volt hitele a banknál. Kellemetlen előérzettől üzve, a bécsi ur tenát haza sietett, hogy a visszatérő automobil vásárlójával beszéljen. Várt fél órát, egy órát. Az automobil nem jött. Végre két és fél órai késedelem után visszajött a chauffeur, de — egye- dül és gyalog.

— Hát a gép hol van? — rivalt rá a gazdája.

— Uram... én nem tudom... borzasztó csak elképzelnem is!...

— Az ég szerelmére, hát hol az a gazember, hol a gépem?

— Azonnal megmondom... Ugy történt a dolog, hogy amikor az országuttra tértünk, a báró urnak lefujta a szél a panamáját... természetese- sen siettem leszállani a kocsiból, hogy fölvegyem a kalapot... akkor aztán nélkülem elindult a gép és pillanat alatt már messzeröpült... Így történt. En kiáltoztam, de nem akart megállni.

Most pedig a bécsi ur bottal veri a gépe nyo- má. Azóta ki tudja, már merre száguld Európa or- szágutjain.

— Érzékeny napidíjas. *Oroszábról* jelentik: *Tóth* István napidíjast, a ki a község házában volt alkalmazva, valami kis szabálytalanság miatt megdorgálták. Ez annyira elkeserítette a negy-

venkét esztendő családos embert, hogy haláira szánta magát. A vonat elé feküdt, a melynek kerekai iemetszették a fejét.

— Koszorúmegváltás. A *Lamberger* Sámuel ravatalára szánt koszoru megváltása címén *Pálmai* Lajos dr. az aradi izr. jótékony négyesület javára *tie koronát* küldött hozzánk. Az összeg — nyugta mellett szerkesztőségünkben átvehető. Bold. *Lamberger* Sámuel ravatalára szánt koszoru megváltása fejében *Bing* Vilmos ur az aradi izr. jótékony egy- letnek husz koronát adományozni sziveskedett, mely kegyeletes és nagylelkű adományért kálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

— *Gyilkos postarablók*. *Gombás* község la- kosait — mint nekünk írják — vakmerő gyil- kossági eset tartja izgalomban, melyet az oda- való postahivatalnál elkövetett rablás alkalmá- val hajtottak végre. Az eset részletei a követ- kezők: *Pircha* Augusztá postakezelőnő tegnap- előtt este nyolc óra után látogatóba ment *Szu- kop* Sándor odavaló tanító családjához. A pos- takezelőnő este 11 óráig maradt *Szukopéknál* és végre a tanító hazakísérte vendégét. Mikor a postaépület elé értek, a postakezelőnő rémül- ve vette észre, hogy a postahivatal helyiségé- ben valaki égő gyertyával jár-kei. Udarohant a hivatal utcára nyíló ajtajához, melyet szintén feltörve talál, csak be volt hajtva. A rablók a lármára elfujták az égő gyertyát és a nyitott ajtón keresztül az utcára akartak menekülni. *Szukop* tanító épen az ajtó előtt állott, mikor az egyik rabló kiugrott. A tanító meg akarta ragadni. Eri is kapta egyik karját, de a rabló torkon ragadta a tanítót. Ekkor ugrott ki egy másik rabló is a postáról, aki egy nagy kony- hakést döfött a tanító oldalába, mire az rögtön összeesett. A rablók elmenekültek a gyilkosság színhelyéről, de másnap reggel már sikerült őket letartóztatni *Pecze* Ferenc és *Kalina* Ta- más odavaló legények személyében, akiket a postamester is felismert. A gyilkossági mér- rénylet után összefutottak a lakosok, de mire a megsebesült tanító családját értesítették, a szerencsétlenül járt ember kiszendetett.

— A majom a divatban. A nagyközönség azt hiszi, hogy a divatot Párisban csinálják. Hanem a tájékozott ember tudja, hogy a tulajdonképeni di- vatnak Brüsszel a hazája. Onnan indulnak a francia fővárosba a legújabb divatmodellek, melyeken aztán a párisi izlés utolsó simításokat végez, mielőtt vi- lágköruttra bocsátaná. A brüsszeli divatközpontból írják, hogy a jövő szezon divatja a — majom lesz. Ahány állata van a teremtsenek, mindegyik kivette már a részét a divatban. A majom most kerül elő- szőr a hölgyek ruhatárába. Több nagy prémkeres- kedő óriási mennyiségű megrendelést kapott már majomprémek szállítására. Legkelendőbbek lesznek a kis majomfajok, amelyeknek a fejét pro- rávalva fogják a hölgyek boanak és gallérnak hasz- nálni. A nyári divatnak, amely még mindig udon- ságokat termel, legújabb modelle az „uj pápa kalap”. Ez a kalap hasonlít a bibornoki kalap alakjához: kerek, nagy karimájú és hátul vidáman libegő sza- lagok vannak. Az új modell nagyon kelendő s máris pártokat teremtett a színeivel, mert a szökek és barnák a fehér és a piros kalapok közt csinálnak divatforradalmat, hogy melyik legyen az uralkodó.

— *Birtokcsere*. *Ozv. Zombori Rónay* Já- nosné, *Vertán* Ilona és érdektársai eladják az aradi 5395. sz. tjkvben felvett *József* főherceg- uti 15. sz. házat 40000 koronáért az aradi ág. evang. hitv. egyháznak. *Grozav* Koszta ei- adja az aradi 1629. sz. tjkvben felvett *Deme- ter*-utca 114. sz. házat 1200 korona értékben *Bogdán Szávának*. *Detár* Mihály eladja az aradi 6701. sz. tjkvben felvett *Ilona*-utcai 9. számú házat 800 kor. ért. *Faggyas* Gábor és neje *Brük* Katalinnak. — *Ozvegy* *Tessits* Mihályné, *Floreszku* *Szidónia* eladja az aradi 3465. sz. tjkvben felvett A. + 1. 3—9. alatti ingatlanok- kat *Raicu* *Izidor* és neje *Bulboka* *Juliánnak* 24000 koronáért. Az aradi polgári takarékpénz- tár eladja az aradi 1371. sz. tjkvben felvett *Aranykéz*-utcai 11. sz. házat 4600 kor. ért. *Dö- bhönyi* *Piroskának*.

— Szóbeszéd egy nagyhercegnőről. Pár hét- tel ezelőtt az egész európai sajtót bejárta a hír, hogy *Karolina* szász-weimari nagyhercegnő megszökött a weimari udvarból, mert annak

tulon-tul szigorú etikettjét és szürke, rideg életét tovább el nem viselhetette. Ehhez még egyéb pletykák is fűződtek. Hivatalosan csak most konstatálják, hogy a sok mende mondából egy szó sem igaz. Az igazság egy eisenachi távirat szerint csak annyi, hogy a nagyhercegnő gyomorbeteg és St.-Móritz svájci fürdőbe utazott, hogy a gyomrát gyógyítsa.

— **Werschitz-féle Párizsi Bazárban** Szabadság-tér 17. sz. alatt a legfinomabb dupla francia fehér himzések, csipkék, csipkeruhák, aplicattek, ruha diszek, szalagok maradékokban mesés olcsón árúsítanak.

— **Gyilkosság a francia nagykövetségben.** Pétervárról jelentik, hogy ott tegnapelőtt meggyilkolták a francia nagykövetség portását s a vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkos gyújtogatni is akart a portás lakásában. Reggel nyolc órakor a nagykövetség *Kalmács* nevű 63 esztendő portását átmetszett nyakkal, holtan találták meg a nagykövetség épületében. Két szobából álló lakása teljesen föl volt forgatva s a gyilkos minden értékes tárgyat ellopott. A gyilkos a portás ágyát is föl akarta gyújtani, de a tűz magától elaludt. A nagykövetség egy szolgálja elmondta, hogy egy Mihajlov Alexej nevű paraszt, a ki a nagykövetség konyhájában szolgált, reggel hét órakor hirtelen eltávozott a portás lakásából. Mihajlovot letartóztatták s a paraszt be is vallotta a gyilkosságot. Azt hitte, hogy a portás gazdag ember s azért gyilkolta meg, hogy kirabolja.

— **A legjobb hajfestőket és szereket,** melyek az arcbőr, a haj és a fogak szépítésére szolgálnak, kétségtelenül Czerny I. Antal, Bécs, Karl Ludwigstr. 6. készíti. A kiszolgálás itt oly lelkiismeretesen történik, hogy nem mulaszthatjuk el t. olvasóinknak ezen céget legjobban ajánlani. E már többször kitüntetett cégnek gazdag árjegyzéke, melyet kívánatra bárkinek ingyen küld, elég érdekes arra, hogy átnézzék. Különösen híresek az „Osan“ keleti rúzsatej és a Tanningene készítményei.

— **Lövöldözés egy rendőrré.** Budapestről jelentik: Az éjszaka két részeg ember garázdálkodott az Abonyi-utca 4. számú ház udvarán. Még 10 óra után sem akartak kimenni az udvarról, amikor a házmester be akarta zárni a kaput.

— Nem megyünk innen. Egy leányra várunk és amíg nem jön ki, addig nem megyünk el!

A házmester végre is előhívta *Vajda József* 1216. számú rendőrt, aki távozásra hívta fel a két garázda embert. A rendőr végre is megfogta a két részeget és minden ellenkezésük dacára is kiviezette a házból. Ekkor történt, hogy a sötétségben egyszerre lövés dördült el. A golyó közvetlenül a rendőr feje mellett furódott a falba. Közvetlen a lövés után a két fiatal ember futásnak eredt. A rendőr azonban üldözőbe vette és a közönség segítségével el is fogta őket. A főkapitányságon megállapították, hogy a garázdálkodók *Rehák István* 18 éves lakatos és *Szekér Lajos* 21 éves kőfaragó. Hogy melyik lőtt a rendőrré, az nem volt megállapítható, mert futás közben eldobták maguktól a fegyvert. Ok azt állítják, hogy a házból lőtt valaki a rendőrré. A rendőrség folytatja a vizsgálatot.

— **A parlamenti bizottság** oly arányban foglalkoztatta az országgyűlési gyorsíró irodát, hogy Fenyvessy Adolf a gyorsíróda főnöke, a már évek óta működő nagyszámú „Yost“ írógépekhez még újabb 20 kisegítő Yost gépet és munkaerőt kért a Newyork palotában elhelyezett Yost írógép Részvénytársaság igazgatóságától, Budapesten.

— **Leharapta a kezét a medve.** Szegedről jelentik: *Pillich Kálmán* ujszegedi majorjában medvét tartogatott és a mackó leharapta egy kis gyermek kezét. *Pillich* a hatalmas állatot vasketrecbe zárva tartogatta. A major lakóival a medve lassankint megismerkedett, ugyanarra, hogy kézből etették. *Bari József* bérés kis Jóska nevű fia volt köztük a legbátrabb. — Tegnap délután is kukoricacsutkát vitt neki, s kezéből akarta a medvét megetetni. A medve pedig a csutkával együtt a kis fiu kezét is bekapta s az egész kezefejét leharapta. A szerencsétlenül járt gyermek alsó karját amputálni kellett, mert a hus mérges gyulladásba ment át. A vizsgálatot megindították.

— **Egy magyar találmány sikere az egész világon.** Dr. Vamossy egyetemi tanár zseniális felfedezésére a Purgó immár az egész világot bejárja. A világ leghíresebb egyetemi tanárai mint: Biedert

titkos tanácsos, Czerny udvari tanácsos, Korányi főrendiházi tag, Laponni pápai orvos, Stofellaa lovag, Tunicliffe londoni kórházi igazgató, stb. stb. állandóan rendelik s a legmelegebben ajánlják, a Purgót mint egy kitűnő ízű, biztos, páratlanul enyhehatású hashajtót, mely nemcsak felnőtteknek, de gyermekeknek, sőt csecsemőknek is adható.

— **Arverés a vasutnál.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága közli, hogy az üzletszabályzat értelmében, a vasuton felejtett s elárúsítandó: üres tejes-kanna, kézműáru, rövidáru, varrógép, szőlőkaró stb. tárgyakat az aradi állomáson lévő kiadási raktárban augusztus hó 17-én délelőtt 9 órakor fogják elárverezni.

— **Amerika nyári mulató kertben** ma Erdélyi Tóni kedvelt zenekara fog játszani. A tisztelt közönség kényelméről minden tekintetben gondoskodva van. Kényelmes nagy fedett szalétlik. Izletes ételek és italok, valódi kőbányai sör pohár 10, korsó 15, lippai sör pohár 6, korsó 10. Meisztrovics-féle asztali és rizlingi borok szabott, olcsó áron. Az alsó kertben táncmulatság. Ezentul minden pénteken hal vacsora. Számos látogatást kér tisztelettel: Steigerwald Gyula, vendéglős.

— **Mivel holnap 10 órakor zárják az összes üzleteket,** figyelmeztetjük a közönséget, hogy bevásárlásait lehetőleg még a mai nap folyamán megtenni sziveskedjék, mivel a rendelkezésre álló rövid idő miatt, az üzletekben előre láthatólag igen nagy tolongás fog mutatkozni. Ebből a szempontból egyáltalán kívánatosnak mutatkozik, hogy összes bevásárlásainkat időkimelés okáért lehetőleg egy helyen tehesük meg, mely célnak Porter Vilmos Nagy Áruháza a Szabadságtéren kitűnően megfelel, mivel ott minden elgondolható cikk pompás választékban kapható.

— **Különösen felhívjuk a közönség b figyelmét** *Weinberger Ferenc* jóhi-tű ékszerész és aranyműves mester hirdetéseiére. Ezen kiválóan *szakképzett* aranyműves mester műhelyéből a legszebben és leglelkiismeretesebben készített új tárgyak, általalások és finom *javítások* kerülnek ki a *legolcsóbb áron*. Ajánljuk öt mindenkinek a legmelegebben. Ugyanott dus ékszer, ezüst és valódi genfi zsebóra raktár. Telefon 439.

— **Minden nőnek tudnia kell,** hogy a párisi és bécsi kiállításon arany éremmel kitüntetett *Balassa-féle* valódi angol Ugorkatej azonnal eltünteti szepit, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdeséget, fiataloságot kölcsönöz, kar tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható *Balassa Kornél* gyógyszerárában Temesvár, Aradon *Vojtek és Weisz* uraknál, *Krausz Elemér* és társai drogueria üzletében, *Földes Kelemen* gyógyszerárában, *Tábor Gyula* gyógyszerárában Pécskalet 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék *Balassa-féle* ugorkatejet kérni.

— **Dentolin fog-créme** a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek és Weisz*nál, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Kéz és lábizzadás ellen** kitűnő a *Kossuth* gyógyszerész *izzadás elleni kenőcsé,* 1 tégely ára 1 korona. Kapható *Kossuth Pál* gyógyszerésznél Arad, Boros Béni-tér 15. (Dengi ház). Gyógyszereknek: *Vojtek és Weisz, Krausz Elemér* és társai urak drogueriájában.

— **x— Mai lapunkhoz** a dupla maláta sörrel szóló színes prospectus van mellékelve, amelyet ajánunk olvasóink szíves figyelmébe. Kapható a főraktárban: *Reusz Sándornál* Aradon, Halász utca 1. sz. alatt.

— **x— Üdítő italnak** számos ásványvízforrást hoznak javaslatba, melyek közül különösen az ugynevezett természetes savanyú vizek a legkedveltebbek. Nem közömbös azonban, miféle ásványvizet használunk a fent említett célra, mert általában számos oly vizek is, amelyek kizárólagosan csakis gyógycélokra alkalmasak, s melyek élvezete üdítő italok gyanánt nem mindig előnyös, savanyúvizek címe alatt szerepelnek. Így pl. nagymennyiségű mézszókat vagy vasat tartalmazó vizek szakadatlan használatra semmiképpen sem válik a szervezet előnyére, sőt még egyedül a szénsavtartalom is némelykor elégséges hogy vérdús egyéneknek vértóbulást idézzen elő. Mi az utóbbi körülményt illeti, a szénsav mennyisége mindenkor a palack nyitva tartása által lejjebb szállítható s így első sorban arra kell ügyelnünk, hogy a víz minél kevesebbet tartalmazzon az előbb említett szilárd alkátrészekből. Így felette ritkán található, sőt eddigéle unikum-

nak nevezett savanyúvíz a *Mattoni-féle Giesshübler,* mely még gyenge idegzetű és érzékeny egyéneknek is sikeresen alkalmazható, és mely, eltekintve alkátrészlet szerencsés összetételétől által igazolt gyógytani értékétől, mint elsőrangú üdítő ital szerepel.

Menyasszonyi-selyem 60 krtól 11 krtól 35 krtól méterenként, minden esetben. Elvámolva és házhoz szállva. Gazdag mintaválaszték haladéktalanul. *Henneberg selyemgyára, Zürich.* 2744

Eltűnt pénzeslevél.

(Meglopott pénzes levélhordó.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 14.

Rejtélyes lopás foglalkoztatja már két nap óta a nagyváradai postaigazgatóságot, amely a rendőrséggel egyetemben lázasan kutat egy pénzes levél után. A pénzes levelet *ezerháts-korona* tartalommal *Fábián József* posta altól lopták el, aki kézbesítés végett azt *108-109* utcaig vitte, de kézbesíteni már nem tudta. Időközben az a táskájából nyomtalanul el. Hogy miképpen tűnt el a levél, vagy ki lopta azt ő maga sem tudja s mindeztideig nem tudták kideríteni sem. A valószínűség amelől szól, hogy a lopás még a postahivatalban történhetett, mert az, hogy *Fábián József* részve volna a dologban, fel sem tehető, annál inkább nem, mert már husz év óta szolgálja a postát s meglehetősen vagyonszája is van, amit olyan könnyelműen bizonyára nem tenne kockára. Igazgatóság egyelőre felfüggesztette állását tovább folytatja a vizsgálatot.

Részletes tudósításunk a következő:

Szerdán reggel, mint rendesen összegyűltek a vasúti postánál a levél- és pénzeslevélhordók, hogy a kihordandó leveleket átvegyék az inspekciós postatisztától. *Fábián József* pénzeslevélhordó altisztnek a pénzesleveleket osztó tiszt a többek között egy 1635 koronát tartalmazó pénzeslevelet is átadott, mely az Osztrák Magyar Banknak volt címezve.

Fábián a többi levelekkel átvette, táskájába tette, a táskát betette asztala fiókjába, de lezárni már elfelejtette. Majd visszatért a szomszéd szobába, hogy átvegye az utalványozott összegeket is és miután az megtörtént, körülbelül öt-hat perc múlva, újra kivette a táskát s elindult kézbesíteni. A IV-es számú kocsin mentek s körülbelül felét elvégezte már a kiosztásnak, amikor az Osztrák Magyar Bankhoz ért. Bement s előbb átadta a könyvet a tisztviselőnek, aki aláírta az átvételt két darab pénzeslevélről. *Fábián* azonban csak egy levelet, egy kétszáz koronásat adott át.

— Még egy levelünk van, szólt a tisztviselő, amire *Fábián* így felelt:

— Igen! Adom azt is rögtön! Keresni kezdte táskájában a levelet, de hiába, mert nem volt sehol. Az első ijedség elmúlása után azt hitte, hogy ott felejtette a vasúti postánál. Rögtön visszafordult, a levél azonban itt sem volt. Ekkor már látta, hogy a levél végképpen elveszett, hogy valaki ellopta tőle. Nyomban jelentést tett a főnöknek, aki az esetet telefonon közölte *Schöpflein* Ágoston postaigazgatóval. A postaigazgató pedig azonnal elrendelte a vizsgálatot s annak vezetésével *Melcher Károly* titkárt bizta meg.

Még akkor nyomban kihallgatták az összes alkalmazottakat, akik természetesen semmit sem tudnak a dologról, habár valamenyen azt állítják, hogy a lopást csakis a postán követhette el valaki, ha ugyan *Fábián* a levelet valahol ott nem felejtette. Pár évvel ezelőtt ugyanis egyszer már megtörtént vele, hogy egy pénzes levelet egyik nagyváradai kereskedőnél felejtett, aki azonban azt rögtön beküldte a postához. Lehet, hogy most is hasonló eset tör-

téni meg vele, bár az eddigi vizsgálat szerint inkább lopásnak kellett történnie.

A szerencsétlen embert nagyon megtörte az eset s mélyen sajtotta ez a családját is. Évtizedek óta szolgálja a postát, felesége és nyolc gyermeke van s nagyon félt, hogy vigyázatlansága miatt állását is veszítheti.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Pályázat aljegyzői állásra. *Ottubay* Károly törvényszéki elnök pályázatot hirdetett a *Seress* Banna albiróvá kinevezése folytán megüresedett aljegyzői állásra. A pályázati kérvényeket tizennégy nap alatt kell benyújtani a törvényszék elnökénél.

§ Elítelt igazgatók. *Zágráb*-ból táviratozzák: *Pasics*, az „Obzor” szerkesztője és *Radics* István író ma állottak az itteni törvényszék előtt, magával *Pasics* vádolva. A törvényszék mindkettőjüknek mondotta ki és *Pasics*ot négy évi fogságra, *Radics*ot két havi szigorú fogságra ítélte. Mindkettőt büntetésétől és külön elzárással súlyosították. Mindkettő semmisségi panaszt nyújtott be.

§ Kegyelem egy gyilkosnak. Még 1887-ben történt, hogy a bécsi esküdtszék életfogytig tartó fegyházra ítélte *Winkler* Lipót szabómeztért azért, mert megmérgezte kedvesét, *Häusel* Leopoldinát. *Winkler* huszonnégy esztendő már le is ült büntetéséből és most a király megkegyelmezett neki. *Winkler*, aki teljesen megöszült, holnap hagyja el börtönt.

§ A Humbert-pör. *Páris*-ból táviratozzák: A *Journal* szerint az államügyész és a védő abban a nézetben vannak, hogy a Humbert-pör a jövő csütörtökön este befejezhető lesz. A tanú kihallgatást hétfőn befejezik, az indítványok formulázása a keddi ülést fogja igénybe venni. Szerdán és csütörtökön előreláthatólag elmondják a perbeszédet. Szombaton és vasárnap nem lesz tárgyalás.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi beti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 14.

A mai hetivásáron már jóval nagyobb hozatalok voltak s-kellemesebb irányzat folytán magasabb áron kelet el. Hozatal mintegy 2000 mmázsa buza s mintegy 500 mmázsa árpa.

Mai gabona-árak: Az árak, 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 6.70—6.90.
Buza közép új 6.40—6.50.
Tengeri 6.90—6.00.
Rozs új névleges jegyzés 5.30—5.40.
Árpa új névleges jegyzés 4.50—4.70.
Zab új névleges jegyzés 4.40—4.60.

Budapesti áru- és értéktőzsze.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 14.

Déliüzede. Buzakínalat kielégítő, vételkedv jó. Tartó irányzat mellett 42,000 métermázsa került forgalomba, jól tartott, közben 2% fillérrel drágább áron. — Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás szép.

Heti behozatal 144,000 métermázsa.

Készletek. Berlin 1, Páris 10 magasabb.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.36—7.37
Buza 1904. áprillisa	7.62—7.63
Rozs októberre	6.18—6.19
Rozs 1904. áprillisa	6.41—6.42
Zab októberre	5.37—5.38
Zab 1904. áprillisa	5.61—5.62
Tengeri augusztusra	6.19—6.19
Tengeri szeptemberre	6.17—6.18
Tengeri 1904. májusra	5.03—5.04
Ropce augusztusra	10.90—12.—

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.35—7.36
Buza 1904. áprillisa	7.61—7.62
Rozs októberre	6.16—6.17
Rozs 1904. áprillisa	6.41—6.42
Zab októberre	5.38—5.39
Zab 1904. áprillisa	5.61—5.62
Tengeri augusztusra	6.16—6.17

Tengeri szeptemberre 6.17—6.18
Tengeri 1904. májusra 5.04—5.05
Ropce augusztusra

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augustus 14. —

Magyar előrend: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 111—2 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 111—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 111—2 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 111—3 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 110—1 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 108—9 fillérig.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi május hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.31
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	3.32
Személysz. tv. d. u.	4.45	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsinról délután	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnáról délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Radnáról vas. és ün. e.	8.13
Temevár felé:		Temevár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjlel.	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.55
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat este	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczáról szun. s.	8.08
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szun. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Motormenetek

Arad—Szabadbágytér és Battonya között.

Battonya felé reggel	8.—	Battonya felől reggel	6.02
Battonya felé d. u.	12.26	Battonya felől d. u.	12.04
Battonya felé este	7.11	Battonya felől d. u.	4.03

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Aradmegye és Aradváros összes állami és magánbivatalainak, intézeteinek, testületeinek, gyári és ipari vállalatának, takarékpénztárai és szövetkezeteinek, társasköreinek és asztaltársaságainak vezetőihez azt a tiszteletteljes kérelmet intézzük: legyenek szivesek az *Aradi Közlöny 1904. évi Nagy Képes Naptárának most készülő címtára részére* melyet az idén is kiváló gondtal és pontossággal igyekezzünk összeállítani — az illető hivatal vagy egyesület és vállalat tisztikarának (elnökségének, igazgatóságának, választmányának, stb.) szóval minden alkalmazottjának teljes névsorát (az állás megjelölésével) egy hét leforgása alatt az *Aradi Közlöny szerkesztőségének* címére megküldeni.

M. B. Arad. A színpadi világításnál az a fő, hogy a szereplők arca lehetőleg felülről és hátulról legyen megvilágítva. Ez a legelőnyösebb. Ha a fény előlről és alulról jön, nagyon kedvezőtlen színben mutatja a szereplők arcát. Ez esetben egészen másképp kell festeniük is magukat. Az íróasztalnál dolgozó embereknek baloldaltól kell kapniuk a világosságot. Akár a nappali, akár az esteli világítást. A jobboldaltól, vagy szembe eső világosság nagyon megerőlteti a szemet és bizonyos idő múlva káros következményei vannak.

G. B. Arad. Gyorsírást szakszerűen *Vayer* Lajos aradi gimnáziumi tanár tanít. A gépirásnak hivatásos tanítója Aradon nincs. Ezt különben egy kis gyakorlattal önmaga könnyen elsajátíthatja.

Cs. K. Berzova. Az attól a viszonytól függ, amilyenben a nő avval a fiatalemberrel van. Helyesség semmi esetre sincs benne, sőt divat.

M. I. Ujpanát. 1. A fogyasztási szövetkezetek állami adófizetésre kötelezve nincsenek. Az aradmegyei gazdasági egyesület fogyasztási szövetke-

zete azonban úgy tudjuk, megfizeti állami adóját. 2. A maga területének határain belül. 3. Annak a lakatnak története nincs, csak különféle mesék fűződnek hozzá.

Kresztaménes Mindenkinek szabad négyes fogaton járni, akinek négyes fogata van. Ebben a „magnások”-nak — mint ön írja — semmi előjoguk nincs.

K. J. Arad. Ugyesen van megírva, de tendenciájánál fogva nem a mi lapunkba való. A kéziratot átveheti.

V. B. Kurtics. Még nem értünk rá elolvasni. A papokban megüzenjük a négy tárca sorsát.

Ingusz I. és fia tankönyv kiadványai.

Telefon 517.

Minden más kiadónál megjelent tankönyv raktáron van.

- Csik János** 16 fali olvasó tábla.
" " Abc. ára kötve 50 fillér 2-ik kiadás.
" " Olvasókönyv a népiskolák II. o. számára, ára 60 fill.
" " Olvasókönyv a népiskolák III. o. számára, ára 60 fill.
" " Olvasókönyv aradmegye földrajzával, ára 80 fill.
" " Olvasókönyv aradmegye földrajzával, IV. oszt. számára sajtó alatt.
" " Aradmegye földrajza külön lenyomat a Csik-féle min. engedélyezett népisk. olvasóból. Két térkép és számos illusztrációval ellátva, ára keménykötésben 50 fill.

Aradmegye kézi térképe készült Aradon *Réthy* L. és fia johidú lithografiai műintézetében, 8 színben vastag velin papíron, ára 20 fill.

Aradmegye térképvázlata, a térképrajzoltatás előfogalma, ára jó rajzpapíron 06 fill.

Lejtényi Sándor féle térképvázlatok IV. kiadás. Magyarország negy és vizrajzi és politikai vázlata, ára laponként 12 fillér. — Európa, Ázsia, Afrika, Észak- és Dél-Amerika, Ausztrália és Osztr. Magy. Monarchia térképvázlatai, ára laponként.

Gyűjteményes kiadás védőborítékban 1 kor. 30 fill.

Lejtényi féle Herbarium, 3. kiadás, ára 1 kor. 50 fill.

Lejtényi-féle Herbarium román nyelven ára 1 kor. 50 fill.

Dr. Hunyady József, a magyar helyesírás rendszere, az új miniszteri utasítás szerint, II. kiadás, ára 40 fill.

Sófalvy-Pataky Kis hangutánzó abc, az olvasástanítás kezdete, ára kötve 24 fill. Ezen könyvecske főleg oly iskoláknak készült, ahol egy vagy más okból más abc-t kénytelen a tanító használni. Vezetőkönyv hozzá díjtalan.

Kovács Kázmér Szavalókönyv iskolai ünnepélyekre, kiegészítette és átdolgozta *Maurer* Minály aradi tanító, ára 50 fill.

Kovács Kázmér 101 örökszép magyar népdal (szöveg), ára 40 fill.

Zaray Ödön földrajz a népiskolák IV. oszt. számára, 13. kiadás, második a legújabb népszámlálás adatai szerint átdolgozott lenyomat, ára kötve 60 fill.

Kun-Fülöp Csath, Gazdasági I-méltó iskolai olvasókönyv. Ez az egyetlen könyv, mely az ez évben megjelent ezen iskoláknak szóló tanterv szerint átdolgozott kiadásban jelent meg, 3. kiadás 25—40 lk ezer, ára kötve 1 korona. Készült az Aradi nyomda részvénytársaság nyomdájában.

Kérem az igen tisztelt tantestületeket ezen tankönyveinket iskoláikba bevezetni. Kiadványjegyzékünkkel bármikor szolgálunk.

Arad, 1903. augusztus 10.

Kitűnő tisztelettel

Ingusz I. és fia,
könyvkereskedése.

S z e s z ű z l e t.

— Augusztus 14 —

Ma! jegyzéink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Beszűrt moslék 12'90—13— korona mmásánként.

NAPIREND.

Augusztus 15. Szombat. Róm kath. naptár: Nagyboldogasszony. — Protestáns naptár: Nagyboldogasszony. — Izraelita naptár: Sabbat, Ekew. — Görög-keleti naptár (augusztus 2.): István er. át. — A nap kel 4 óra 40 perckor, nyugszik 6 óra 54 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-museum helyisége mellett: Ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg.

Augusztus 15. A Meteor. aradi kerékpárklub és a szegedi kerékpárosok és testgyakorlók körének távversenye Arad—Szeged között. — Az aradi tornaegyesület kirándulása az Al-Dunára.

Augusztus 16. A gyoroki fiatalság táncmulatsága. — A butyini fiatalság táncmulatsága (Korona-szálloda.)

REGÉNY-CSARNOK.

A toltetek kincse.

— Erődei regény. —

Irtá: **Ett Gynla.**

[17]

(Folytatás.)

Egy hatalmas, boltíves terembe értünk, ahonnan hármass ajtó vezetett a templomba. A templom világosságát és északra nyíló széles ajtókon keresztül kapta. Valamikor az ajtókhöz is lépcsők vezettek föl, de ezeket ugyanarra befedték a lehulló sziklák és omladványok, hogy az egész űr, mely az ajtóktól a völgybe nyúlt, csaknem egészen föl volt töltve. Fönn a falakon kerek ablakok voltak, melyek a mennyezetet is bevilágították. Alig értünk az előbb említett kisebb terembe, Cyrano rögtön fejére illesztette parókáját, előszedte szerszámait és hozzáfogott eltört falának re-perálásához, mi pedig beléptünk a templomba. A falak a legszebb márványból voltak faragva, tele káprázatokkal, cikornyás rajzokkal, mesés madarakkal és hitregebeli szent állatokkal melyeken az aranyfestés nyomai elég tisztán látszottak.

A templom közepén állott a hatalmas bálvány, a Hiutzil-opochtili, a hadisten (vici-pucli). Alakja emberformájú volt, de roppant széles arccal. Teste körül kígyók tekerőztek és közelében az ég villámain tartotta. Száz lépcső vezetett fel hozzá. Alakja telve aranydíszítványokkal és csodálatos festésekkel. Lábainál jobbról-balról, egy-egy kivájt, széles márványkő volt elhelyezve, a melyen a foglyokat végeztek ki és mindegyik kő alatt egy márvány-medence, a melybe az áldozatok vérért erőztették. Előtte egy nagy márvány-táiban égtek az áldozatok szivét. A terem baloldalán a pokol istenének, a Tetzkatlipukának borzadálykeltő szobra volt; ő uralkodott a poklokban. Szemeinek nagy űrre arra engedtek következtetni, hogy drágakövekkel voltak kirakva. És ezek még most is fenn állottak csodálatos épségben, — néma elhagyottságban...

Az éjtel a templomban töltöttük. Száraz galyakat hordtunk össze, mikkkel tele voltak az omladványok és néhány pillanat múlva, mint kitudja, hány száz évvel ezelőtt az áldozat-tüzek, újra fellobogtak a lángok.

Reggel a templom azon oldalát vizsgáltuk, honnan az ajtók északra felé nyíltak. A középső ajtóhoz néhány lépcső vezetett fel. Az ajtó egy kőbe faragott erkélyre nyílt, de a kilátást, mint egy száz láb távolságban egy hatalmas sziklával elzárta előlünk. Alattunk a szédítő mélység, oldalt a meredek falak és sziklák a tovább haladás utját elzárták.

A nap épp a hegy csúcsára űlt s mi élvezettel szívtuk be az űde reggeli levegőt. A sugarak bevetődtek a templomba és a ragyogó környezet, a napsugarak játszi fényében tündökölt. A falakra karvastagságú növényzet kuszott fel, a melyek apró vörös bogyókkal voltak tele. Megízleltük s igen ízletesnek találtuk. A nap már a déltáj jegyében járt a horizonton,

mikor elfáradva a bálulásban és kutatásban, visszavertünk a főoltárhoz.

Most már azon kellett gondolkoznunk, hogy merre és hogyan folytassuk utunkat. Északra, amely irányba haladnunk kellett, minden út el volt zárva előttünk.

— Terjünk vissza az erdőbe, — kerüljük meg a templomot és a hegyeket, — javasoltam Fernandonak.

— Ez nagy idővesztéssel jár, de úgy látszik, nincs más módja a tovább haladásnak, — szólt közbe Cyrano, ki már vigán kocogott megjavított falábal a faragott intenzségek körül és kíváncsian szeméite, hogy a rablózások, nem feledtek egy-egy drágakövet a bálványokban.

— A térkép határozottan ezt az utat jelöli nekünk. Áthághatlan akadályról itt szó sem lehet, csak az ut kulcsát kell megtalálnunk, — szólt Fernando a meggőzödés hangján. — A toltetek sem repülhettek a levegőn keresztül a templomhoz. És ezek a betemetett lépcsők világos bizonyítékai annak, hogy valaha a mélybe vezettek alá. A tulsó sziklaszorulatig félig betemetve vannak s ott eltűnnek a hegyekben.

— De kérdés, hogy rá fogunk-e akadni? — aggódott Cyrano. — Erre egy lépést sem lehet megkockázatlan.

— Vissza kell mennünk a kupolába s onnan keresni a nyomokat, — vélekedett Fernando.

Ez az okoskodás látszott a leghelyesebbnek. Nem is tanakodtunk tovább, hanem nekiindultunk a lépcsőknek. Egy jó órába került, míg fölértünk. A kupolából a meredek sziklák közé léptünk, melyek tuskos bokrokkal voltak benőve. Nehezen vergődtünk át rajta, amikor egy kis hegyisikra értünk. A hegy itt lejtősebb volt és korántsem volt oly sziklás és meredek, mint eddig. Az út egy kis zugba vezetett, amelyen átbujva, szédítő mélység tátongett felénk ijedten lépett vissza Cyrano a mélység széléről, de a következő pillanatban az öröm kiáltása tört ki belőle.

— A lépcső! — kiáltott elragadtatással és a másik percben már mindketten mellette álltunk. Fernando nem szólt, csak egy győzelmes hadvezér büszke pillantásával ajándékozott meg bennünket.

A hatalmas sziklafalak között erős esésben és beláthatlan hosszúságban húzódott lefelé az óriási lépcsőzet. Némelyik foka oly széles, hogy két három ember is kényelmesen elfekhetett rajta, mások meg alig egy cipőszélességűek voltak. E lépcsők nem voltak oly művésziesen kifaragva, mint a templomban, hanem durván voltak a kőbe vágva.

E lépcsők, hosszú kanyarodásokkal azon szikla tövébe vezettek, amely a templom erkélyéről elzárta a kilátást. Ezt már könnyű volt megkerülnünk. Meredek és sima sziklafal tűnt itt a szemünkbe, tetején a fehér márvány, hatalmas bálványtemplommal. Bámulatos, kifejtett technikai ügyességre és tökélyre vallott ez a munka, amit óriási erőfeláldozás mellett is csak évek hosszú sora multán állíthatott elő emberi kéz.

E sziklára épített templom, ég felé törő kupolával sokáig kísért bennünket, míg végül eltűnt szemünk elől. A hegyek mindjobban ellaposodtak és éleik beleolvadtak egy gyönyörű virágos mezősgébe. Az utolsó szikladombon álltunk, honnan pompásan beláttuk az előttünk végighúzó lapályt. Közvetlen a lábaink alatt egy fehér széles csik szelte át a beláthatlan terjedelmű prairiet, a mi távolban mindinkább keskenyedve, eltűnt a szemhatárból. Ez volt a művelt toltetek egy másik bálványteremtő alkotása, a toltetek inkák, hatalmas császárjának műve „Tetzucó kőútja“.

Csakhamar leértünk a domborulatról, a kőut bejárata elé. Hatalmas, faragott fehér és szürke márványból volt készítve az út, melynek selye zöld mohával és füvel volt benőve. Az út szélein egyenlő távolságban apró tornyos épületecskéket volt emelve, amelyek kényelmes pihenést nyújtottak. A mezősgégen sás és nádastól segítyező apró vizek, folyócskák váltakoztak, melyeknek sűrűjéből csoportokban szálltak fel a különféle vízi madarak.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Kerpel Izsó

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába

Aradon, Andrassy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Városi és megyei telefon: 385.

a következő újdonságok érkeztek:

Magyarban: Tardos: Néző anyja. Gorkij: A csavargók, Dobos: Tavaszutó, Pekár: Rokokó idylek, Pierre Loti: Azyadé, Romellav: Kereszt és félhold, Karr A.: Hajnal után, Csicseri Bors: Egy görbe nap, Bársony: Visszhang, Craik: Gartand lelkész leánya, Gárdonyi: 12 novella, Andronicus: Öngyilkosok, Delitzsch F. Babylonia és biblia, Gorkij: Éjjeli menedékhely, Schubert: Elő halott, Hang F.: Utazók könyvtára, Doyle C.: Sherlock újabb kalandjai, Illovay H.: Gyermekkedvtárak, Blücher: Heine Jaga, stb. stb.

Németben: Flott F.: Aus d. Memoiren e. Gigeris, Schnitzler A.: Reigen, Hillern: Am Kreuz, Schubert: Refugium peccatorum, Gyp: Baron Sinai, Garsdorff: Ein Wille, ein Weg, Pollnitz: Galante Memoiren August des Starcken, Abt: Sich selbst gefunden, Olden H.: Die rotbe Kravatte, Rose F.: Provinzmädel, Kerlchen als Sorgen u. Sektbrecher, Crocker: Eine verhängnisvolle Fahrt, Lie B.: Nordwärts, Gorkij: Nachtasyt, X.: Fürstinnen der Nacht, Westkirch: Um ein Liebesglück, Hedenstjerna: Der Majoratsherr, Zobeltitz: Prinzesschens Glück, Ohnet: Der Schritt zur Liebe, Hackländer: Vier Könige, Hertzog: Die Morastblume, Gorkij: Im Asil für Obdachlose, Mirbeau: Der Abbé, Wendling: Lillis Lebenslauf, Stinde: Die Wandertruppe, Mauthner F.: Xantippe, Felicitas: Kerlchen als Anstandsdame, Hamerling: Die sieben Todsünden, Delitzsch F.: Babel u. Bibel, Osterloh: Oberlehrer Gesenius, Prevost: Flirt, Sudermann: Die Siegerin, Gyp: Nicht eifersüchtig, Zola: Wahrheit, Runkel F.: Prinz Johann, Walter M.: Im Netz gefangen, Faust dr.: Was uns Frau Venus erzählt, Flott: Compass für Liebende, etc. etc.

Francia és angolban igen sok érdekes újdonság.

Kölcsön díj havi 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Vidéki berők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Egyben ajánlom

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntáramat,

melyben a legújabb és legértékesebb zeneművek is megjelenésük után azonnal kölcsönzésre kaphatók. Zenemű kölcsöntári díj 1 óra 2 korona vagy hangjegyenként 20 fillér.

247 oldalas, teljes zenemű-kölcsöntári jegyzék 40 fillér.

Pontos kiszolgálás vidékre is.

Ugyane cég antiquár osztályában több ezer kötet antiquár-könyv 20, 40, 60 fillér és 1 koronájával árusítatik. Francia és angol könyvek óriási készlete.

Minden zenemű-újdonság raktáron.

Atjatszotti zongora, hegedű- s cimbalom hangjegyek óriási választékban, meglepő jutányos áron.

Irodai szükségleti cikkek legnagyobb raktára. Igen olcsó árak. Posner-féle üzleti könyvek teljes bizományi lerakata.

Festőminták nagy készlete; úgy eladásra, mint kölcsönzésre. Aquarell és olajfestékek, festővázson es praeparált festőkartonok. — Gyönyörű képek. Olajfestmények és rézmetszetek.

Képes levelező lapok óriási választéka. Nagyban és kicsinyben árusítás.

Nyomatványok olcsó és azonnali készítése. Igen olcsó árak, pontos és tiszta munka. Névjegyek 10 perc alatt készíttetnek. 1442

Kölessy-egyesület

Aradon

Nyári színház.

Szombaton, 1908. évi augusztus hó 15-én:

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árákkal:

A Gyurkovics-leányok.

Életkép 4 szakaszban. Irta: Herczeg Ferencz.

SZEMÉLYEK:

Radványi báró Marházi M.	Ella, leánya	Miklósi I.
Gida, gyámfia Sarkadi A.	Liza, leánya	Kley Ilona.
Horkai Feri Konyves J.	Klári, leánya	Kley Margit.
Gyurkovicsné Csizvázi E.	Jankó, inas	Füredi J.
Mici, leánya Szilassy J.	Sándorfi	Somlai A.
Katalin, leánya Gazdi A.	Semessy	Abai Gyula.

Közdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes árákkal:

A drótosót.

Nagy operette előjattékkal, 2 felvonásban. Irta: Leon Viktor. Fordította: Ruttkai György és Merei Adolf. Zenéjét szerzte: Lehár Ferencz.

Az előjáték személyei:

Bláczek Milos	Juhász S.	Zeuszka	Kley Marika.
Milos, fia	Kley Margit.	Jankó	Miklósi Ilona.
Vojtek, drótos	Füredi J.	Pfefferkorn	Polgár S.
Babuska, neje	Pajor Agnes.	Vaklavék	Nemeth J.

A darab személyei:

Günther	Sarkadi A.	Giza, énekesnő	Göcz Anka.
Mici, leánya	Rózsa Lili.	Lóri, énekesnő	Szilassy J.
Jankó	Szabó József.	Órmeester	Gyóra Alajos.
Pfefferkorn	Polgár S.	Giralt báró	Marházi M.
Zeuszka	Karácsonyi.	Koháry	Könyves J.
Milos, káplár	Bejczy Gy.	Cziuczér	Somlai A.

Közdete este 8 órakor.

NYILTÉR.*

A kovaszinci hegyen egy 6 holdas teljesen beültetett

szőlő

kolnával és az idej termésével együtt eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalnál.

Ajánlunk ipar és háztartási célokra rostált darabos

bükk faszenet.

100 kiló 4 korona 40 fillér; bérmentve, házhoz szállítva, kétszer mosott, valódi porosz

kovács-köszenet,

100 k'lo 4 korona 40 fillér; elsőrendű szagtaian

fűtő köszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér; ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett felírt időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY ÉS FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

GERMANDRÉE Porhanyós állapotban és tablettákban

Francia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az archéusok egészséges és úde szint ad. 1900. évi Párisi Világkiállítás: ARANYEREM. MIGNOT BOUCHER. 19. Rue Vivienne, PARIS 1290 Vigyázat a bevásárlásnál.

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-
orvosilag első helyen ajánlv.

Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Iszap főlerakat házi kúrákhoz Aradon:

Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11-12.

800.000

koronát

meghalad az az összeg, mit Arad évente idegen készítésű cipőért osztráknak, csehnek, morvának elfizet

és mit kap

? **azért a** ?

pénzért?

Tessék megnézni.

Ilyen lesz, ha egyszer megázott, a bolti cipő, más szóval a bécsi rongy.

És a magyar cipész tengődik, munka nélkül. Esmélj magyar társadalom! Ha cipőt vásárolsz, gondold magyar véreidre, kiknek, mert nincs munkájuk, nincs kenyerek sem.

Ha cipő kell, rendeljen magyar iparosnál!

A magyar cipésznél ilyen cipőt kaphat!

1501

Ha pedig kész cipőt szokott vásárolni, vásároljon az

ARADI CZIPESZEK TERMELŐ

SZÖVETKEZETENEL,

Templom-utca, (Minorita-palota.)

Fiók-üzlet: Boros Béni-tér (Dongl-ház.)

Üzlethelyiségünket augusztus 1-től Andrásy-tér 22. (Hajos gyógyszerár mellett) helyezzük át.

Kávéház átvétel.

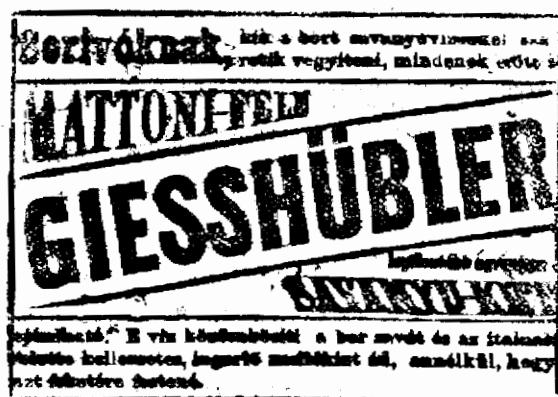
Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a Szabadság téri

Fiume kávéházat

meg- és átvettem. Igyekszem tiszta, egészséges italok és hűtőkkel az igen tisztelt vendégeim elismerését és szives pártfogását kiérdemelhetni.

Tisztelettel:

Radó Ignác,
kávész.

2640

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKOZLO ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége SZABADSÁG-TÉR 7, I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 11-1 óráig, este 9-10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. n. 4-5 óráig. — Tagok ugy a vidékről, mint helybeliek, naponta főlvétetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Fővárosi rövid-, fonál- és kézimunka-áru üzlet részére e szakmában jártas, intelligens segédet, a ki magyarul és németül tud. Ajánlatok arcképpel.

Vidéki rőfös divatáru fióküzlet részére intelligens szakképzett idősebb segédet üzletvezetőnek, 1000 korona óvadék megkivántatik, fényképpel ellátott ajánlatok kéretnek.

Aradi szállító-üzlet részére fiatal, szép írású gyakkornokot.

Több vidéki rőfös és vegyesáru-üzlet részére románul tudó, fiatal segédet.

Vidéki mezővárosban a rőfös-, rövid- és divatáru szakmában jártas, lehetőleg izr. segédet.

Vidékre, fiatal, jó megjelenésű rőfös- és férfi-divatárus segédet.

Vidéki fűszer- és rőfös-üzletbe fiatal segédet, aki a német és román nyelvet érti.

Vidéki fűszer-, vas- és vegyesáru üzlet részére a román nyelvben jártas, ügyes fiatal segédet.

Ajánlunk:

Az egyszerű könyvvizetésben és a levelezésben teljesen jártas, szépírású könyvelőt, aki ily minőségben helybeli nagykereskedésben alkalmazva volt.

Kereskedelmi akadémiái érettségét tett, kalligráfikus írású, a magyar- és német nyelvben, továbbá a magyar gyorsírásban jártas fiatal embert, írodai gyakkornokul.

Sok évi gyakorlattal bíró norinbergi, rövidáru és díszmü áru szakban teljes jártassággal bíró idősebb segédet.

Elsőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakorlattal bíró könyvelőt, naponta 1-2 órai írodai foglalkozásra.

Vasárú szakban teljesen jártas, intelligens fiatal embert.

A fűszer- és vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédet.

A női divat és rövidáru szakban jártassággal bíró fiatal ügyes segédet.

A férfi és női cefektio szakban kellő jártassággal bíró ügyes segédet.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKOZLO OSZTÁLYA.

Klein Sándor, **Keppich Zsigmond,**
igazgató.

A leggyorsabb kiadó...
 A leggyorsabb kiadó...
 A leggyorsabb kiadó...

Órák, ékszerok
RÉSZLETFIZETÉSRE
 az első számból kezdve
SERÉNYI
 órák és ékszerok
 Budapest, Erzsébet-körút 28. sz.
 Földsz.: 1. részleg
 Képek és kiegészítők

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
 KRIEGER-766
REPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.
 110,000 sorsjegy, 55,000 nyeremény.
 Nyeremények összege 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a magy. kir. szab. osztályosajáték főeljáruló helye
 BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
 Elismert megbízhatóság! Előszéknység! Kiváló előrenéző!

Ha őszül a haja,
 használja a
„Stella“
 vizet, mely nem fest, hanem a
 haj eredeti színét adja vissza.
 Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerárterében, 6 ca. és kir.
 lenyelve Jászai (H. utcai szállás)
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

A leggyorsabb kiadó...
 A leggyorsabb kiadó...
 A leggyorsabb kiadó...

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vérpatológiás betegségek gyógyítására, szifilis, szifilis, gonorrhoea, hólyag- és bimbó, szifilis, szifilis, szifilis.
 A gyógyítás megkezdésére:
Dr. KOVÁCS J. Gyógyász, orvos
 BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRÚT 18. L. EML.

„YOST“
 Megjelent az új X. számú
YOST MODELLE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNA
 Budapest, NEW-YORK palota.

Remek és olcsó fényképek készítenek
RIVOLI
 fényképezési és fotóüzemi műtermékben
 BUDAPESTEN, VII. KER., KERESZTES-UT 30. SZÁM.
 III. Bégi kis képek után is alkalmat nyújtunk!!!

Hirdetéseket, reklámokat szakszere-
 rűen, pontosan és legolcsóbban közölhet
 az összes bel- és külföldi lapokban,
 valamint sajtóterekben az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hivatalánál
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: Leopold Gyula szerkesztő.

Hôtel PÁRIS szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 26. szám.
 100 szoba 1 frttól feljebb kiszolgálással együtt
 Fürdő, elegáns kávéház, étterem és söröző
 a házban. Villamos vasúti megállóhely
 az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHEK VILMOS
 elismert legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.
 Képzőtalanság, hanyinger, fejfájás, gyomorbetegségek ellen csendesítő
RADITZ-téle
GYOMOR-ELIXIR.
 Ára 1 korona. Földsz. 6 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
 BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hogysej).
 Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilo-
 méternél több jól ápolott, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
 dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
 betegsőbbak hygienikusan a legteljesebben vannak beren-
 dezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
 nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

Gazdasági gépek és eszközök
 Sorvető gépek,
Konkolyozók,
Rosták,
Egyes és kettős ekék stb.
 legjobb kivitelben és jutányos árak mel-
 lett kapható
KOVÁCS SOMA
 gépkereskedőnél
ARADON, Neuman-palota.

KÜHNE E.
 mosoni gépgyáros
 kizárólagos raktára

Fontos! Fontos! Fontos!
Cséplőgép - tulajdonosoknak!
 Elsőrendű, legjobb kötszerek, sebészeti eszközök és használati
 utasítással ellátott
Mentő-szekrénynek
 az ára 5 forint.
 Figyelmeztetés: Az első segélynyújtáshoz okvetlen szükséges
Mentő-szekrényeim csont törésekhez alkalmazandó sinek-
 kel is el vannak látva.

Lábizzadás **Hónaljizzadás**
 ellen kipróbált biztos hatású szer a **Hajós-féle**

Szárít!!! **HINTÓPOR** **Szagtalanít!**
 (Tanno-salicyl comp.) 126
 Ára egy doboznak 35 kr.
 Fenti szerek egyedül kaphatók
Hajós Árpád
 gyógyszerháza és gyógyvegyészeti laboratóriumában
 Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

TELEFON 378.

TELEFON 378

Figyelem!!!

CZIRÁK ALAJOS

m. kir. esendőségi szárnyssabó, a magyar kir. államvasutak tisztí egyenruha szállítója és a cs. és kir. 33. gyalogezred ezred-szabója.

Délmagyarország elsőrendű egyenruházati intézete

Aradon, Andrassy-tér 3. (Tabajdy Károly-utca sarkán.)

Készít

mindennemű egyenruhákat

a legegánsabb kivitelben, előírás szerint a legjutányosabb árakban.

Telefon szám 378.

1477

Ezen üzlet szolid és olcsó kiszolgálása révén általában ösmert!

Nem csoda,

hogy csodálkoznak a felett, hogyan vagyok képes **valódi** **fémjelzett tiszta arany ékszer** és finom pontos járatu órákat **oly rendkívül olcsón** arusítani. Mint például:

- Egy szépen díszített rem. nickel anker óra 2 frt. 30 kr.
- Egy nagyon finom vasúti nickel óra . . . 3 forintért.
- Egy erős finom aczél rem. óra 3 frt. — kr.
- Egy háromfedeles tua rem óra 5 frt. 50 kr.
- Arany és ezüst női órák rendkívül olcsón.
- Arany gyűrűk, pl. 5 soros tiszta arany 15 kövel 4 frt. 60 kr.
- Arany láncokat csak az arany értékért és csekély fagon díj.

Ebresztő órák 1 frt 70, 1 frt 90 krjával.

Órákért és órajavításokért, a melyeket saját ma-am javítok, 3 évi jótaliást vállalok.

Zálogezredia és törött vagy használt aranyért a legmagasabb árt fizetem.

Tisztelettel:

Zinner Vilmos,

műrás és ékszerész Arad, Forray-utca 2/b.

Vidéki megrendelések lelkiismerettel lesznek eszközölve.

Hajhullás ellen

használguk a Rozsnyay-féle „HAJ-SZESZ“-t. Kitűnő hatása. Megszünteti a korpaképződést, erősíti a hajgyökereket és a fejbőrt. Meggátolja a haj kihullását. A hajnak selymes légyságot ad és annak színét nem változtatja meg. Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay-féle Serail-crème.

Finom, ártalmatlan anyagokból gondosan előállított készítmény, mely bőrszépítő tulajdonságánál fogva minden más crémet felülmul. Rendkívül alkalmas szer a napégetés ellen, a bőr pattanásainak, szepőlőnek és pörsenésének eltüntetésére. Nappal is használható, mivel az arcon, nyakon és kézen eldörzsölve azonnal felszívódik. Ebben rejlik azon páratlan csodás hatása, hogy az arcnak fehérséget, üdeséget, bájít és meglepő finomságot kölcsönöz. **Használata:** Reggeli mosdás után egy kis babszem nagyságnyit eldörzsölünk ujainkkal az egész arcon és kézen. A serail-crémrel bevont arcon a finom alkotórészekből készült Serail-hőlgypor remekül, alig észrevehetően tapad. Este az arczra Serail arczkenőcsőt használjunk.

Kapható egyedül:

909

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárában Aradon.

Cosmetika és vegyi készítmények gyára.

Hamisítványok miatt tessék a SCHAFFER RÓZA névre ügyelni.

Valódi csak az a hajgyógyóval

A szépség gazdagság.

A szépség hatalom.

Est a legnagyobb kincset Schaffer Róza asszony

addig egyes-egyedül
 aszár és királyi szabad, minden hölgynek, ki már egyszer használta, nélkülözhetetlen, a bőrt látszó fehérré teszi, gyönyörű sománca alát eltűnik minden bőrhiba, még himlőhelyek és anyajegyek is, megcsinálja a ráncokat, a kitágult porózka. Beszahuza és minden női arczot vakító fehérré, üdév és áttetszvé változtatja. Az egyedüli puder, melynek használata után mosakodni lehet a nélkül, hogy a szeszációs hatás eltűnjenik.

Poudre ravissante megfjít évtizedekre, minden hölgy használja ezt este. Egy doboz ára 3 korona.

Crème ravissante erősíti azt és a legjobb, biztosan ható tolette disz. Egy doboz ára 3 korona. Poudre, Crème és Eau ravissante a párisi és londoni kiállításokon nagy arany éremmel lett kitüntetve.

Eau ravissante a bőr arnyedését megakadályozza, erősíti azt és a legjobb, biztosan ható tolette disz. Egy doboz ára 3 korona. Poudre, Crème és Eau ravissante a párisi és londoni kiállításokon nagy arany éremmel lett kitüntetve.

A Schaffer Róza.

Szeretm csodás hatásért teljes jótaliást vállalok. Számos hála- és elismerőlevél a legfelsőbb társadalmi osztályokból megtekinthetők. Minden hölgynek ajánlv. Csász. és kir. szabadalmassal honleltetés ráncsnélküli, márványfehér homlok elérésére, darabonként 3 korona.

Általán az elsőfű dupláttal megakadályozására. Ára 4 korona.

1814

A kitűnő szépségzappan SAVON RAVISSANTE drbja 1 kor. 60 fill. és 2 kor. 40 fill.

Rhodopsion minden sápadt arcnak állandó rózsás színt kölcsönöz. — Ára 3 korona. SCHAFFER RÓZA asszony KONOR-jával minden megöszült hajnak visszavárásolja az ifjúi színt, a legpompásabb szőke, a legfényesebb gesztenyebarna, a legbársonyszerűbb fekete színt, semmilyen mosakodás sem képes az elért nuanczot megszüntetni. Egyszeri használat 6 hónapra elegendő. Kis doboz ára 3 korona, nagy doboz 10 korona. Valódi csak arczképpemmel.

Minden készítményem cs. és kir. szabadalmassal van ellátva.

Schaffer Róza, Wien, XIX/2. Hammerschmiedgasse No. 18.

Tessék kizárólag csak Schaffer Róza-főle ravissante-különlegességeket kérni.

Hydraulikus sajtók

Arany érem

Szeged 1899

Arany érem

Budapest 1899

Arany érem

Pozsony 1902.

hydra-
likus
sajtók.

szőlő- és gyümölcsleomást sajtóására a nagy üzem számára, 2 kitotható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézihajtásra, Horgásnyomór-szerkezettel, fagy vagy vastányérral.

Gyümölcs- és szőlő-

őrítők,

bogyózógépeket,

gyümölcs-szaló-
készítőket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint hűlőlegességet a legújabb szerkesztésben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II.

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

329

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek.

Szőlőszállításra legalkalmasabbnak elismert

szabad. farekeszeinket

gyártelepünk felosztása folytán

mélyen az eredeti áron alul adjuk el.

Fagyapot minden rekeszhez ingyen!

Kedvezményes szállítási díjak!

MUNK H. és FIAI

Maros-Szlatina, Aradmegye.

Képviselő Arad és Vidéke részére:

1745

SCHÄFFER HENRIK,

Arad, Andrassy-tér. — Telefon 208. sz.

Legkedveltebb, legtökéletesebb
arctisztító és szépitő szerek: **AKÁCIA**

KRIEGER-féle -CRÈME 2 kor.
-PUDER 1
-SZAPPAN 1

Főraktár: **KORONA GYÓGYSZERTÁR**
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR
Gazdasági
GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gőzösépítő-készlet és 100 000 különf. kisebb g. gép üzemben.

Malomberendezésekre
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kivánsra árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
100 és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Először kénes hévívízi gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdővel, pompás ásványvíz-uzsodákkal, kő- és kádfürdőkkel.
300 kényelmes lakosztóval.
Prospektus kivánsra ingyen és bérmentve.

KATZER
szősmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szőrmeáru az egész világon elterjedtek és előbraguk.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tuzsója 2, 4, 6, 8, 10 kor. és feljebb, a világ legjobbjai, titoktartás mellett, utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a szakma legjobb rangú cséje: **REIF J.** specialista. Bécs, Brandstätte 3. Árjegyzék ingyen.

MODERN
BUTOR.
Óriási választék háló-, ebéd-, szalon- és színi-ebéda-buterekben. Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kelemen-tér-utca 6. sz. I.

ZIMEK bármely országból és szakmából, ajánlatok készítése és El. Beszélgetések lebonyolítása céljából (postai útjuttalással)
ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az **OSAN**

Felkészítve az eddig ismert összes fogászati OSAN-szájvíz-cszenőre a 25 kr. OSAN-fogpor a 44 kr.

Czerny-féle keleti a legjobb és legkedveltebb szépitő-szer Svéjő 1 frt. Ebben balzsamszappan 80 kr.

ROZSATEJ
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan a 50 és 35 kr.

Tanningene
a legjobb és legelőszépitő hajfestő-szer szőke, barna és fekete. Ára frt 2.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldre London, Páris, Brüsszel, Konstantinápoly stb.
Raktáron győgyárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Arad-utca 10.
ALAPÍTOTT 1853.

Nyitvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. — Felőbb kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. — Nővelő internátus benyitkozó növendékek részére. Bizonyítványai államörvények és az egyetemes önkéntességre jogosítanak. — Bővebb felvilágosítást ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL
SZŐRVEZTŐ
néhányosori használat után az arctól és körülről a szőr eltávolítja. Egy tégely 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-títkok” ingyen

Mi helybeliek BUDAPESTEN a **NEW-YORK** KÁVÉHÁZBAN (Erzsébet-körút 9-11. szám) találkozunk.

SANTALEGGER
Fiatal embereknek orvosilag ajánlott szer. Ár 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle **KÉZFINOMÍTÓ**
Folyadékot, mely minden kezét 3 nap alatt simít, fehérit, szépit. 1 üveg 90 fillér. Postán 4 üveget bérmentve küld
KERPEL gyógyszerár
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-levél-kölcsönöket, melyek után teljes hátrahozatással: 2 1/2-3% levonással:

50 évre a tőke évi 5.70%-a	60 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 : : : 5.50%-a	54 : : : 5. : -a
22 : : : 5. : -a	35 : : : 4.70%-a
15 : : : 4.80%-a	15 : : : 4.40%-a

Átutandó járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

Saját árdekekben híressen
LEOPOLD GYULA
Buda-pest, VII., Erzsébet-körút 84

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

SEIDL GYULA
Első versenyző gépgyára, vas- és fémöntődjé **VERSECZEN.**

Ajánlja saját gyártmányu, javított szerkezetű **Allandóan működő borsajtóit,** legjobb szerkezetű kosaras borpreseit, bor-, ecet-, olaj- és vízszivattyút, szivattyus kutait, lokomobil és kertifecskendőit. Egyszerű és kettős hajtású kukorica és szőlőmorzsolóit. **Henger csiszoló és rovátkoló gépeit.** **Esztergapadjaikat.** Nyers és megmunkált vas és fémöntvényeit. Vállal föld és kútúrásokat és gyárt ezekhez való minden-nemű fűró-szerszámokat. 1568

Jó szőlőföld eladó!
Aradmegyében, Boncesden
hullámos területen
kitűnő szőlőföld,
amely azelőtt is szőlőföld volt s a mely báró Mandoff tulajdonát képezte, és árokkal van körülvéve,
eladó.

E terület mintegy 3000 drb. gyümölcsfával van beültetve, s így esetleg gyümölcsösnek is megfelelne.
Bővebb felvilágosítással szolgál **Varga Imre, Boncesd, Aradmegye.** 1753

Jerson-Cacao
könnyen emészthető, jó ízű, vastartalmu eledel, és erősítő szer, amely vért képez és az idegeket erősíti.
Tudakozódjunk orvosainknál.
Minden gyógyszerárban kapható.
Főraktár Aradvármegye részére **VOITEK és WEISZ** drogueria nagykereskedésében Aradon. 2575

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető- orvos: **Dr. HECHT**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vérszegénység, szívbillentyű, nő, tüdő és gégebetegségek, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvizgyógyászat, villámfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamosok, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage. 1505

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Tamasdán Kornél

fűszer-, csemege- és ásványvizkereskedése

Aradon, József főherceg-ut 12. szám.

Telefon 419. szám.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, ahol a legelső forrásokból beszerzett

fűszer-, cukor- gyarmat-árak,

a legfinomabb cuba, mooca és gyöngy kávék, külföldi thea, Görzli-féle belőttek, hideg felvágott (delicates), mindennemű ásványvizek, bel és külföldi borok, magyar és francia pezsgők és cognacok, ugyszintén déli gyümölcsök, továbbá gép olajak és veteményi magvak a legolcsóbb árakban kaphatók szolid és pontos kiszolgálás mellett.

1455

Vidéki megrendeléseknél a legnagyobb gond fordítatik és csomagolás nem számítatik.

Készpénzfizetésnél 2% engedmény.

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCBORE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szepiét májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arctisztatlanságot. Masszázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Senki azon készítmények valódiak, a melyek ezimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1569

Margit szappan 70 fillér. Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriarban.

Apátfalván: Tar Imre, Battyány: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferenc, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoló Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Ill. Pekker István, Földesákon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurabonezen: Molnár István, Győrökon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevarmessen: Schögl Pál, Kun-igóán: Fejos Lajos, Kurticon: Hackenberger László, Medgyessyháza: Kolesányi Ferenc, Mező-Kovásházán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzócs Adam, Nagy-Zerindon: Vály Géza, Ó-Pécskán: Kocsis János, Pankótán: Pusovitz Gusztáv, Pityvaroson: Szabados József, Szekudvaron: Fromm D. Traugott, Szimándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlákön: Hauszler Sándor, Tauszon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajó Géza urak gyógyszerárakban.

Egy jó régi háziszser,

mely egyetlen családban sem szabadna hiányozni, ez az általánosan ismert s. mindíg érvényesült

Hesz Ernest Eucalyptusa,

biztosított tiszta, 12 év óta egyenesen Ausztráliából behozott természetes növényzet. Németországban és Ausztria-Magyarországban törvényileg védve. 1 kor. 50 fillér olcsó ára egy eredeti üvegnek, mely igen soká tart, lehetővé teszi mindenkinek, hogy visszanyerje egészségét és meggyógyítsa a betegséget.

Több mint 1500 köszönőirat

oly emberektől érkeztek, kik

lagzaggatásban, hát-, mell-, nyakfájásban, zsába, légzési nehézség, nátha, fejfájás, a belső szervek megbetegedése, rejlások, bőrbetegségekben stb. szenvedtek.

Senki se mulassza el azt a rendkívüli érdekes könyvet hozatni, melyben az Eucalyptus-készületek pontosan vannak leírva és hogy kell annak sokoldalú, hatékony használatát fentnevezett betegségeknek alkalmazni. A szenvedők részére e könyvet teljesen ingyen küldöm és van e könyvben igen sok bizonyítvány teljesen meggyógyítottaktól.

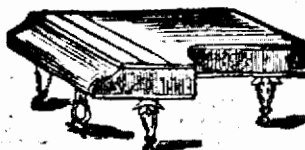
Klingenthal i. Sa.

Ernest Hesz,

Eucalyptus-Importeur.

Kéretik a védjegyre különösen ügyelni.

Egyedüli elárúsító Aradon: HAJOS ÁRPÁD gyógyszerháza és gyógyszerészeti laboratóriuma Andrassy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben. 1398

Neumann Antal

zongora készítő és hangoló

Aradon, Deák Ferencz-utca 36. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó javítást, hurozást és bőrozést a legfinomabb szarvas bőrrel utányos ár és iótállás mellett. Zongora hangolásokat

794

helyben és vidéken személyesen eszközöl.

Krausz Elemér és Társai

Drogueria „A Vörös Kereszthez“

Arad, Andrassy-tér 20 sz. az udvarban.

507. Városi és megyei telefon szám 507.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy Drogueria- és illatszert üzletünket

ugyanezen ház udvarába helyeztük át.

Üzleti kiadásaink tetemes kisebbedése által azon kellemes helyzetbe jutottunk, hogy elsőrendű és legjobb minőségű árucikkeinket a legolcsóbb és legutányosabb áron bocsáthatjuk a tisztelt közönség rendelkezésére.

Minden rendelés, akár személyesen, akár telefon útján, a leggyorsabban expedíálattik és kívánatra házhoz szállítatik.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Krausz Elemér és társai.

1421

BERGER-féle
gyógy-, egészségügyi-szappanok
 G. Hall & Comp. gyártók és kizárólagos eladók. Aradon Páris 1903.
Berger-féle 40 máz. kátrányos szappan, hőálló és színtelen
Berger-féle kátrányos szappan
Berger-féle glicerin kátrányos szappan, a bőrt minden bőrkórtól megvédi
Berger-féle pamacsos kátrányos szappan
 Az összes Berger-féle szappanok G. Hall & Comp. gyártói, 80 év óta a világ minden részén elismert és a legelőnyösebbek. Aradon Páris 1903.
 Magyarországi Kizárólagos Eladók: **Türk József** gyógyszerész, Budapest, Király-utca. Kizárólagos eladók: **Ma György** és **Székely György** gyógyszerészek.
 Raktár Aradon: **Gutori Földes Kelemen** és **Rozsnyay Mátyás** gyógyszerészek uraknál, és kapható az összes hazai gyógyszerészeknél. 811

Egy elismerő levele
 Wilhelm Ferencz, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító urnak Neunkirchenben, Alsó-Ausztria Mittersill
 Érttesitem Önt, az Ön Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító-teája het személyen, akik csuszajások voltak, segített úgy, hogy most mind egészségesek; egy személy, ezt meg kell jegyezmem, már egy egész éve ágyban feküdt és az ön tanácsomra ivott ilyen teát, most pedig megint járhat a dolga után. Az ön feleségem is nélkülözhetetlennek tartja a házban ezt a teát. A tea feltalálójának ezerszer köszönetet mondok. Ennek a teának minden házban és minden családban olt val lennie.
 Tisztelettel
 Králl György.
 Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerészeknél és drogueriákban.
 Aradon főraktár: **Földes Kelemen** és **Hajós Árpád** gyógyszerészeknél. 1569-IV

Onak a valódi Christoph-lakk keresők.
Es az gyártmány törvényesen védve van.
 Lehetséges lesz, hogy a szobák a mázolás alatt is használatosnak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátságai, elkerülhető. Emelet a használat olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyakkal feltörölhető, annélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:
színezett szobapalló-fényaszt,
sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték fedi be a pallót a egyáltalán fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen berögz minden foltot, korábbi mázolás stb; van azután
tiszta fényaszt (színezetlen)
 új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre a olajfestékek már beázott egészen új pallókra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem fedi el a lamusztrát.
 Postacsomag, körülbelül 35 négyzetméter, (két közepes méretű szobára való) 5 fnt 90 kr., vagy 9¹/₂ márk.
 A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre és a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokféle utánozzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a szélnek meg nem felelő minőségben hozták forgalomba.
Christoph Ferencz, 1108
 a valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
 Prága, K. Berlin
 Főraktár Aradon: **Steinitzer N.-nél.**

Mérleg-javító műhely!
Weisz Jenő
 épület és műlakatos
 Aradon, Szent Pál-utca 1. szám,
 (a zsidó templommal szemben.)
 Ajánlja magát minden az épület-műlakatos és mérlegszakmába vágó munkák elkészítésére, u. m.:
 épület vasalások, sárcsok, kovácsolt vasból kerítések, takaréktűzhelyek, szivattyus kutak és mindenemű mérlegek javítását. Továbbá elvállal vízvezeték és fűdőszobák berendezését, jutányos árak, pontos, gyors és legjobb kivitelben. 144

Gyógyhely
 Fenséges és előkelő nyári tartózkodási hely. Déli vasút állomása Pölschach. Budapestről — Pragerhofon át — 7 óra. Idény májustól—szeptemberig.
Rohitsch-Sauerbrunn
 A fűdőhelyek gyöngye!
 1902:
 3100 fűdővendég (a legmagasabb szám fennállása óta).
 A „Templomforrás” és „Styriaforrás”-ok legközelebb állanak a karlsbadi és marienbadi forrásokhoz. — Gyógyhely gyomor-, bél-, máj-, vese-, hurut-, légzési bántalmak, cukor betegség, epék és hólyag bántalmak ellen. Nagykiterjedésű park, lomb- és fenyőerdők, terepkrához. 3 nagy fűdő-intézet meleg-, hideg- és ásványvíz fűdőkhöz. Különleges fűdőzene. Sport fogadási játékok. A fűdők leírását tartalmazó füzetet és prospektust készséggel küldi 2577
 az igazgatóság.

Aki a fehérre mosott és fényesre vasalt
fehérműnek kedvelője,
 az adja fehérműit
Morvai Károly
 Weitzer János- (volt Temj lom) utca 17. szám alatt levő
 mosó és vasaló intézetébe
 tisztíttatni. 1451

Az Arad sz. kir. város által segélyezett
ARADI ZENE-CONSERVATORIUMBAN,
 mint az országos magy. kir. Zeneakadémiára előkészítő Iskolában (Arad, Szabadság-tér 21. sz.)
 a beiratások **szeptember 1-től** mindennap d. e. 10—12-ig, d. u. 4—7-ig tartatnak.
 Taníttatnak mint főtanzakok: zongora, hegedű, mélyhegedű, gordonka, gordon, czimbalom, magánének és minden fuvóhang.
 Mint melléktárgyak: zeneelmélet, összhangzattan, zeneszerzés, zenetörténet, karének, kamarazene, zenekariskola és zongoraösszjáték ugyanazon tanterv szerint, mint az országos zeneakadémián Budapestén.
TANÁRI KAR:
 BAYER BETTELHEIM IDA, (felügyelőnő) zongora és zeneelmélet.
 KISS KÁROLY, czimbalom.
 KLEIN SÁNDORNÉ, zongora.
 MÜTTERMÜLLER JÓZSEF, (igazgató) gordonka, zongora és kamarazene.
 MÜTTERMÜLLERNE-LENGYEL ERZSI, zongora és zeneelmélet.
 SPERBER FRIGYES, (igazgató) hegedű, mélyhegedű és zenekar iskola.
 SCHREYER JAKAB, zongora.
 UNGER MÓR, (igazgató) hegedű, zongora és zenekar iskola.
 WEICHHART AURÓRA, magán-ének.
 Az intézetben a fentebb nevezettek kivül szükség esetén néhány segédtanár is tanít.
Tandij havonként: az alsó osztályokban 10 korona, fuvóhangszerekre 6 kor. Előre fizetendő.
BEIRATÁSI DIJ 6 KORONA.
 Az igazgatóság figyelmeztetni kívánja saját érdekükben a növendékeket, hogy a beosztás alkalmasabb eszközölhetése végett beiratkozásra mielőbb jelentkezzenek.
 1757
 Az igazgatóság.

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Csernovits Péter-utca 1. sz.

(szemben az iskolával.)

Elvállal, bármilynemű uri öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

Dick Ferencz Alajos

fényező és mázoló mester

Aradon, Boczkó-utca 9. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat u. m.: fűrdőszoba, és kádak-, vas- és fa butorok-, vízikannák-, tálca-, kályhavédő-, faksarak

aranyozás és márványozását, függőlámpák bronzírozását, majolika festészetet fára és érczre díszes kivitelben, fioderozások minden színben a legseccsiosabb kivitelben jutányos árban és pontosan teljesítetnek. 1475

Ujabb haladás!

Kérje mindenütt csakis az új Eisenstädter féle

Bejegyzett

EGLASINE

padlófénymázt.

Gyári jegy: „VAS-LOVAG“ törvényesen védve. 2 óra alatt megszárad oly keményre, mint a borostyán.

Kiadós! Mosható! Tükröfnyű! Tartós!

Védjegy „Vaslovag“

Szagtalan!

EGLASINE

padlófénymáz utólag nem ragad, így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. EGLASINE használatban a legolcsóbb beeresztő szer padlóknak és konyhabutoroknak. Takarékos használat mellett 1 kg. elegendő 12-15 méter területre. 2654

Kapható minden nagyobb fűszer- és festék kereskedésben.

Főraktár Aradon: STEINITZER N.

Feltűnő újdonság!**DELICE**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

legjobb valódi francia

1434

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.**Egy csoda hangszer!**

Uj!

a Trombino.

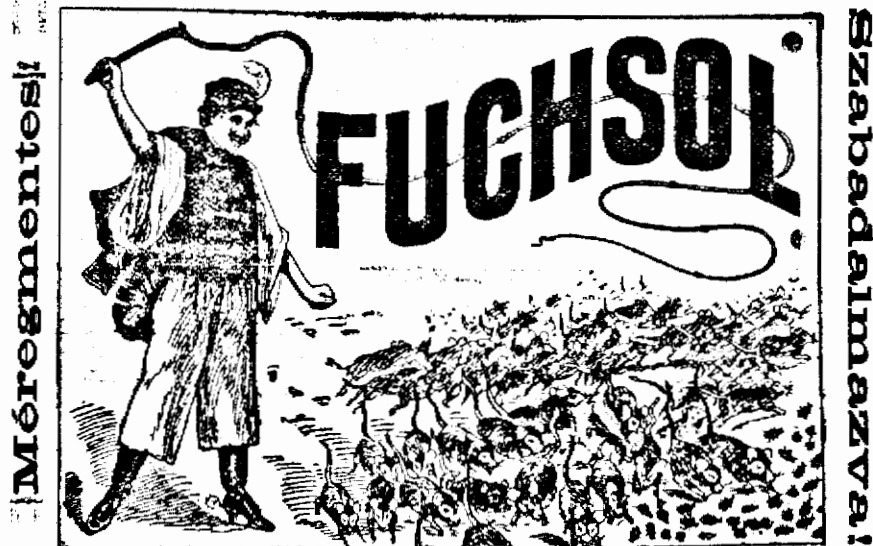
Tanulás és hanglegy ismeret nélkül azonnal játszhatja mindenki rajta a legszebb dalokat, tánczdarabokat, indulókat, u. m.: Sackingeni trombitás, Sei nicht böß, Beim Souper, Radecky induló stb. és még 200 más kiváló zenedarabot, ezen az újtalálmányu, kitűnő és elegánsan kiállított trombitán az u. n.

„Trombino“-n.A Trombino a jelenkor legszenzációsabb találmánya és mindenütt nagy feltűnést kelt, különösen akkor, ha valaki egy társaságban egyszerre csak mint kűrtművész lép fel, holott az illetőnek ezen tehetségéről azelőtt senki tudomással nem bírt. Minden dal tanulás, fáradság és erőlködés nélkül azonnal játszható, csak a megfelelő hanglegy szalagot kell beilleszteni. **Pompás zene, szép és erőteljes hangokkal.** Mulatságoknál, társaságokban vagy otthon, a legszebb szórakozás. Kerékpár-, kocsi- vagy gyalog-kirándulásoknál, csolnakázásnál a legmulattatóbb kísérő. Tánczhoz vagy énekkísérethez kiválóan alkalmas. A Trombino gazdag tartalmu daljegyzékkel együtt, melyben könnyen megérthető magyarázat is van: I. minőség finom nickelezéssel 9 dallal 3 írt 50 kr. II. minőség finom nickelezéssel 18 dallal 6 írt 50 kr. Dal-lemezek az I. minőséghez darabonként 30 kr., a II. minőséghez 50 kr.

Egyedüli szétküldési hely utánvéttel

1018

KERTÉSZ HENRIK, Bécs, I. Fleischmarkt 18—976.

Cs. és kir. katonai hatóságok, kir. hatóságok fegházak fölött, kórházak, megyei hatóságok, városi hatóságok és községek, erdészeti hivatalok, zárdák, pékek, mészárosok, hentesok és magánosok kéretnék szives figyelmüket a nemrég feltalált mérégmentes „Fuchsol-vegykészítményre“ fordítani.

„FUCHSOL“ kipuisztítja az összes rágóállatokat és pedig, patkányokat, házi- és mezei egereket, emberekre és házi állatokra való veszély nélkül.

„FUCHSOL“ kipuisztítja az összes férgeket, úgymint poloskát, bolhát, muszkát, molyt stb. a fajzattal együtt.

MINDEN állatnemnek egy külön szer. Megrendelhető vidéki városokban, gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél.

Aradon kapható: Steinitzer N., Hegedüs Gyula, Braun N. A., Fejér Gyula, Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és Társai, valamint Vojtek Kálmán uraknál. — Ahol nem kapható közvetlenül szállít.

„FUCHSOL“ vegyi-laboratorium

Ujházy Árpád és Társai

1601

POZSONY, Vörösmarty-utca 7.

Törvényesen védve!

Olcse!

URANOS**- K É K**

ruha-mosáshoz

a legjobb kékítőszere.

— Törvényesen védve. —

Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.

Olcse és felülmúlhatatlan!

kis üveg 24 fillér, tízszeri mosáshoz elegendő.

— 1 nagy üveg 1-60 kor., 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.

Utánzatoktól óvakodjunk!

2655

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK VEGYESZETI GYÁRA

BUDAPEST, VI., Rézsa-utca 65.

Veszek zálogcédelüket.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Arad legolcsóbb bevásárlási forrása

órák és ékszerekben.

Kézpénzért a legmagasabb árban vesz vagy más új tárgyakra becserél mindentféle drágaköveket, arany-, ezüsttárgyakat, jó vagy törött állapotban.

TELEFON 438 1431

Veszek zálogcédelüket.

181—1903. szv. szám.

Hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. ministeriumnak rendelkezése folytán a nagykőrösi, verseczi, békéscsabai, bajai és dorosmai m. kir. méntelep osztály részére 1903. november 1-től 1904. október 31-ig szükségelendő kenyér, zab, széna és alomszalma, kőolaj és keménytüzifa szállításának biztosítása végett 1903. augusztus 27-én délután 1 órakor alulírt parancsnokság számvevő irodájában írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog tartatni. A közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kifüggesztett hirdetményekből kivehetők, vagy pedig alulírt parancsnokságnál, valamint a fentnevezett méntelep osztályoknál megtekinthetők, a honnan a föltételeket tartalmazó hirdetmény főlhívásra megküldetik.

Nagykörös, 1903. június hóban.

**Nagykőrösi magy. kir. állami méntelep
Parancsnokság.**

1531

Több mint 100.000 példány forgalomban!
Párbaj szabályok

40 fillér.

Figyelő!

ismeri Ön

Jung Hugó kiadványait?

101 Legszébb magyar népdal I. k. — 60. 101 Legszébb magyar népdal II. k. — 60. 101 Legszébb magyar népdal III. k. — 60. 200 Legszébb magyar népdal I. — 300 Legszébb magyar népdal 1.20 Dankó, Dóczy, Palotásy, Beleznay stb. zeneköltők legszébb dalait tartalmazza.

Jung-féle kis zsebkönyvtár, mely időhöz nem kötötten, 20 filléres kis füzetekben jelenik meg. 1. szám. Billiard játék és versenyszabályai 20 fillér. 2. szám. Hogyan ismerik fel a gonosztevőket (Titkos rendőrök bibliája) 20 fillér.

3—4. szám. Lawn Tennis játék és szabályai „Az angol Lawn-Tennis Szövetség” versenyszabályainak eredeti fordításával 40 fill. 6—7. szám. Labdarugás. Az „Englisch Association football Union” 1903. évre kötelezőnek elismert játékszabályainak hű fordításával 40 fill. A szerb királygyilkosság — a forradalom és az új király. — (Az összeesküvést, — a gyilkosságot és a konakban lejátszódott titkokat írja le.) 1 kor. 1698

Kaphatók az összes könyv- és papirkereskedésekben.

Több mint 100.000 példány forgalomban!

500 forintot fizetek annak, aki **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. Örökös, (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: Ring Lajos Asztalos Sándor-utca 1. sz. G. Földes Kelemen, Deák Ferenc-utca 11. sz. gyógyszerárakban. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentő 100 díjaztatnak. 129**

TENKE

Biharmegye.

Legolcsóbb és leghatásosabb **vasas fürdő** egyike, a női betegségek- és vérszegénységéből eredő bajok gyógyítására. — Prospectust készséggel küld

1095 a fürdő-igazgató ság.

Legujabb fontos találmány!

A magy. kir. szabadalmi hivatal által

SOBORTIN

néven szabadalmazott legujabb és legjobb

„Fertőtlenítő és szageltávolító fénymázfesték.”

Mely azonnal megszünteti a closetek és pissoirok által okozott s az egészségre káros szagot; mely elhárítja a rosz levegőjű pinczék, istállók vagy bármely más helyiséghen keletkező büzt és az ebből eredő betegségeket, a mint azt a magy. kir. belügyminiszterium által 29990/VI-a. 1900. sz. a. k. bizonylata igazolja, a melynek értelmében tapasztaltatott, hogy az összes eddig ismert hasonló czélú szereket hasznosság, tartósság és olcsóság tekintetében felülmúlja.

Kitűnő minőségéről s használhatóságáról számos bizonyítvány és hivatalos elismerő irat tanuszkodik.

1 kg-os próbadozoz ára 2 kor. 50 fill. használati utasítással együtt.

Kapható kizárólag 1751

STEINITZER N.,

festék, kencze és lackkereskedésében

Arad, Andrássy-tér 3. sz. Telefon 217.

Eberstark Fülöp

Arad.

Elvállal férfi- és női ruhákat tisztításra és javításra,

ugyszintén 1750

elfakult ruhák

vegyésileg tisztítva és új színben előállítva anélkül, hogy a szövetnek a legkisebb ártalmára vagy gyengítésére lenne méltányos áron.

Lakás szept. 1 től: Lázár Vilmos-utca, Brunhuber-ház.

+ Soványság. +

Szép testidomokat kaphatni a világhírű erőportól, amely a párisi 1900. évi és hamburgi 1901. évi kiállításokon aranyéremmel lett kitüntetve, 6—8 hét alatt 30 font kövéredés egész bizonyos. Orvosi előírás. **Kedélyesen szolid — nem szélhámosság, számtalan köszönő irat.** Ára dobozonként használati utasítással, együtt bérmentesen küldve 2 kor. 50 fillér. Az összeget legajánlatosabb előre utalványon küldeni. **D. Franz, Steiner & Co. hygienikus intézetének Berlin 59. Königsgrätzerstrasse 78. Ausztria-Magyarországban kapható Török József gyógyszerárakban Budapest.** 1511

Lindner Róbert gyógyszerész-főle

ALAIKA-CRÉME

Cosmeticum par excellence.

Az arczbőrnek rövid használat után ragyogó fehérséget, üdeséget, tisztaságot és bájú ad. Eltávolít pórszenést, szeplőt, bőrtájkákat (Mitesser), napbarnítottaságot stb. A legcsönyább kezeket finommá, fehérré és gyöngéddé varázsolja. Előnyök: Alaiska Crème nem zsíros, semmiféle fémalkatrészeket nem tartalmaz, orvosiilag jóváhagyva és ajánlva. Teljesen ártalmatlan. Egy tégely ára 3 korona. Próbátételegy 1 korona 20 fillér.

Alaiska-puder (arczpor)

Kitűnően kiegészíti az Alaiska-Crème fényes cosmetikai hatásait, a bőrnök elbájoló színárnyalatot, finom, üde, rózsás üdeséget ad, nagyszerű illata, kitűnő fedőereje van és feltétlenül ártalmatlan, mert sem higanyt, sem bismutot nem tartalmaz. — Egy doboz (fehér, rózsás vagy sárga) 3 korona.

Kapható:

LINDNER RÓBERT gyógyszerésznél, Bécs, XIII/9, Lainzerstrasse 113.

Kitűntetve: Páris, London, Amsterdam és Bécsben 1902-ben arany érmekkel és díszoklevelekkel. 2561

Magyar asphalt részvénytársaság
Budapesten.

Fiók gyártelep Aradon, Erdélyi-ut 11. szám.

Elvállal jótállás és legolcsóbb árak mellett:

nedves lakások, pinczehelyiségek, raktárak, stb.
gyökeres szárazzá tételét.

Udvarok, kapubejáratok, folyosók, teraszok, konyhák, műhelyek, gyárhelyiségek, szeszgyárak, raktárak, magtárak, vágóhidak, járdák, kocsutak, átjárók, bérkocsi állomások

burkolását legjobb természetes asphalttal.

Arjegyzék, költségvetés kívánatra küldetik.

1610

Képviselő:

NEUBAUER MANO

Arad, Kossuth-utca 9. — Telefon 411.

Dr. Traub József orvos gyomorpara
GASTRICIN

orvosilag megvizsgálva és kipróbálva.

Az emberek ezrei gyomor-, bél- és egyéb betegségek miatt szigorú koplásra vannak szorítva, amely szinte el- eseríti az életet. Traub József dr. Gastricin gyomorpara használatánál ezen kura igen rövid ideig szükséges. Betegek, kik bőségesen akarnak táplálkozni, hogy erejükben megmaradhassanak, a Gastricin használata által teljesen elérik azt. Gastricin szédülések, gyomorfájás, göcsök, rosszullet, főfájás ellen használ, hosszabb használat mellett pedig az idült gyomor- és béltalmakat is meggyógyítja. Gastricin nem hashajtó szer, a széketelt mégis teljesen szabályozza. Bővebbet a Prospectus. Orvos urak részére ingyen próbák.

Aradon HAJÓS ÁRPÁD és Gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerészeknél, valamint a legtöbb gyógyszertárban kapható.

Főraktár: Salvátor gyógyszerész Pozsony.

Nagybani árusítás a drogueriákban.

Nagy doboz 8. — korona, kis doboz 2. — korona, bérmentve 20 fillérrel, ajánlva 45 fillérrel több. 2898

Cséplőgépek

felszereléséhez szükséges hivatalos

Mentőszekrények

10 koronáért kaphatók

Vojtek és Weisz

drogueria és parfumeria nagykereskedésében 1427

ARADON.

Szépítsd arcodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatásu, többször kitüntetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsza és crém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 128

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, RezenyalMátyás, Tábor Gyula (Gáj) és Vojtek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Vojtek és Weiss droguista uraknál.

Stiászny József

kapitán és száma készítő

Aradon, Andrassy-tér 4. sz. (Náder szőfőda-épület.)

Kiállította 1901. és 1902. években.

Ajánlja magát mindennemű kaptala és száma készítésére pontos kiszolgálás mellett. 14 év óta fenálló üzlettem tanuskedik jó hírnevemről. Főtörökvésem: ve- vőimet a legjobb anyagból készült áru val jutányos árak mellett kiszolgálni. 281

3111—1903. p.m.

Pályázati hirdetés.

Arad szaz. kir. város közönsé- génél egy üresedésbe jött es évi 1500 korona fizetéssel, valamint 300 korona lakbérilletményvel ja-

vadalmazott I. osztályu és esetleg üresedésbe jöhető és évi 1400 ko- rona fizetéssel, valamint 280 ko- rona lakbérilletményvel java- dalmazott II. osztályu irodai segéd- tisztai állás betöltendő lévén, ezen állásokra ezennel pályázatot hir- detek. Felhívom tehát mindazokat, kik ezen állások valamelyikét el- nyerni óhajtják, miszerint az 1888. évi I. t.-cz. értelmében kellőleg felszerelt kérvényüket hozzám szeptember hó 5 ig bezárólag bemu- tassák.

Arad, 1903. évi augusztus hó 14-én.

Varjassy,
h. polgármester.

2675—1903. szám.

Hirdetmény.

Beéli község, mint vasárvámjog tulajdonos a heti es országos vá- sárokon gyakorolható helypénz szedési jogot folyó évi szeptember hó 16 ikán délután 3 órakor a beéli körjegyzői hivatal tanácsstermében tar- tandó nyilvános árverésen 1904. évi január hó 1 től, 1906. évi deczem- ber hó 31 ig terjedő három é-re haszonbérbe adja.

Kikiáltási ár: évi 1400 korona.

Az árverelőök 140 koronát kötelesek óvadék gyanánt letenni.

Az árverési feltételek a beéli körjegyzői irodában megtekinthetők.

Beéli, 1903. évi augusztus hó 12.

Hanák Sándor,
körjegyző.

1756

„MAYER“ GÉPGYÁR

vas- és fémöntöde részv.-társ.

SZOMBATHELY.

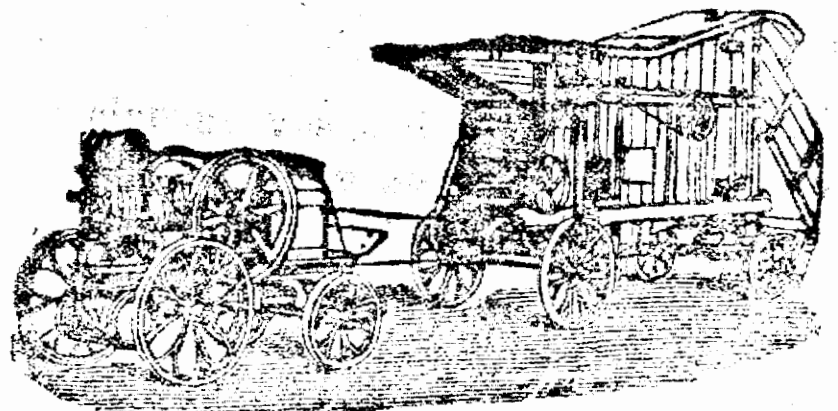
Raktár: Budapest, V., Lipót-körut 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kitérő szerke- zetű Benzin-motorokat 2-50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legtöbbes ízem gépész-szükségletten.

Tűzvesztély kizárva.

Malomépítészet: Uj hengerek, minden e szakmába vágó gép gyár- tása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyo- másu borsajtó.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kassáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Hirdetmény.

Szőlősgazdák figyelmébe. Az okszerű borkezelés ter- jesztése és fejlesztése czéljából a budafoki pinczemesteri tanfolyamnál a Nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. Minister ur f. évi augusztus hó 8-án 5856. sz. a. kelt magas rendeletével vándorpinczemestereket alkalmazott, kiknek feladata az, hogy a bortermelő közönségnek a bo- rok okszerű kezelése tekintetében szükséges tanácsokat a helyszínen megadják s az illető bortermelők kívánságára a szükséges munkálatot (fejtés, derítés, szűrés stb.) ők maguk végre is hajtják.

Azoknak, a kik e czélból a vándor pinczemestereket igénybe akarják venni, eziránt a budafoki pinczemesteri tanfolyam igazgatósá- gához kell fordulniok. A vándor pinczemesterek kiszállása esetén a fel- merülő utiköltségeket az illető termelők viselik, továbbá ellátáson (la- kás és élelmezés) kívül 2 korona napidíjat fizetnek az illető vándor- pinczemestereknek.

Ménés, 1903. évi augusztus hó 19 án.

M. kir. vinczellér iskola igazgatósága.

Szilvássy Géza,

igazgat. ó.

Postabiztosítást teljesen ingyen ad a kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudakozódásnál kerjük a hirdetés utáni levé számkra birtokozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetéseik felvételnek a kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

zen rovásban minden más egyeztetésnek ára 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cselekednek ajánló apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szög 4 fillér. — Hirdetést levélcsomagok 50-80 fillérért és 1 koronáért kaphatók ingyen elmaradó helyein.

Kókuszszir

használható főzőnél, sütésnél vaj, lúdszir helyett. Otkilós postadobozzal utánvétellel 8 koronáért bárrová bérmentve küld: Klein Regina, Tolosva. 1718

Új hordók.

20 Hektoliteres jó minőségű új hordók, jutányos áron eladók Grünwald Ferenc kádármesternél, Magyar-utca 25. sz. alatt. 1698

Olcso tűzrevaló

fenyő és zsendely hulladék kapható Czukor László fűrészgyárában a hol 17 ed részért öröltetni is lehet. 1781

Gazdasszonynak ajánlkozik

középkorú nő, ki a háztartás minden ágában tökéletes jártasággal bír. Czim a kiadóhivatalban. 1748

Kosztos gyermekek

elfogadtatnak egy jó családnál teljes ellátásra. Levelek kéretnek „Jó ellátás” czim alatt a kiadóhivatalba. 1745

Lakás kiadó.

Flórián-utca 14/a szám alatt 3 szobás modern utcái lakás kiadó. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 1742

Jóforgalmu korcsma-

üzlet, engedélyvel, szép kerthelyiséggel, tekepályával más vállalat miatt minden órában, könnyű feltételek mellett eladó Aradon, Sarló-utca 8. Bővebbet ugyanott. 1748

Hegyi bor eladás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy gyoroki és kuvini boraimat a következőleg árusítom: Fehér bor literje 56, 60, 64 és 72 fillér. Schiller bor literje 60, 64, 72 fillér. Vörös bor literje 1 kor. 20 fillér. Tisztelettel Berán Antal, Szabadság-tér 20. 1584

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1507

300—1000 birkának

feles tartásra hely kerestetik. Czim: Juhász, Szintye! 1675

Teljes ellátásra

elvállalunk egy polgári iskolába járó leánykát. Zongora használat. Erzsébet királyné-körut 26. sz. I. emelet, a leányiskola mellett. 1752

Kiadó 3 szobás lakás

Lujza-u. 8. sz. alatt szép kertes udvarban november 1-re. Ugyanott 2 száraz pinczelakás, mely esetleg raktárnak használható, kiadó. 1761

Egy jó karban levő

rövid zongora vagy pianó megvételre kerestetik. Ajánlatok Arad, Erzsébet-utca 18. Wiedenmann Máténéhez küldendők. 1764

Egy jóforgalmu korcsma

teljes berendezéssel eladó. Bővebbet Miksa-utca 18. szám, földszint. 1765

Hetessy István

polgári és egyenruha szabó

Aradon, Nagyváradi-ut 10. sz.

Ajánlja magát mindennemű polgári és egyenruhák elkészítésére a legújabb divat és előírás szerint, ugyancsak elvállal javításokat, átalakítás és felvasalásokat a legjutányosabb árak mellett. 1458
Hosszas szaktapasztalásaim, melyet külföldön elsősorú szabóüzletekbe szereztem, lehetségessé teszik, hogy t. megrendelést legszolidabban kiszolgálhassam.

Legolcsóbb óra, kerékpár és varrógép javítóműhely.

Ascher Ferencz és Társa

órák és műszerészek.

ARAD, Deák Ferencz-utca 39.

(szemben a Vas-szállodával.)

Ajánlják magukat mindennemű órák javítására 2 évi jótállás mellett, ugymint kerékpár, varrógép, író- és kötőgépek, graphon, beszélő és zenélő-gépek javítására, továbbá villanycsengő és telephon berendezésekre ugy helyben, mint vidékre jutányos árban, pontos és gyors kivitelben. Nagy raktár varrógép és kerékpár felszerelésekben. 1485

Kedvező fizetési feltételek mellett.

Eladó ház.

Ujterem-utca 29. számú

lakóház

333□-öl területtel, szép tágas befásított udvarral, s termőképes csemege szőlővel beültetett kerttel, vízvezetékekkel s mellékhelyiségekkel

eladó.

Értekezhetni lehet a tulajdonosnál Halász utca 16. szám. 1762

Kedvező fizetési feltételek mellett.

Deák Ferencz-utca 36. szám alatt

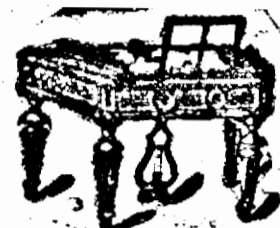
3 utcái és több

udvari lakás

november 1-től

kiadó.

Bővebbet ugyanott a munkavezetőnél. 1670

Pártoljuk a hazai ipart!
Szép és jó munkáért
Páris, London, Stockholm és Budapesten kiántetve

Varju Béla

cs. és kir. szab. műhangszer-ipar telepe

Budapest, VIII., József-körut 20. sz.

A székes-tóváros valamint több zenekar és társulat szolgáltatója.

Saját készítményű hangszerek, u. m.:
frtől frtől
István-hegedűk 5 15 Trombiták . . . 4 70
Kijátszott régi hegedűk . . . 20 1000 Harmonikák . . . 3 80
Fuvolák . . . 3 80 Armarionok . . . 14 35
Ittéma 8 kótalappal 12, valamint mindennemű pengető vonó és fuvó-hangszerekben.

Czimbalmok,

45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett.
Bármilyen hangszerek javítása.
Olcso árak. Pontos munka. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Epilepsia.

Aki epilepsziában, ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: Schwann-Apotheke, Frankfurt a/M. 2748

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömlők (csövek)

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumí csövek gyári áron.
A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Kutak

a hozzávaló csövekkel gyári árban.

Hönig Frigyes

harangöntőnél 1695

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogadtatnak.

Ez a legfontosabb

nem kell elköltetés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat pottom áron eladni, megveszem én azokat, ugyancsak

urasságoktól levetett ruhákat a legolcsómagasabb árban.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben). 1471

Eladó háztelkek.

Ilona-, Margit- és Virág-utczákban

kisebb-nagyobb

háztelkek

kedvező fizetési feltételek mellett

eladók.

Értekezni lehet a tulajdonosnál Halász-utca 16. szám. 1768

Gyorokon,

a község központjától sétálva 17, 18 percnyi távokra, a hegyközség legjobb útja mellett, — a távoli síkra gyönyörű kilátással, egy

sveiczi stylü épület

és pinczével felszerelt

szőlő

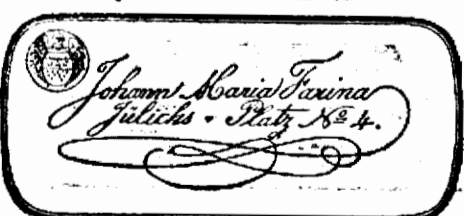
5%, c. holdnyi terjedelemben, az ideai szürettel v gy a nélkül is

eladó.

Közelebbi felvilágosítással szolgálnak: Gyorokon, Hunyady Péter és Mihálik Béla urak, kik a szőlőt be is mutatják. 1712

Valódi Eau de Cologne

destillálva, az eredeti Recept szerint, melyet őseim találtak fel.

Védjegy. Törvényesen védve.

Szives figyelmébe! Mindenkit, aki az én törvényesen bejegyzett czéggemmel visszaél, avagy aki védjegyemet utánozza, a legszigorubbán hatóságilag fogom felelősségre vonni.

Johann Maria Farina Köln, (Rajna mellett) Jühlichplatz No. 4.

Szabadalmazott szállítója császári és királyi udvaroknak. 1238

Zachenlin

nagyszerű
rovarirtó szer.

Csakis üvegben tessék venni!

Kapható a következő üzleteknél Aradon:

Altmann Ede Antmann Lajos Baumann B. Belgrader K. és Tra	Berger Izidor Braun N. A. Daimel Lajos Dürr Gusztáv	Dürr Kocsárd* Duzsek Kerencz Éles Armin Färber L. és Testvére	Fejér Gyula Guttman Samu Karátsonyi Antal Lázár Gyula	Löcs E. és Társa Meer Mór és Fia Nagy Farkas Pollak József	Poppé Sándor Preisach Vilmos Prolich István Rothstein Mór	Schlesinger Béla Schwarz M. Schwarz János Steinizer N.	Vojtek és Weisz Weisz Dávid ifj. Weisz Mór Weigl Adolf és Tsa.
Uj-Arad: Eisele Imre, Theiss Miklós, Zimmer Mátyas.	Buttyán: Klein Márton.	Kis-Jenő: Messer Leopold.	Pankota: Borna Lajos, Buffek Kálmán, Lengyel Sándor, Pavlovics Constantin.	Soborsán: Róth Mór, ifj. Róth Bernát.			
Battonya: Fischer Izsák, Geller Ferencz, Maurer Gyula.	Csermő: Holländer Sámuel és Fia.	Mária-Radna: Tones Ferencz.	Radna-Lippa: Eisele Mátyas.	Uj-Sat-Anna: Henny Károly.			
Boros-Jenő: Blau Dávid, Strausz Ignác.	Gurahonez: Schwarz Sámuel, Weissberger Sámuel utóda.	Mezőhegyes: Auspitz Lajos, Schönberg Jakab.	Reisenberger Miklós, Schwarz Ferencz.	Világos: Kreidler Vilmos, Weber János. 1013			
		Magy.-Pécska: Simberger Sándor, Turszky Nándor.					

Ajánlunk a nyári Saisonra:

Utazási cikkek.

Fürdőzési cikkek.

Utazó kofferek.

Utazó kosarak.

Teke golyók.

Ablak redőnyök.

— Szalmakalapok.

— Turista ingek.

— Swerczek. —

Nap és esőernyők.

Sétabotok.

Ing, gallér és kézelő.

Zimmermann és Eisele

Aradon, Templom-utca sarkán a „Zöld papagáj“-hoz.

PAGLIANO-SYRUP vértisztító- és edző-szer

1838-ik év óta biztos sikerrel használatban.

Készítője: PAGLIANO GIROLAMO egyetemi tanár Florenz, „via Pandolfini“ (Olaszország.)

Szétküldési főraktár: Brachetti gyógyszertár Ala. (Dél-Tirol.)

Alapított 1840.

Divatáruház

Telefon 231. sz.

ARAD,
Szabadság-tér és Forray-
utca sarok.

ROSENBLÜH H. és TÁRSA

ARAD,
Szabadság-tér és Forray-
utca sarok.

Siegl-féle vásznak
eredeti gyári áron
és vászon maradékok.

Schroll-féle
chiffonok,
selyem damaszt ágyneműek.

Regenhart és Raymann-féle damaszt asz-
tálnemű, ajour és színes kávésok, törül-
közők és konyharuhák.

Kész női és férfi fehér-
nemű.
Nagy választék férfi és női zsebkendőkben.

Állandó nagy raktár teljesen kész „Bébe“-ke-
lengye. Remek himzett bölcső takarók, a
kis kelengyéhez tartozó összes kellékek.

Csak elismert jó minőségek és olcsó árak.